FACULTAT DE TRADUCCIÓ I D'INTERPRETACIÓ

GRAU DE TRADUCCIÓ I D'INTERPRETACIÓ

TREBALL DE FI DE GRAU

Curs 2025-2026

El *Child Language Brokering* en famílies d'origen marroquí a Catalunya:

Anàlisi de la mediació lingüística infantil i les seves implicacions

Imane Fakhchi Benzerrouk

1667172

TUTORA

Laia Llinàs Bertran

Barcelona, 30 de maig de 2026

UAB
Universitat Autònoma
de Barcelona

Agraïments:

Als meus pares. Com a família migrant, sé perfectament que la meva formació universitària és el fruit de molts anys de renúncies i de treball dur per part vostra. Gràcies per haver-me donat l'oportunitat que vosaltres no vau tenir i per creure en mi des del primer dia. Aquest títol és tan meu com vostre. Gràcies pel vostre sacrifici diari, pel vostre amor incondicional i per ensenyar-me que amb esforç no hi ha cap frontera impossible de superar. Aquest projecte és el resultat de la vostra valentia i, en definitiva, tot el que sóc us ho dec a vosaltres.

A la meva tutora, la Laia Llinàs. Sense la seva orientació, la seva paciència infinita i la seva constant disponibilitat durant tot aquest procés, la realització d'aquest treball no hauria estat possible.

A les meves amigues de la universitat, la Qamar i la Douaa. Gràcies per haver compartit amb mi aquests quatre anys tan intensos, plens d'aprenentatges, reptes i moments inoblidables. Hem crescut juntes tant acadèmicament com personalment, i la vostra amistat ha estat un suport constant al llarg d'aquesta etapa. M'emporto amb mi tots els records compartits, les converses, les rialles i el camí que hem recorregut plegades.

A totes les persones que han participat en les enquestes, ja que les seves experiències i testimonis constitueixen la base d'aquesta investigació. Sense la seva col·laboració i generositat, aquest projecte no hauria estat possible.

Dades del TFG

Títol: El *Child Language Brokering* en famílies d'origen marroquí a Catalunya: Anàlisi de la mediació lingüística infantil i les seves implicacions

Autora: Imane Fakhchi Benzerrouk

Tutora: Laia Llinàs Bertran

Centre: Facultat de Traducció i Interpretació. Universitat Autònoma de Barcelona

Estudis: Grau en Traducció i Interpretació

Curs acadèmic: 2025 - 2026

Paraules clau:

Child Language Brokering, mediació lingüística infantil, bilingüisme, immigració marroquina, integració, traducció espontània, barreres lingüístiques, comunitat marroquina, Chomsky.

Resum del TFG:

Aquest Treball de Fi de Grau analitza el fenomen del *Child Language Brokering* en famílies d'origen marroquí residents a Catalunya. Aquest concepte fa referència a la mediació lingüística exercida per infants i adolescents que actuen com a traductors entre les seves famílies i les institucions de la societat d'acollida. L'objectiu principal de la investigació és analitzar com es manifesta aquesta capacitat de traducció i quines conseqüències emocionals, personals i socials pot comportar durant la infància i l'adolescència.

El treball combina una aproximació teòrica i una part pràctica. En el marc teòric s'aborden conceptes relacionats amb el bilingüisme, la mediació lingüística, el desenvolupament cognitiu i la diferència entre traducció espontània i traducció professional. També s'incorporen aportacions del Grup Miras i d'altres investigacions especialitzades en mediació intercultural.

La part pràctica es basa en dues enquestes dirigides a persones d'origen marroquí: una destinada a menors que actualment exerceixen tasques de mediació lingüística i una altra adreçada a adults que van assumir aquest rol durant la seva infància. Les dades obtingudes permeten identificar els principals contextos de mediació i les dificultats emocionals associades a aquesta pràctica.

Finalment, el treball reflexiona sobre la necessitat de reforçar els recursos lingüístics i institucionals disponibles per a les famílies migrants per tal de reduir la càrrega comunicativa que sovint recau sobre els menors.

Datos del TFG

Título: El *Child Language Brokering* en familias de origen marroquí en Cataluña: Análisis de la mediación lingüística infantil y sus implicaciones

Autora: Imane Fakhchi Benzerrouk

Tutora: Laia Llinàs Bertran

Centro: Facultat de Traducción e Interpretación. Universidad Autònoma de Barcelona

Estudios: Grado en Traducción e Interpretación

Año académico: 2025- 2026

Palabras clave:

Child Language Brokering, mediación lingüística infantil, bilingüismo, inmigración marroquí, integración, traducción espontánea, barreras lingüísticas, comunidad marroquí, Chomsky.

Resumen del TFG:

Este Trabajo de Fin de Grado analiza el fenómeno del *Child Language Brokering* en familias de origen marroquí residentes en Cataluña. Este concepto hace referencia a la mediación lingüística ejercida por niños y adolescentes que actúan como traductores entre sus familias y las instituciones de la sociedad de acogida. El objetivo principal de la investigación es analizar cómo se manifiesta esta capacidad de traducción y qué consecuencias emocionales, personales y sociales puede implicar durante la infancia y la adolescencia.

El trabajo combina una aproximación teórica y una parte práctica. En el marco teórico se abordan conceptos relacionados con el bilingüismo, la mediación lingüística, el desarrollo cognitivo y la diferencia entre traducción espontánea y traducción profesional. También se incorporan aportaciones del Grupo Miras y de otras investigaciones especializadas en mediación intercultural.

La parte práctica se basa en dos encuestas dirigidas a personas de origen marroquí: una destinada a menores que actualmente ejercen tareas de mediación lingüística y otra dirigida a adultos que asumieron este rol durante su infancia. Los datos obtenidos permiten identificar los principales contextos de mediación y las dificultades emocionales asociadas a esta práctica.

Finalmente, el trabajo reflexiona sobre la necesidad de reforzar los recursos lingüísticos e institucionales disponibles para las familias migrantes con el objetivo de reducir la carga comunicativa que a menudo recae sobre los menores.

Final Degree Project Data

Title: Child Language Brokering in Moroccan-Origin families in Catalonia: Analysis of child linguistic mediation and its implications

Author: Imane Fakhchi Benzerrouk

Tutor: Laia Llinàs Bertran

Centre: Faculty of Translation and Interpreting. Autonomous University of Barcelona

Studies: Bachelor's Degree in Translation and Interpreting

Academic year: 2025 - 2026

Key words:

Child Language Brokering, child language mediation, bilingualism, Moroccan immigration, integration, spontaneous translation, language barriers, Moroccan community, Chomsky.

Abstract:

This Bachelor's Thesis analyzes the phenomenon of *Child Language Brokering* in Moroccan-origin families living in Catalonia. This concept refers to the linguistic mediation carried out by children and adolescents who act as translators between their families and the institutions of the host society. The main objective of this research is to examine how this translation ability develops and what emotional, personal, and social consequences it may involve during childhood and adolescence.

The study combines a theoretical approach with a practical research component. The theoretical framework explores concepts related to bilingualism, linguistic mediation, cognitive development, and the distinction between spontaneous and professional translation. Contributions from the Miras Research Group and other studies on intercultural mediation are also included.

The practical part is based on two surveys conducted among people of Moroccan origin: one aimed at minors who currently perform linguistic mediation tasks and another addressed to adults who experienced this role during childhood. The collected data help identify the main mediation contexts and the emotional difficulties associated with this practice.

Finally, the thesis reflects on the need to strengthen institutional and linguistic support resources for migrant families in order to reduce the communicative burden that often falls on children and adolescents.

Índex de continguts

1. Introducció..... 1

2. Metodologia..... 3

2.1 Objectius.....5

2.2 Disseny de la investigació.....6

2.3 Participants.....7

2.4 Instrument i procediment..... 9

3. Marc teòric.....11

3.1 Context demogràfic i lingüístic de la immigració marroquina a Espanya i Catalunya. 11

3.1.1 Evolució del fenomen migratori i dades actuals.....11

3.1.2 Distribució territorial i característiques socioeconòmiques.....15

3.1.3 Barreres lingüístiques i accés als serveis públics.....16

3.1.4 El rol dels menors com a mediadors lingüístics..... 19

3.1.5 El problema de la integració sociocultural..... 21

3.2 Fonaments teòrics del language brokering.....23

3.2.1 Aproximacions lingüístiques: la gramàtica universal de Chomsky..... 23

3.2.2 Bilingüisme, mediació i desenvolupament cognitiu en la infància..... 25

3.2.3 Traducció espontània versus traducció professional.....27

3.2.4 Aportacions del Grup Miras.....30

4. Marc pràctic..... 32

4.1 Introducció al treball de camp.....32

4.2 Elaboració dels qüestionaris..... 33

4.2.1 Estructura dels qüestionaris.....35

4.3 Dificultats i limitacions del treball de camp.....37

4.4 Anàlisi dels resultats.....39

4.4.1 Perfil dels participants.....39

4.4.2 Contextos de mediació lingüística..... 43

4.4.3 Conseqüències emocionals i personals..... 45

4.4.4 Diferències entre menors i adults..... 47

4.4.5 Necessitats detectades i propostes dels participants.....49

4.5 Interpretació dels resultats..... 50

4.6 Reflexió final del treball de camp..... 51
5. Proposta d'intervenció.....53
6. Conclusions..... 55
7. Bibliografia..... 57
8. Annexos..... 63

Índex de figures

Figura 1: Evolució de les migracions procedents del Marroc (2008-2021).....**12**
Figura 2: Evolució de les migracions procedents del Marroc (2022-2025).....**13**
Figura 3: Distribució per sexe dels participants del qüestionari; Traduir i ajudar a casa....**40**
Figura 4: Distribució per sexe dels participants del qüestionari; El paper dels fills com a ponts culturals: una mirada al Child Language Brokering.....**40**
Figura 5: Any d'arribada al país dels participants del qüestionari; Traduir i ajudar a casa.**41**
Figura 6: País de naixement dels participants adults.....**42**
Figura 7: Percentatge de menors que han hagut de traduir pels seus pares o familiars.....**43**
Figura 8: Percentatge d'adults que han hagut de traduir pels seus pares o familiars.....**44**

1. Introducció

La idea d'aquest treball neix arran d'un vídeo publicat a TikTok en què una noia explicava una experiència viscuda durant la seva infància. Amb només set anys, va haver d'acompanyar el seu pare a una visita mèdica i actuar com a intèrpret entre el personal sanitari i la seva família. Durant aquella visita, li va tocar traduir al seu pare que els resultats de les analítiques confirmaven un diagnòstic de càncer. Més enllà de la duresa de la situació, el que impactava especialment era el fet que una nena tan petita hagués hagut d'assumir una responsabilitat emocional i comunicativa d'aquesta magnitud sense cap mena de suport lingüístic o professional.

Els comentaris del vídeo estaven plens de testimonis similars. Moltes persones explicaven experiències viscudes durant la seva infància o adolescència, relatant com havien hagut d'acompanyar els seus pares a hospitals, escoles, o administracions públiques per traduir converses, documents o situacions complexes que sovint ni tan sols entenien completament. Entre aquests testimonis apareixia una idea recurrent: la sensació que les institucions normalitzaven l'ús dels infants com a traductors familiars, sense tenir en compte la pressió emocional ni les conseqüències que aquesta responsabilitat podia comportar.

Va ser precisament aquesta acumulació de testimonis la que va despertar el meu interès pel fenomen del *Child Language Brokering*. Més enllà d'un simple procés de traducció, aquestes experiències mostraven una realitat compartida per molts fills i filles d'origen immigrant: la necessitat d'assumir, des d'edats molt primerenques, un paper de mediador lingüístic i cultural dins la pròpia família. Aquesta situació no només implica la capacitat de parlar diverses llengües, sinó també la responsabilitat de gestionar emocions, interpretar discursos i actuar com a pont entre dues realitats culturals diferents.

L'interès per aquest tema també està profundament relacionat amb la meva pròpia identitat i experiència personal. Com a persona d'origen marroquí i immigrant, he crescut observant com molts infants de la comunitat assumíem aquest rol de manera quotidiana i completament normalitzada. En nombroses ocasions, els fills i filles ens convertim en l'únic vincle lingüístic entre les nostres famílies i les institucions de la societat d'acollida.

Per aquest motiu, aquest treball no neix únicament d'un interès acadèmic, sinó també d'una necessitat personal i col·lectiva de donar visibilitat a una realitat que afecta moltes famílies migrants i que continua essent poc reconeguda socialment. Aquest TFG pretén parlar des de l'experiència i des de la reivindicació dels drets lingüístics de les comunitats migrants,

especialment dels infants, que massa sovint són utilitzats com a traductors improvisats en contextos institucionals sensibles.

En aquest sentit, una de les idees centrals que travessen aquesta investigació és la necessitat de qüestionar la normalització d'aquesta pràctica. Els infants bilingües poden desenvolupar grans capacitats comunicatives i de mediació, però això no significa que hagin d'assumir responsabilitats pròpies de professionals adults. Tal com reivindiquen moltes de les persones que han compartit les seves experiències, els menors són infants, no traductors professionals.

A partir d'aquesta reflexió, el treball es planteja com un estudi sobre el *Child Language Brokering* dins la comunitat marroquina resident a Catalunya, amb l'objectiu principal d'analitzar com es manifesta la capacitat de traducció en fills i filles d'origen immigrant i quines conseqüències emocionals, personals i socials pot comportar durant la infància i l'adolescència. La pregunta de recerca que guia aquest estudi és fins a quin punt la mediació lingüística exercida pels menors afecta el seu desenvolupament, així com quines mancances institucionals contribueixen a la normalització d'aquest fenomen.

Per tal de donar resposta a aquesta qüestió, la hipòtesi de partida planteja que els fills i filles d'origen immigrant desenvolupen capacitats avançades de traducció i mediació lingüística des d'edats molt primerenques, però que aquesta responsabilitat pot generar conseqüències emocionals i socials derivades de l'assumpció prematura de rols propis del món adult. Per fer-ho, la investigació combina una revisió teòrica del fenomen amb una part pràctica basada en enquestes dirigides tant a menors com a adults que han viscut aquesta experiència.

Pel que fa a l'estructura del treball, aquest s'organitza en diverses parts. En primer lloc, es presenta la metodologia utilitzada durant la investigació, incloent-hi el disseny de la recerca, els participants i els instruments emprats per a la recollida de dades. A continuació, es desenvolupa el marc teòric, centrat en el context migratori i demogràfic de la societat marroquina a Espanya i Catalunya, els conceptes de bilingüisme, mediació lingüística, desenvolupament cognitiu i *Child Language Brokering*. Posteriorment, s'exposa la part pràctica de l'estudi, basada en l'anàlisi dels resultats obtinguts a través de les enquestes. Finalment, el treball conclou amb una proposta d'intervenció orientada a reflexionar sobre possibles mesures de suport lingüístic i inclusió institucional que contribueixin a reduir la càrrega de traducció que actualment recau sobre molts infants i adolescents d'origen immigrant.

2. Metodologia

La metodologia emprada en aquest estudi respon a la necessitat d'abordar el fenomen del *language brokering* des d'una perspectiva integral, que combini l'anàlisi teòrica amb la interpretació de dades empíriques obtingudes directament de la comunitat marroquina resident a Catalunya. Es tracta d'un enfocament descriptiu i comparatiu, que integra la revisió crítica de fons acadèmiques i institucionals amb la realització de dues enquestes diferenciades, adreçades respectivament a menors i a persones adultes d'origen marroquí.

En relació amb la fase empírica, les enquestes seran dissenyades en format digital mitjançant una plataforma en línia, amb caràcter anònim i voluntari, garantint en tot moment la confidencialitat i la protecció de dades dels participants. La difusió es realitzarà a través de xarxes socials, contactes personals dins la comunitat marroquina i possibles entitats o associacions vinculades a aquest col·lectiu, com per exemple mesquites. Els qüestionaris s'estructuraran en diversos blocs temàtics, incloent preguntes sociodemogràfiques, freqüència i contextos de mediació lingüística, percepció emocional del rol de traductor, impacte en l'àmbit educatiu i social, així com un espai final destinat a la formulació de propostes de millora. Aquesta estructura permetrà obtenir tant dades quantitatives de caràcter descriptiu com aportacions qualitatives que orientaran la posterior elaboració del projecte d'emprenedoria social, el qual es definirà en funció de les necessitats detectades.

Aquest disseny metodològic permet contrastar la informació existent amb les experiències i percepcions dels propis protagonistes del fenomen, oferint així una visió més completa sobre com s'exerceix la mediació lingüística dins l'àmbit familiar i quines conseqüències té per a la integració social i emocional dels seus membres.

A partir dels resultats obtinguts en les enquestes, el treball culminarà amb l'elaboració d'un projecte d'emprenedoria social, orientat a donar resposta a les necessitats detectades i a proposar solucions pràctiques per reduir la càrrega de traducció que recau sobre els menors. Aquesta fase final pretén vincular la recerca acadèmica amb una proposta real d'intervenció comunitària, afavorint la inclusió lingüística i la igualtat d'oportunitats dins la societat catalana.

Finalment, per tal d'enriquir la perspectiva metodològica del treball i aprofundir en el coneixement del fenomen del *Child Language Brokering*, durant el procés de documentació es van dur a terme dues reunions amb professionals vinculats a l'àmbit de la mediació

lingüística i educativa. Aquestes trobades van permetre complementar la revisió teòrica amb aportacions pràctiques i reflexions directament relacionades amb la realitat de les famílies migrants i les dificultats comunicatives que afronten dins les institucions públiques.

La primera reunió es va realitzar amb Ana Gil Bardají, investigadora vinculada al Grup MIRAS de la Universitat Autònoma de Barcelona, especialitzat en mediació intercultural, traducció i *Child Language Brokering*. Durant la trobada, va presentar alguns dels principals projectes desenvolupats pel grup, especialment els dos projectes principals i finançats *EYLBID* i *ILM*, centrats en l'estudi de la mediació lingüística infantil en contextos migratoris. Entre els materials elaborats per MIRAS destaquen manuals amb fonamentació teòrica, entrevistes i qüestionaris dirigits principalment a adults que havien exercit de traductors durant la seva infància, així com recursos pedagògics i divulgatius com jocs interactius, càpsules audiovisuals i publicacions acadèmiques. La reunió també va permetre reflexionar sobre diferents enfocaments metodològics utilitzats en aquest camp, com ara els estudis de cas, les metodologies qualitatives i l'observació de contextos concrets. Igualment, es va remarcar la importància dels aspectes ètics en qualsevol investigació amb menors, especialment la necessitat de garantir la protecció de dades dels participants.

La segona reunió es va dur a terme amb Josep Cortada Simó, director de l'Escola Les Aigües de Cardedeu, centre que finalment va col·laborar en la difusió del qüestionari destinat als menors participants. Durant la conversa, el director va destacar la necessitat que els infants nouvinguts disposin d'un acompanyament o mentoratge estable durant el seu procés d'adaptació lingüística i escolar, insistint que la inclusió és també una responsabilitat comunitària. Així mateix, va explicar les limitacions actuals del servei de traducció ofert pel Departament d'Educació, ja que aquest funciona de manera telemàtica i requereix ser sol·licitat amb una antelació mínima de quinze dies. Segons va exposar, aquest sistema resulta sovint poc funcional davant situacions urgents o emocionalment delicades, motiu pel qual moltes escoles acaben recorrent a solucions informals o familiars. En aquest sentit, Josep Cortada va defensar la necessitat d'un model de mediació més humà, accessible i proper a la comunitat educativa. Finalment, també va presentar un nou projecte impulsat pel centre orientat a facilitar l'aprenentatge del català com a llengua comuna per a famílies nouvingudes, mitjançant classes impartides dins la mateixa escola i en un horari adaptat a la jornada escolar dels infants, amb l'objectiu d'afavorir una integració lingüística més còmoda i accessible.

2.1 Objectius

L'objectiu principal d'aquesta recerca és analitzar com es manifesta la capacitat de traducció en fills i filles d'origen immigrant i quines conseqüències emocionals, personals i socials pot comportar l'assumpció d'aquest rol durant la infància i l'adolescència. L'estudi es centra especialment en la comunitat marroquina resident a Catalunya, amb la finalitat d'explorar de quina manera els menors desenvolupen funcions de mediació lingüística dins l'àmbit familiar i institucional, així com les implicacions que aquesta experiència pot tenir en el seu procés de creixement i construcció identitària.

Per tal de desenvolupar aquest objectiu principal, la investigació s'articula al voltant de tres objectius específics. El primer consisteix a identificar els principals contextos en què els fills i filles d'origen immigrant exerceixen tasques de mediació lingüística, així com les funcions concretes que assumeixen dins la seva família. Aquest objectiu permet analitzar quins espais institucionals requereixen amb més freqüència la intervenció dels menors, com escoles, hospitals, administracions públiques o bancs, i observar fins a quin punt la manca de recursos lingüístics accessibles contribueix a normalitzar aquesta situació.

El segon objectiu específic és explorar les conseqüències emocionals i personals derivades d'aquest rol. En aquest sentit, la investigació pretén analitzar com els participants perceben la seva experiència com a traductors familiars i quines emocions associen a aquesta responsabilitat. Aspectes com la pressió, l'estrès, la por a equivocar-se, la maduresa prematura o el sentiment de responsabilitat apareixen sovint vinculats al *Child Language Brokering*, i constitueixen un element central dins l'anàlisi del treball.

Finalment, el tercer objectiu específic es centra en la identificació de possibles mesures de suport i propostes de millora orientades a reduir la càrrega de traducció que recau sobre els menors. A partir de les experiències i opinions dels participants, es busca reflexionar sobre la necessitat de reforçar els recursos de mediació lingüística i promoure mecanismes d'inclusió més accessibles dins les institucions públiques. Aquest objectiu connecta directament amb la dimensió aplicada del treball, ja que permet establir les bases per al desenvolupament posterior d'una proposta d'intervenció o projecte d'emprenedoria social vinculat a les necessitats detectades durant la investigació.

Durant la segona fase del treball, centrada en la recollida de dades, es van elaborar dos qüestionaris diferenciats: un adreçat a menors, i un altre a majors d'edat que ja han passat per aquesta situació, tots d'origen marroquí.
Les enquestes han estat elaborades amb objectius complementaris:

1. Analitzar com els menors percebeixen el rol de traductors dins la seva família, i en quins contextos institucionals ho fan.
2. Estudiar com es manifesta en l'edat adulta i fer una valoració sobre els efectes emocionals i socials d'aquest rol.
3. Valorar possibles millores o mecanismes per ajudar a facilitar la seva tasca.

Mitjançant aquests objectius, la recerca pretén oferir una aproximació crítica i interdisciplinària al fenomen del *Child Language Brokering*, combinant la perspectiva lingüística amb la dimensió social i emocional d'aquesta pràctica. Alhora, es busca donar visibilitat a una realitat sovint invisibilitzada dins els processos migratoris i contribuir a la reflexió sobre els límits de la mediació lingüística infantil dins la societat actual.

2.2 Disseny de la investigació

El disseny de la present investigació s'ha estructurat en diverses fases complementàries que responen a una lògica progressiva: de la comprensió teòrica del fenomen, al seu contrast empíric, i finalment, a la formulació d'una proposta pràctica d'impacte social. Aquesta estructura em permet garantir la coherència entre els objectius generals del treball, les preguntes de recerca i els instruments utilitzats per a la recollida i l'anàlisi de la informació, assegurant així una articulació sòlida entre el marc teòric i la part aplicada del projecte.

La primera fase, de caràcter documental, s'ha centrat en la revisió bibliogràfica i institucional sobre la immigració marroquina a Catalunya i Espanya, les barreres lingüístiques que afronta aquest col·lectiu, i el paper dels menors com a mediadors entre els seus progenitors i les institucions públiques. Aquesta etapa ha inclòs la consulta de dades acadèmiques, informes d'organismes oficials (INE, IDESCAT, Eurostat, Ministerio de Inclusión y Migraciones, entre d'altres), així com la literatura científica sobre integració lingüística.

Paral·lelament, la revisió documental també ha incorporat un segon bloc centrat en els fonaments teòrics del *language brokering*, amb l'objectiu de dotar l'estudi d'un marc conceptual sòlid. En aquest sentit, s'han analitzat aportacions provinents de la lingüística i de la psicologia del desenvolupament, com ara la teoria de la gramàtica universal de Chomsky, que permet comprendre la capacitat innata d'adquisició del llenguatge, així com estudis sobre bilingüisme, mediació lingüística i desenvolupament cognitiu en la infància. Igualment, s'ha aprofundit en la distinció entre traducció espontània, pròpia de contextos familiars i informals, i traducció professional, destacant les implicacions ètiques i competencials que aquesta diferenciació comporta. Finalment, s'han tingut en compte les aportacions del Grup Miras i altres investigacions especialitzades en mediació intercultural,

que permeten situar el *language brokering* dins un marc més ampli de pràctiques comunicatives vinculades als processos migratoris i a les dinàmiques d'integració social.

Aquesta primera anàlisi m'ha permès delimitar els principals eixos teòrics i contextuals del fenomen, detectar-ne les mancances d'estudi i fonamentar la necessitat d'una recerca que combini la perspectiva social i lingüística.

La segona fase del treball s'ha centrat en la recollida de dades a través de dos qüestionaris diferenciats, adreçats respectivament a menors i a adults d'origen marroquí que han exercit tasques de mediació lingüística dins l'àmbit familiar. Mitjançant aquestes enquestes, s'ha buscat analitzar com els infants perceben el seu rol com a traductors, identificar els principals contextos on desenvolupen aquesta funció i estudiar les conseqüències emocionals i socials que aquesta responsabilitat pot generar al llarg del temps. Igualment, els qüestionaris han permès recollir propostes de millora i possibles mecanismes de suport orientats a reduir la càrrega lingüística assumida pels menors.

Els qüestionaris combinen preguntes tancades, que permeten obtenir resultats quantitatius de caràcter descriptiu, amb preguntes obertes orientades a captar matisos qualitatius i aspectes emocionals del fenomen. Aquesta combinació metodològica busca reflectir no només la freqüència i els contextos d'ús, sinó també les implicacions personals i socials associades al *language brokering*, contrastant així la percepció dels menors actuals amb la memòria i experiència dels adults, identificant similituds, diferències i patrons comuns en l'impacte social, emocional i educatiu. Alhora, l'enfocament també inclou la recollida de suggeriments i propostes de millora directes dels participants, que serviran com a base per al desenvolupament del projecte social en la fase aplicada d'aquest TFG. Tota la informació recollida està tractada amb confidencialitat i respecte a la normativa de protecció de dades, garantint l'anonimat de tots els participants.

2.3 Participants

Aquesta investigació es centra en persones d'origen marroquí residents a Catalunya, amb l'objectiu d'analitzar les experiències relacionades amb el fenomen del *Child Language Brokering* dins l'àmbit familiar i institucional. Aquest tipus de mostreig permet accedir de manera directa a persones que han viscut el fenomen objecte d'estudi i que poden aportar experiències significatives per a la investigació. La participació s'ha obtingut a través de la difusió dels qüestionaris mitjançant xarxes socials, contactes personals i espais freqüentats

per membres de la comunitat marroquina, com escoles i instituts públics de la població de Cardedeu. Aquest sistema de difusió ha permès arribar tant a joves que actualment exerceixen tasques de mediació lingüística com a adults que van assumir aquest rol durant la seva infància o adolescència.

Per tal d'obtenir una visió més completa i intergeneracional del fenomen, la mostra s'ha dividit en dos grans grups de participants. El primer grup està format per menors d'edat que actualment actuen com a mediadors lingüístics dins les seves famílies. Aquest perfil resulta especialment rellevant per a l'estudi, ja que permet analitzar el fenomen des d'una perspectiva immediata i contemporània, observant com els infants perceben la responsabilitat de traduir i interpretar en diferents contextos institucionals i quotidians. A través de les seves respostes, es poden identificar aspectes relacionats amb la freqüència de les traduccions, les emocions associades a aquesta pràctica i les dificultats que afronten en el seu dia a dia.

El segon grup està compost per persones adultes que, durant la seva infància o adolescència, van exercir funcions de mediació lingüística dins l'àmbit familiar. Aquest perfil aporta una perspectiva retrospectiva especialment valuosa, ja que permet analitzar les conseqüències emocionals, socials i personals del *Child Language Brokering* a llarg termini. Les experiències dels adults permeten observar com aquest rol ha influït en la construcció de la seva identitat, en la seva relació amb la família i en la manera com interpreten actualment aquella etapa de la seva vida.

La combinació d'aquests dos grups respon a la voluntat d'establir una comparació entre experiències presents i passades, identificant possibles continuïtats, diferències i patrons comuns. Aquest enfocament intergeneracional permet enriquir la investigació, ja que no només ofereix una fotografia actual del fenomen, sinó també una reflexió sobre els seus efectes i implicacions.

Pel que fa al perfil lingüístic dels participants, la majoria conviu en entorns bilingües o multilingües, en què es combinen llengües com el darija, l'amazic, el català i el castellà. Aquesta realitat lingüística constitueix un element central dins la investigació, ja que el *Child Language Brokering* es desenvolupa precisament en contextos de contacte entre llengües i cultures diferents. En molts casos, els infants i adolescents es converteixen en els únics membres de la família amb competència suficient en la llengua de la societat d'acollida per gestionar situacions comunicatives formals.

A més de les dades relacionades amb la mediació lingüística, els qüestionaris també recullen informació sociodemogràfica bàsica, com l'edat, el sexe, el país de naixement, l'any d'arribada a Catalunya, en cas d'haver migrat, i les llengües parlades habitualment dins

l'entorn familiar. Aquestes dades permeten contextualitzar les experiències dels participants i identificar possibles factors comuns en la manera com es manifesta el fenomen.

Aquest enfocament metodològic permet situar les experiències personals dels participants al centre de la investigació, oferint una aproximació directa a la realitat del *Child Language Brokering* dins la comunitat marroquina resident a Catalunya.

2.4 Instrument i procediment

Per a la recollida de dades d'aquesta investigació s'han elaborat dos qüestionaris digitals mitjançant la plataforma Google Forms. L'ús d'aquesta eina ha facilitat tant la distribució de les enquestes com la seva participació, permetent obtenir dades de manera àgil, accessible i anònima. L'elecció del format digital respon també a la voluntat d'arribar a un nombre més ampli de participants i de facilitar la participació de persones de diferents edats i contextos socials.

Els qüestionaris han estat dissenyats específicament per als objectius del present treball i adaptats als dos perfils participants de la investigació: menors d'edat i adults que van exercir tasques de mediació lingüística durant la seva infància. Tot i compartir una estructura general similar, cada qüestionari presenta petites adaptacions en l'estètica, el llenguatge i en l'enfocament de determinades preguntes, amb l'objectiu d'adequar-se a l'edat i a l'experiència dels participants.

La construcció dels qüestionaris s'ha basat en els principals eixos teòrics desenvolupats en el marc conceptual del treball, especialment en relació amb el bilingüisme, la mediació lingüística, la traducció espontània i les conseqüències emocionals associades al *Child Language Brokering*. Això ha permès establir una connexió directa entre la revisió teòrica i la fase empírica de la investigació.

Els qüestionaris s'estructuren en diferents blocs temàtics. El primer bloc inclou preguntes sociodemogràfiques destinades a contextualitzar el perfil dels participants. Aquest apartat recull informació relacionada amb l'edat, el sexe, el país de naixement, l'any d'arribada a Catalunya, si escau, i les llengües parlades habitualment dins l'entorn familiar. Aquestes dades permeten comprendre millor el context lingüístic i migratori dels participants i identificar possibles factors comuns en les seves experiències.

El segon bloc se centra específicament en les pràctiques de mediació lingüística. En aquest apartat es pregunta als participants si han hagut de traduir o interpretar per als seus familiars, a quina edat van començar a fer-ho i amb quina freqüència exercien aquesta

funció. També s'inclouen preguntes sobre els contextos en què es produïa la mediació lingüística, com ara escoles, centres mèdics, administracions públiques, bancs o comerços. Aquestes preguntes permeten identificar els espais institucionals on la presència del *Child Language Brokering* és més habitual.

El tercer bloc està orientat a explorar la dimensió emocional i psicològica del fenomen. En aquest apartat, els participants reflexionen sobre com se sentien quan havien de traduir, si aquesta experiència els va generar estrès o ansietat, o si consideren que assumir aquest rol va influir en la seva maduresa i responsabilitat. També s'hi inclouen preguntes relacionades amb situacions delicades o complexes, com la necessitat de traduir documents importants o gestionar informació sensible.

Un dels aspectes més rellevants dels qüestionaris és la incorporació de preguntes obertes, que permeten als participants explicar experiències personals amb més profunditat. Aquestes preguntes qualitatives tenen un paper fonamental dins la investigació, ja que ofereixen testimonis directes sobre la realitat emocional del *Child Language Brokering*. A través d'aquestes respostes, es poden identificar sentiments de pressió, vulnerabilitat, responsabilitat prematura o frustració, així com experiències positives relacionades amb l'autonomia o la capacitat d'ajudar la família.

Els qüestionaris també inclouen un bloc final orientat a la reflexió i a la formulació de propostes de millora. En aquest apartat, els participants poden valorar possibles solucions que haurien facilitat la seva experiència com a mediadors lingüístics, com ara la presència de traductors professionals, documents adaptats, aplicacions de traducció o serveis de mediació intercultural. Aquestes aportacions resulten especialment rellevants per a la fase final del treball, centrada en l'elaboració d'una proposta d'intervenció social vinculada a les necessitats detectades durant la investigació.

Finalment, les dades obtingudes a través dels qüestionaris han estat analitzades combinant una perspectiva quantitativa i qualitativa. Les preguntes tancades han permès identificar tendències generals i freqüències relacionades amb el fenomen, mentre que les preguntes obertes han facilitat una interpretació més profunda de les experiències personals dels participants.

3. Marc teòric

3.1 Context demogràfic i lingüístic de la immigració marroquina a Espanya i Catalunya

L'anàlisi del fenomen del *language brokering* dins la comunitat marroquina requereix, en primer lloc, una contextualització demogràfica i sociolingüística que permeti entendre les seves arrels i dimensions. La immigració procedent del Marroc constitueix un dels fluxos migratoris més rellevants a Espanya i, especialment, a Catalunya, tant pel volum poblacional com per la seva estabilitat al llarg de les darreres dècades. Aquesta presència consolidada ha generat dinàmiques específiques d'integració social, educativa i lingüística que incideixen directament en les relacions familiars i en la interacció amb les institucions.

A més, la diversitat lingüística pròpia del Marroc, marcada per la convivència entre l'àrab dialectal, l'amazic i l'àrab estàndard, entre altres llengües, sumada a la necessitat d'adquirir competència en castellà i/o català en el context d'acollida, configura un escenari complex en què sovint els menors esdevenen mediadors comunicatius dins la família.

En aquest apartat s'examinaran, d'una banda, les dades demogràfiques relatives a la població marroquina a Espanya i Catalunya i la seva evolució recent; i, de l'altra, els principals factors lingüístics que condicionen els processos d'integració i comunicació institucional.

3.1.1 Evolució del fenomen migratori i dades actuals

L'evolució del fenomen migratori a Espanya, i especialment la presència de població d'origen marroquí, constitueix un dels processos demogràfics i socials més rellevants de les darreres dècades. Des de finals del segle XX, Espanya ha passat de ser un país eminentment emissor de mà d'obra a convertir-se en un dels principals receptors de migració internacional a Europa. Aquesta transformació ha anat acompanyada d'un canvi estructural en el mercat laboral, en el teixit social i en la composició lingüística del país.

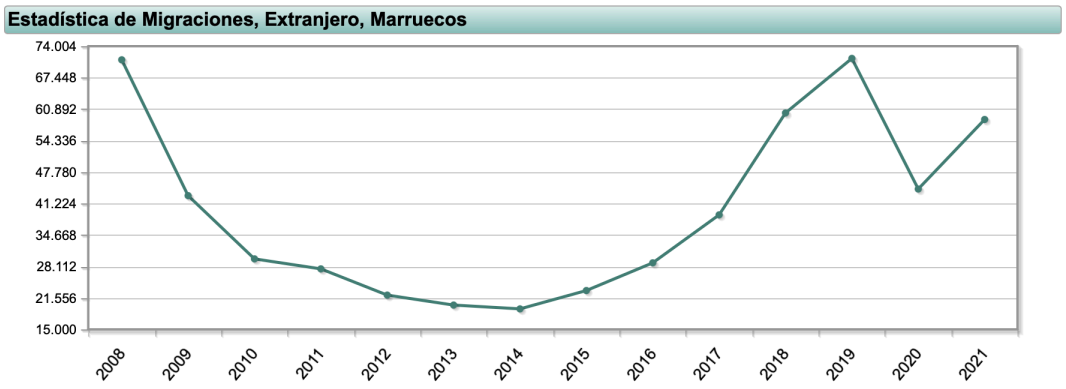
L'arribada de població marroquina s'inicia de manera significativa durant els anys noranta, en un context de creixement econòmic i de demanda de mà d'obra poc qualificada. La proximitat geogràfica, la relació històrica entre ambdós països i la facilitat dels desplaçaments a través de l'Estret de Gibraltar van convertir Espanya en una destinació preferent per a molts treballadors procedents del Marroc. Inicialment, aquest flux migratori tenia un caràcter temporal i masculí: homes joves que es desplaçaven per cobrir necessitats

estacionals en l'agricultura, la construcció o la pesca. Tanmateix, a partir de la dècada dels 2000, el procés va evolucionar cap a una migració d'establiment familiar, en què les dones i els menors es van incorporar progressivament al territori d'acollida a través dels mecanismes de reagrupament familiar.

Segons dades de l'Institut Nacional d'Estadística (INE, 2025), la població de nacionalitat marroquina resident a Espanya supera actualment el milió de persones, fet que la converteix en la comunitat estrangera més nombrosa del país. Aquest volum representa aproximadament el 20% de la població estrangera total. Durant l'any 2024, les noves altes de ciutadans marroquins a l'Estat espanyol van superar les 24.800 persones, una xifra que confirma la continuïtat del flux migratori i la seva consolidació estructural (INE, 2025).

Figura 1

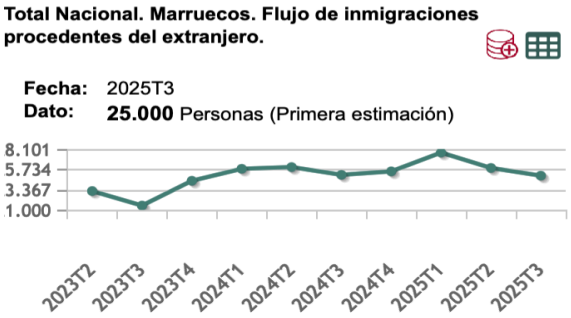
Evolució de les migracions procedents del Marroc (2008-2021)

Font: Institut Nacional d'Estadística (INE). Estadística de migracions, estranger, Marroc (2008-2021)

Figura 2

Evolució de les migracions procedents del Marroc (2022-2025)

Font: Institut Nacional d'Estadística (INE). Estadística de migracions, estranger, Marroc (2008-2021)

A més, el col·lectiu marroquí és un dels que mostra major estabilitat en el temps de residència. Més del 65% de les persones registrades al padró han residit a Espanya durant més de deu anys, i prop del 30% han adquirit ja la nacionalitat espanyola (Ministerio de Inclusión, Seguridad Social y Migraciones, 2025). Aquestes dades indiquen que no és un fenomen conjuntural, sinó una presència consolidada amb segones generacions plenament integrades en el sistema educatiu i laboral.

Pel que fa a la seva aportació econòmica, la comunitat marroquina contribueix de manera significativa en el sosteniment de la Seguretat Social. Segons el mateix Ministeri (2025), més de 380.000 persones d'origen marroquí estan afiliades actualment a la Seguretat Social, la qual cosa representa el primer grup estranger cotitzant. La seva contribució es concentra especialment en sectors com l'agricultura, la construcció, la restauració i els serveis domèstics, àrees essencials per al funcionament de l'economia espanyola. Aquesta participació activa desmunta certs estereotips socials i reforça la idea que la immigració marroquina no és només un fenomen demogràfic, sinó també un element econòmic estructural.

A escala europea, la presència marroquina a Espanya s'emmarca dins d'un patró més ampli de migracions magribines cap al sud d'Europa, França continua sent el país amb una comunitat marroquina més nombrosa (més d'1,4 milions de persones), però Espanya actualment ocupa la segona posició a la Unió Europea pel que fa a residents d'aquesta nacionalitat (Eurostat, 2024).

L'evolució del fenomen migratori marroquí també s'ha vist marcada per canvis legislatius i polítiques d'estrangeria. L'aprovació de la Llei Orgànica 4/2000 sobre drets i llibertats dels estrangers a Espanya, i les seves posteriors reformes, van establir un marc legal que combina mesures de control migratori amb mecanismes d'integració. Tot i això, la rigidesa de certs procediments administratius, especialment en matèria d'autoritzacions de residència i treball, ha dificultat la regularització de moltes persones d'origen marroquí. Aquest fet ha generat situacions de vulnerabilitat jurídica i laboral que s'estenen encara avui en determinades zones del país.

Un altre element destacable és la creixent feminització de la migració marroquina. Si als anys noranta la presència de dones era minoritària, en l'actualitat representen prop del 46% del total dels residents d'aquesta nacionalitat (INE, 2025). Aquest increment respon tant a la reagrupació familiar com a la incorporació directa de dones al mercat de treball, especialment en el sector del servei domèstic. Aquesta nova configuració ha modificat les dinàmiques internes de les famílies i ha donat lloc a nous rols socials i lingüístics.

A Catalunya, la tendència és similar, però amb una particularitat pròpia: la coexistència de dues llengües oficials (català i castellà) genera una doble exigència lingüística per a la població immigrant. El coneixement d'ambdues llengües esdevé fonamental per a la participació social, especialment en l'àmbit educatiu i administratiu. Segons dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT, 2025), la població marroquina representa més del 15% del total d'estrangers residents a la comunitat autònoma, amb una presència destacada a les comarques de Girona i Barcelona.

Aquesta evolució quantitativa i qualitativa de la immigració marroquina reflecteix la transició d'un model de migració temporal a un model d'assentament i arrelament, en què la llengua i la comunicació adquireixen un paper central. Les segones generacions, nascudes a Espanya, s'han format en sistemes educatius bilingües i sovint exerceixen un paper d'intermediació lingüística i cultural dins les seves pròpies famílies. Aquest fenomen anticipa el que posteriorment analitzarem com a *language brokering*, però alhora demostra com les dinàmiques lingüístiques són un reflex de processos socials més amplis.

En definitiva, la immigració marroquina ha passat, en menys de trenta anys, de ser una presència minoritària i laboralment estacional a constituir un col·lectiu estable, divers i demogràficament significatiu dins l'estructura social espanyola. Aquest procés ha estat impulsat per factors econòmics, polítics i familiars, però també per la capacitat d'adaptació i de participació d'aquesta comunitat en els diversos àmbits. Tot plegat situa el cas marroquí

com un referent fonamental per entendre la relació entre migració, llengua i integració a l'Espanya contemporània.

3.1.2 Distribució territorial i característiques socioeconòmiques

La distribució territorial de la població marroquina a Espanya revela un patró geogràfic fortament vinculat a les oportunitats laborals i a les xarxes migratòries preexistents. A diferència d'altres col·lectius estrangers, la població d'origen marroquí no es concentra únicament a les grans àrees metropolitanes, sinó que presenta una presència notable en zones rurals i semiurbanes, especialment aquelles amb una alta demanda de mà d'obra en sectors com l'agricultura o la construcció.

Segons dades de l'Institut Nacional d'Estadística (INE, 2025), la població de nacionalitat marroquina resident a Espanya està distribuïda de manera desigual per territoris. Les comunitats autònomes amb més presència són Catalunya (22%), Andalusia (18%), Regió de Múrcia (12%) i la Comunitat Valenciana (11%). Aquest patró respon tant a la proximitat geogràfica amb el Marroc com a la configuració històrica dels fluxos migratoris i a la consolidació de xarxes familiars i comunitàries.

A Catalunya, el col·lectiu marroquí representa aproximadament el 15,3% del total d'estrangers residents (IDESCAT, 2025). La seva concentració és especialment elevada a comarques com el Gironès, la Selva, el Baix Empordà, el Vallès Oriental i el Barcelonès, on s'han establert comunitats consolidades i altament cohesionades. Aquest arrelament es veu afavorit per la presència d'associacions culturals, centres religiosos i iniciatives locals d'integració que contribueixen a mantenir vincles transnacionals amb el país d'origen.

Pel que fa al conjunt de l'Estat, ciutats com Madrid, Barcelona, València, Almeria i Múrcia concentren grans nuclis de població marroquina, però també existeixen presències significatives a municipis de mida mitjana i petita. Això reflecteix una dispersió territorial creixent, que ha permès a la comunitat marroquina adaptar-se a contextos econòmics diversos. Aquesta tendència a la descentralització ha estat identificada com un element clau en els processos d'arrelament i integració, atès que facilita una major proximitat entre població autòctona i immigrant.

3.1.3 Barreres lingüístiques i accés als serveis públics

Un dels principals reptes en els processos d'integració de la població marroquina a Espanya i, especialment, a Catalunya és la presència de barreres lingüístiques que condicionen l'accés equitatiu als serveis públics i la plena participació social. Aquestes dificultats de comunicació transcendeixen l'àmbit individual i s'inscriuen en una problemàtica estructural vinculada al multilingüisme del context migratori i a la manca de polítiques lingüístiques específiques orientades a la població d'origen estranger.

El col·lectiu marroquí presenta una gran diversitat lingüística interna. Al Marroc coexisteixen tres llengües principals: l'àrab estàndard, el dàrija i les llengües amazigues[1] (tamazic, rifeny i taixelhit), reconegudes oficialment a la Constitució marroquina del 2011. Aquesta pluralitat implica que molts migrants arriben a Espanya amb competències lingüístiques parcials en àrab i, sovint, amb escassa familiaritat amb l'alfabet llatí o amb llengües romàniques.

Quan arriben a un entorn bilingüe com el català-castellà, aquesta situació es veu agreujada per la necessitat d'aprendre dues llengües vehiculars. Tot i que la majoria dels serveis públics ofereixen atenció en castellà, la inserció escolar, laboral i comunitària exigeix també un coneixement funcional del català. Segons l'Enquesta sobre la Població Estrangera (Generalitat de Catalunya, 2024), més del 40% dels immigrants d'origen marroquí manifesten tenir dificultats per comprendre textos administratius o per expressar-se oralment en català, mentre que un 27% declara trobar obstacles similars en castellà.

Aquestes dades evidencien que la llengua no és únicament un instrument de comunicació, sinó un factor d'exclusió o d'oportunitat social. El domini lingüístic determina la capacitat d'accedir a la informació, de gestionar tràmits, de comprendre normes laborals o de participar activament en l'educació dels fills. En conseqüència, les barreres idiomàtiques poden derivar en dependència de tercers, siguin familiars, mediadors o fills, per gestionar la vida quotidiana.

Les barreres lingüístiques són especialment visibles en l'accés als serveis públics, com ara en la sanitat, l'educació, els serveis socials o l'administració. En el cas de la sanitat, diversos estudis han documentat situacions de mala comprensió de diagnòstics, instruccions mèdiques o receptes, especialment entre dones marroquines de primera generació amb baixa

[1] Conjunt de llengües afroasiàtiques parlades pels pobles amazics del nord d'Àfrica. El domini amazic comprèn aproximadament 26 varietats dialectals, de les quals les principals al Marroc són el tamazic, el rifeny i el taixelhit.

alfabetització. Tot i els esforços per introduir serveis d'interpretació o mediació cultural, aquests recursos continuen sent escassos, irregulars i sovint dependents de projectes locals o de voluntariat.

A les escoles, les barreres lingüístiques afecten tant els progenitors com els fills. Els infants d'origen marroquí solen assolir un bon domini del castellà o del català en pocs anys gràcies a la immersió escolar, però els pares sovint romanen exclosos de la comunicació amb el centre educatiu. Les reunions, informes o comunicacions amb el centre educatiu o amb entitats administratives són difícils de comprendre sense ajuda. Aquest buit comunicatiu explica l'aparició del fenomen conegut com a *Child Language Brokering*, mitjançant el qual els menors actuen com a traductors i intermediaris entre els pares i les institucions educatives. Tot i que aquesta pràctica facilita la comunicació immediata, també pot generar situacions d'estrès, sobrecàrrega emocional i desequilibri de rols familiars.

En l'àmbit administratiu i jurídic, les dificultats idiomàtiques tenen efectes directes en la tramitació de documents com permisos de residència, renovacions del NIE o ajudes socials. Els procediments sovint requereixen la comprensió de terminologia tècnica i jurídica complexa, la qual cosa genera dependència de tercers o gestores privades. Aquesta situació pot comportar errors, duplicats o retards administratius, i en alguns casos, una major vulnerabilitat davant pràctiques fraudulentes.

Pel que fa als serveis socials, la comunicació efectiva és essencial per detectar necessitats i oferir recursos adequats. Tanmateix, la manca de competència lingüística pot donar lloc a malentesos culturals o una infravaloració de les demandes reals. Alguns estudis recents destaquen que moltes famílies marroquines eviten acudir als serveis municipals per por de no ser compreses o per la sensació d'inferioritat lingüística. Aquest fenomen reforça la importància de la mediació intercultural com a eina d'inclusió.

Les institucions públiques han impulsat diverses iniciatives per mitigar aquestes barreres. A Catalunya, programes com el "Consorci per a la Normalització Lingüística" (CNL) ofereixen cursos de català per a adults nouvinguts, mentre que el Departament d'Educació ha desenvolupat aules d'acollida lingüística per a estudiants d'origen estranger. Tot i això, l'assistència i continuïtat d'aquests programes sovint depenen de la disponibilitat horària i econòmica de les famílies, fet que limita l'efectivitat.

A escala estatal, el "Ministerio de Inclusión, Seguridad Social y Migraciones" va presentar el febrer de 2025 la proposta del "Plan de Integración y Convivencia Intercultural", actualment

en procés de consulta pública (La Moncloa, 2025). Aquest pla, que substitueix l'anterior "Plan Estratégico de Ciudadanía e Integración" (2011-2014), s'articula al voltant de cinc eixos principals: acollida i aprenentatge de la llengua, accés a serveis públics, convivència i cohesió social, igualtat de tracte i participació ciutadana.

Segons la nota oficial de premsa, el pla pretén "impulsar una gestió inclusiva de la diversitat cultural i lingüística mitjançant programes d'acollida que facilitin la comunicació i la participació de les persones migrants en la vida comunitària". Encara que no es disposa d'un text complet, la informació publicada subratlla el paper de la formació lingüística com a instrument d'inclusió i autonomia personal, així com la necessitat de reforçar la mediació intercultural com a via per millorar la relació entre les administracions i la ciutadania d'origen estranger.

El conjunt d'aquests factors posa de manifest que la llengua és molt més que un instrument de comunicació: és un eix de ciutadania i d'accés a drets. La manca de competència lingüística no només dificulta la integració social, sinó que pot derivar situacions de desigualtat estructural i reproducció de rols tradicionals dins de les famílies migrants.

En el cas del col·lectiu marroquí, aquesta barrera adopta una dimensió intergeneracional: mentre els adults s'enfronten a la dificultat d'aprendre noves llengües en edat avançada i amb càrregues laborals, els fills desenvolupen una competència bilingüe o trilingüe que els converteix en ponts comunicatius essencials. Aquest desequilibri lingüístic dins del nucli familiar és un dels motors del *language brokering* i explica per què el rol dels menors és tan rellevant en la mediació amb institucions públiques.

Per tant, abordar les barreres lingüístiques no pot limitar-se a oferir cursos o traduccions puntuals, sinó que requereix una estratègia integral de política lingüística i social que contempli la diversitat cultural i les dinàmiques familiars. Només així es podrà garantir una integració efectiva i una igualtat real d'oportunitats per a la població marroquina a Espanya i Catalunya.

3.1.4 El rol dels menors com a mediadors lingüístics

La presència d'infants i adolescents d'origen marroquí en entorns bilingües com el català-castellà ha generat un fenomen sociolingüístic cada cop més estudiat: la mediació lingüística informal exercida pels menors dins les famílies migrades, coneguda internacionalment com a Child Language Brokering. Aquest procés consisteix en la participació activa dels fills en tasques de traducció, sovint, amb competències lingüístiques limitades d'interpretació i mediació entre els pares i les institucions de la societat d'acollida (escoles, serveis mèdics, administració, etc.).

Els infants d'origen marroquí, especialment aquells que arriben a edats primerenques o que neixen a Espanya, adquireixen una competència bilingüe o trilingüe molt més ràpidament que els seus progenitors. Aquest desfasament lingüístic intergeneracional situa els menors en una posició per a actuar com a ponts comunicatius dins de la família.

Aquesta capacitat lingüística prematura no només respon a un procés natural d'aprenentatge, sinó també a una necessitat funcional derivada de les barreres lingüístiques dels adults. Els fills esdevenen traductors improvisats en contextos tan diversos com consultes mèdiques, reunions escolars, gestions administratives...

Aquesta responsabilitat comunicativa modifica les dinàmiques familiars tradicionals. Els infants adquireixen una autoritat simbòlica en els espais institucionals, actuant com a representants lingüístics de la família, però sense posseir la maduresa emocional o el coneixement cultural suficient per gestionar situacions complexes. Això pot generar tensions internes, especialment quan han de transmetre missatges delicats o decisions burocràtiques que afecten directament els adults.

Més enllà de la funció lingüística, els menors migrants actuen com a ponts culturals que connecten dues realitats: la cultura d'origen i la societat d'acollida. Aquest paper és especialment rellevant en el cas del col·lectiu marroquí, en què les diferències religioses, lingüístiques i culturals poden intensificar les dificultats d'adaptació.

Aquests infants no només tradueixen paraules, sinó també valors, codis socials i pràctiques culturals. En les interaccions amb mestres, professionals de la salut o treballadors socials, aquests menors interpreten conceptes que sovint no tenen un equivalent directe en la cultura familiar. D'aquesta manera, els menors esdevenen agents de reinterpretació i adaptació cultural, actuant com a catalitzadors d'un procés d'aculturació bidireccional.

Aquest paper de “mediadors invisibles” té una dimensió social i simbòlica profunda: els menors no només faciliten la comunicació, sinó que articulen la integració de tota la família dins del sistema institucional espanyol i català. En aquest sentit, la seva tasca és un indicador clau de com les polítiques lingüístiques i educatives impacten en la inclusió real dels col·lectius migrants.

Tot i la rellevància del fenomen, la mediació lingüística infantil continua sent una pràctica informal, no reconeguda institucionalment. Els serveis públics rarament disposen de protocols per gestionar situacions en les quals els menors actuen com a intèrprets dels pares. Aquesta absència de regulació evidencia una manca de mediació professional estable dins dels serveis essencials. En moltes zones amb alta concentració d’immigració marroquina, els centres educatius i sanitaris depenen de traductors voluntaris, entitats socials o, directament, dels propis fills dels usuaris per mantenir comunicació fluida.

Aquest buit institucional reforça la necessitat d’incorporar figures professionals de mediació intercultural i lingüística de manera permanent, especialment en àrees d’alta diversitat. Així mateix, cal promoure formació específica per al personal docent i sanitari sobre com gestionar interaccions amb famílies amb limitacions idiomàtiques, evitant delegar aquesta responsabilitat als menors.

Des del punt de vista psicològic, diversos autors han analitzat l’impacte emocional que pot tenir el *language brokering* en els infants. Si bé alguns menors perceben la mediació com una oportunitat d’empoderament i de reconeixement, d’altres experimenten estrès, ansietat o confusió de rols familiars. Això és evident en situacions on han de transmetre missatges delicats com diagnòstics mèdics, notificacions escolars negatives o decisions administratives que afecten la residència familiar. En aquests casos, els menors assumeixen responsabilitats adultes que poden afectar el seu benestar emocional i el seu rendiment escolar.

3.1.5 El problema de la integració sociocultural

La integració sociocultural de la població immigrant constitueix un dels principals reptes de les societats receptores contemporànies. En el cas de la immigració marroquina a Espanya i, especialment, a Catalunya, aquest procés presenta particularitats derivades tant de factors estructurals com culturals i lingüístics. La integració no es pot entendre com un procés lineal ni unidireccional, sinó com una dinàmica complexa que implica adaptació mútua entre la societat d'acollida i la població nouvinguda.

Des d'una perspectiva teòrica, la integració sociocultural es defineix com el procés mitjançant el qual les persones immigrants participen activament en la vida econòmica, social, cultural i institucional del país receptor, sense que això impliqui necessàriament la pèrdua de la seva identitat d'origen. Autors com John W. Berry han destacat que els processos d'aculturació poden adoptar diferents formes: integració, assimilació, separació o marginació, en funció del grau de manteniment de la cultura d'origen i de la relació amb la societat majoritària. En aquest sentit, la integració és considerada el model més equilibrat, ja que permet la preservació identitària alhora que promou la participació social.

Tanmateix, en la pràctica, la integració sociocultural de la població marroquina es veu condicionada per diversos factors estructurals. En primer lloc, cal destacar la situació socioeconòmica. Una part significativa de les persones d'origen marroquí s'ha incorporat al mercat laboral en sectors amb baixa qualificació, com l'agricultura, la construcció o determinats serveis. Aquesta inserció laboral sovint precària pot limitar les oportunitats de mobilitat social i reforçar dinàmiques de vulnerabilitat que afecten també les generacions següents.

En segon lloc, cal considerar la dimensió residencial. La concentració de població immigrant en determinats barris o municipis pot generar processos de segregació espacial que dificulten el contacte intercultural i reforcen estereotips mutus. Quan la interacció entre comunitats és limitada, la construcció d'un sentiment de pertinença compartit esdevé més complexa.

Un altre element central és la dimensió cultural i religiosa. La comunitat marroquina presenta majoritàriament tradicions vinculades a l'islam, fet que, en alguns contextos, ha estat objecte de discursos estigmatitzadors o simplificadors. Les diferències en pràctiques culturals, rols de gènere o valors familiars poden generar tensions si no existeixen espais de diàleg intercultural. No obstant això, aquestes diferències no haurien de ser interpretades com a obstacles insalvables, sinó com a expressions de pluralitat cultural dins una societat diversa.

La dimensió lingüística ocupa un lloc central dins el procés d'integració. El desconeixement o el domini limitat del castellà i/o del català pot dificultar l'accés a serveis bàsics, la participació institucional i la comunicació amb l'entorn social. En aquest context, i partint de la meva pròpia experiència els fills i filles de famílies marroquines sovint adquireixen la llengua del país d'acollida amb major rapidesa a través de l'escolarització, convertint-se en ponts comunicatius entre els seus progenitors i les institucions. Aquesta situació, aparentment funcional, pot comportar una inversió prematura de rols familiars i una responsabilitat excessiva per als menors, amb possibles implicacions emocionals i identitàries.

A més, la integració no depèn exclusivament de l'esforç individual o familiar, sinó també de les polítiques públiques d'acollida i inclusió. Els programes de formació lingüística, mediació intercultural i suport educatiu són eines fonamentals per reduir desigualtats estructurals. Tanmateix, quan aquests recursos són insuficients o poc accessibles, el pes de la integració recau desproporcionadament sobre les mateixes famílies.

Cal destacar també la dimensió intergeneracional del procés integrador. Mentre que la primera generació pot experimentar més dificultats d'adaptació lingüística i laboral, les segones generacions solen desenvolupar identitats híbrides, combinant referents culturals d'origen i del país d'acollida. Aquest equilibri identitari pot ser enriquidor, però també pot generar tensions internes, especialment quan els joves perceben expectatives contradictòries entre l'àmbit familiar i el social.

En definitiva, el problema de la integració sociocultural de la població marroquina no pot reduir-se a una qüestió d'adaptació individual, sinó que respon a una interacció complexa entre factors econòmics, lingüístics, culturals i institucionals. Comprendre aquesta complexitat resulta essencial per analitzar el fenomen del *language brokering*, ja que aquest emergeix precisament en els espais on les barreres lingüístiques i institucionals evidencien mancances en els processos d'inclusió.

Així, l'estudi de la integració sociocultural no només permet contextualitzar el paper dels menors com a mediadors lingüístics, sinó que també posa de manifest la necessitat de desenvolupar estratègies innovadores, incloent-hi iniciatives d'emprenedoria social, orientades a reforçar la cohesió comunitària i la igualtat d'oportunitats.

3.2 Fonaments teòrics del *language brokering*

L'estudi del *Child Language Brokering* exigeix un marc teòric interdisciplinari que permeti comprendre la complexitat del fenomen més enllà de la seva aparença funcional. La mediació lingüística exercida per infants no pot ser interpretada únicament com un acte de traducció espontània, sinó que implica processos lingüístics, cognitius, emocionals i socials que s'entrellacen en contextos migratoris específics.

Des d'una perspectiva lingüística, cal entendre com els infants desenvolupen competències bilingües que els permeten alternar entre sistemes lingüístics amb naturalitat. Paral·lelament, és necessari analitzar els efectes del bilingüisme en el desenvolupament cognitiu i identitari, així com la manera com aquestes capacitats es mobilitzen en situacions de mediació. Alhora, la comparació entre traducció espontània i traducció professional permet situar el *language brokering* dins dels estudis de traducció, evidenciant-ne les diferències estructurals i les implicacions ètiques. Finalment, les aportacions recents de grups de recerca especialitzats aporten una mirada contextualitzada que connecta teoria i pràctica, posant de manifest la dimensió institucional i social del fenomen.

Així, aquest apartat presenta els principals fonaments teòrics que permeten abordar el *Child Language Brokering* de manera integral, establint les bases conceptuals necessàries per a l'anàlisi posterior i per al desenvolupament del marc pràctic del present treball.

3.2.1 Aproximacions lingüístiques: la gramàtica universal de Chomsky

L'anàlisi del *Child Language Brokering* des d'una perspectiva lingüística exigeix, en primer lloc, una reflexió sobre els mecanismes que permeten als infants adquirir i gestionar més d'una llengua de manera precoç. En aquest sentit, la teoria de la gramàtica universal, formulada per Noam Chomsky (1928) a mitjan segle XX, constitueix un dels pilars fonamentals per comprendre el potencial lingüístic dels infants i la seva capacitat per desenvolupar competències complexes sense una instrucció formal explícita.

Segons Chomsky, el llenguatge no és una habilitat adquirida únicament a través de la imitació o de l'aprenentatge conscient, sinó que està sustentat per una facultat innata pròpia de l'espècie humana. Aquesta facultat lingüística inclou un conjunt de principis universals compartits per totes les llengües, així com una sèrie de paràmetres que es configuren a partir de l'exposició a un input lingüístic concret; totes les llengües tenen característiques comunes.

Aquesta proposta teòrica va suposar un trencament amb les visions conductistes del llenguatge i va situar a l'infant com a subjecte actiu en el procés d'adquisició lingüística.

En contextos monolingües, la gramàtica universal explica com els infants són capaços d'assolir un domini complet de la seva llengua materna en pocs anys, tot i rebre un input fragmentari i sovint imperfecte. Tanmateix, en contextos migratoris i multilingües, aquesta capacitat innata es manifesta amb una complexitat encara més gran. Els infants d'origen estranger creixen exposats a diversos sistemes lingüístics amb funcions socials diferenciades: la llengua familiar, vinculada a l'àmbit privat identitari, i la llengua o llengües de la societat d'acollida, associades a l'escola, les institucions i l'espai públic.

En el cas concret de les famílies d'origen marroquí a Catalunya, aquesta exposició pot incloure l'àrab dialectal o alguna llengua amaziga en l'àmbit familiar, i el castellà i/o català en l'àmbit escolar i institucional. La teoria de Chomsky permet entendre com els infants són capaços d'organitzar aquests sistemes lingüístics de manera separada però interrelacionada, desenvolupant una competència bilingüe o trilingüe funcional. Aquesta capacitat de gestionar múltiples codis lingüístics és un requisit imprescindible per a l'aparició del *Child Language Brokering*.

A més, la gramàtica universal ofereix una base teòrica per explicar per què els infants no només aprenen vocabulari en diferents llengües, sinó que també interioritzen estructures sintàctiques, patrons morfològics i relacions semàntiques complexes. Aquesta competència profunda permet que els menors puguin reformular missatges, adaptar-los a un altre sistema lingüístic i, fins i tot, produir enunciats que mai han escoltat literalment. En aquest sentit, el *language brokering* pot ser interpretat com una aplicació pràctica i espontània de la competència lingüística innata descrita per Chomsky.

Tanmateix, és important assenyalar que la teoria de la gramàtica universal se centra principalment en la competència lingüística interna de l'individu i no té en compte de manera explícita les dimensions socials i pragmàtiques de l'ús del llenguatge. El *Child Language Brokering* no només és un exercici de coneixement gramatical, sinó una pràctica situada que es produeix en contextos socials concrets, sovint marcats per desigualtats de poder, responsabilitats familiars i pressió emocional. Així, tot i que la teoria del lingüista i filòsof ajuda a comprendre el potencial lingüístic dels infants, resulta insuficient per explicar per si sola la complexitat del fenomen.

Malgrat aquestes limitacions, la gramàtica universal continua essent una aportació clau per legitimar, des d'un punt de vista lingüístic, la capacitat dels infants per actuar com a mediadors. Aquesta perspectiva permet allunyar-se de visions que consideren el *language brokering* com una pràctica improvisada o deficient, i reconèixer-lo com el resultat d'un desenvolupament lingüístic avançat. No obstant això, en aquest reconeixement teòric no implica una justificació normativa del fenomen, ja que la capacitat lingüística no hauria de traduir-se automàticament en una responsabilitat social.

En definitiva, l'aproximació d'aquesta teoria aporta una base sòlida per entendre com els infants poden adquirir i utilitzar diverses llengües amb un alt nivell de competència, fet que possibilita el Child Language Brokering. Tanmateix, per analitzar plenament aquest fenomen, cal complementar aquesta perspectiva amb enfocaments que incorporin el desenvolupament cognitiu, emocional i social dels infants, així com el context institucional en què es produeix la mediació lingüística.

3.2.2 Bilingüisme, mediació i desenvolupament cognitiu en la infància

El fenomen del *Child Language Brokering* s'inscriu de manera natural dins dels estudis sobre bilingüisme i desenvolupament cognitiu en la infància, ja que pressuposa l'existència d'una competència bilingüe funcional que permet als infants alternar entre llengües i actuar com a intermediaris comunicatius. Durant dècades, el bilingüisme va ser percebut des d'una perspectiva deficitària, associant-lo a possibles retards en el desenvolupament lingüístic o a una suposada confusió cognitiva. Tanmateix, la recerca contemporània ha desmentit aquesta visió i ha evidenciat que el desenvolupament en entorns multilingües no només no perjudica els infants, sinó que pot generar beneficis cognitius específics.

Des del punt de vista neurocognitiu, el bilingüisme implica l'activació constant de més d'un sistema lingüístic. L'infant bilingüe no "apaga" una llengua quan en fa servir una altra, sinó que ambdues romanen actives en major o menor grau. Això obliga el cervell a desenvolupar mecanismes de selecció i inhibició que permetin escollir el codi adequat segons el context. Aquest entrenament continu de les funcions executives, especialment el control inhibitori, la flexibilitat cognitiva i la memòria de treball, ha estat assenyalat com un dels principals avantatges del bilingüisme primerenc.

En el cas dels infants que exerceixen de mediadors lingüístics, aquestes funcions executives es veuen intensificades. El *Child Language Brokering* no es limita a un simple canvi de codi,

sinó que exigeix la comprensió profunda d'un missatge, la seva reinterpretació en un altre sistema lingüístic i la seva adaptació a un interlocutor concret. Aquest procés implica retenir informació, identificar-ne els elements rellevants, reorganitzar-la mentalment i produir-la en una altra llengua amb coherència i adequació pragmàtica. Així, la mediació lingüística infantil pot ser considerada una activitat cognitivament complexa que activa múltiples processos simultanis.

A més, la mediació no es produeix en el buit, sinó en contextos comunicatius específics que sovint comporten terminologia especialitzada o situacions formals. Quan un infant tradueix en l'àmbit mèdic, educatiu o administratiu, ha d'enfrontar-se a registres lingüístics que superen el llenguatge quotidià. Aquest fet pot accelerar l'adquisició de vocabulari abstracte i estructures discursives complexes, contribuint a un desenvolupament lingüístic avançat en determinats àmbits. No obstant això, aquesta acceleració no sempre és homogènia ni exempta de tensions.

Des d'una perspectiva sociocognitiva, el bilingüisme també influeix en la construcció de la identitat. Els infants que creixen entre dues o més llengües desenvolupen una consciència metalingüística més elevada, és a dir, una capacitat més elevada per reflexionar sobre el funcionament del llenguatge. Aquesta consciència facilita la comprensió de les diferències culturals i discursives entre comunitats lingüístiques. En el context del *language brokering*, aquesta habilitat es tradueix en més sensibilitat intercultural, ja que l'infant ha d'interpretar no només paraules, sinó també intencions, normes socials i expectatives implícites.

Tanmateix, els beneficis cognitius associats al bilingüisme no poden analitzar-se de manera aïllada de les condicions socials en què es desenvolupa la mediació. Mentre que en contextos socioeconòmics privilegiats el bilingüisme sovint és valorat com un capital cultural, en contextos migratoris pot estar associat a situacions de vulnerabilitat. El *Child Language Brokering* emergeix, en molts casos, com una resposta a la manca d'accés a serveis de traducció professionals. Això significa que les habilitats cognitives dels infants són mobilitzades no com una opció enriquidora, sinó com una necessitat funcional derivada d'una situació estructural.

Aquesta realitat genera una tensió entre capacitat i responsabilitat. Que un infant sigui cognitivament capaç de gestionar dues llengües no implica que estigui emocionalment preparat per assumir la càrrega associada a la mediació. Diversos estudis han assenyalat que els infants mediadors poden experimentar sentiments ambivalents respecte al seu rol. D'una banda, poden sentir-se útils, competents i valorats dins la família. De l'altra, poden percebre pressió, estrès o ansietat, especialment quan han de traduir continguts delicats o gestionar situacions conflictives.

Pel que fa al desenvolupament emocional, aquesta ambivalència pot influir en la manera com els infants construeixen la seva autoestima i el seu sentit de responsabilitat. Alguns poden desenvolupar una maduresa precoç i una forta autonomia, mentre que d'altres poden experimentar una sensació de pèrdua de la infància o d'excés d'obligacions. La mediació constant pot comportar una inversió simbòlica de rols, en què l'infant adquireix una posició d'autoritat comunicativa davant dels adults, alterant les dinàmiques familiars tradicionals.

Així mateix, cal considerar l'impacte del *language brokering* en el rendiment acadèmic. En alguns casos, la pràctica habitual de la mediació pot reforçar habilitats lingüístiques i discursives que afavoreixen el desenvolupament escolar. En d'altres, però, la càrrega de responsabilitat pot generar distracció, cansament o dificultats de concentració. Aquesta dualitat posa de manifest que els efectes del *Child Language Brokering* no són unívocs, sinó que depenen del context, de la freqüència amb què es produeix la mediació i del suport institucional disponible.

En definitiva, el bilingüisme proporciona la base cognitiva que fa possible el *Child Language Brokering*, dotant els infants d'eines per gestionar múltiples sistemes lingüístics amb flexibilitat i eficàcia. No obstant això, la mediació lingüística infantil va més enllà del simple domini de dues llengües: implica processos cognitius complexos, negociacions interculturals i responsabilitats socials que poden tenir conseqüències significatives en el desenvolupament integral de l'infant. Per aquest motiu, l'anàlisi del bilingüisme en relació amb el *language brokering* ha de tenir en compte tant els beneficis cognitius potencials com els límits emocionals i socials que envolten aquesta pràctica.

3.2.3 Traducció espontània versus traducció professional

La distinció entre traducció espontània i traducció professional constitueix un eix fonamental per analitzar el *Child Language Brokering* des del marc dels estudis de traducció. Tot i que ambdues pràctiques comparteixen l'objectiu general de facilitar la comunicació entre parlants de llengües diferents, difereixen profundament en els seus fonaments, en les competències requerides, en les condicions d'execució i en les implicacions ètiques i socials que comporten. Analitzar aquestes diferències permet contextualitzar el paper dels infants mediadors i comprendre les limitacions estructurals que envolten aquesta pràctica.

La traducció espontània, pròpia del context del *language brokering*, es caracteritza per produir-se en situacions quotidianes, no institucionalitzades i sovint marcades per la immediatesa. Els infants que exerceixen aquesta mediació lingüística ho fan sense formació

específica en traducció, sense accés a recursos documentals ni terminològics, i sense el suport d'un marc professional que reguli la seva actuació. Aquesta pràctica es fonamenta principalment en la competència bilingüe adquirida a través de l'experiència vital i en la comprensió contextual del missatge, més que no pas en l'aplicació conscient d'estratègies traductològiques sistematitzades.

En aquest tipus de mediació, el procés traductor està fortament condicionat per la relació emocional amb els interlocutors. L'infant no actua com un agent extern i neutral, sinó com un membre implicat dins de la dinàmica familiar. Aquesta implicació influeix en la manera com interpreta i transmet la informació, i pot donar lloc a reformulacions del missatge, simplificacions o omissions que responen a la voluntat de protegir els familiars, evitar conflictes o adaptar el discurs a la seva comprensibilitat. En aquest sentit, la traducció espontània no només transmet contingut lingüístic, sinó que també negocia significats, expectatives i relacions de poder.

Aquest component interpretatiu posa en qüestió el concepte tradicional de fidelitat en traducció. Mentre que en l'àmbit professional la fidelitat s'associa a la reproducció precisa del contingut i la intencionalitat del text original, en el *Child Language Brokering* aquesta fidelitat queda subordinada a criteris funcionals i relacionals. Els infants prioritzen que la comunicació sigui efectiva dins del context familiar, encara que això impliqui adaptar el missatge. Aquesta pràctica pot ser entesa no com una manca de competència, sinó com una estratègia pragmàtica orientada a la resolució de situacions comunicatives reals.

En contrast, la traducció professional es fonamenta en una formació acadèmica especialitzada que dota els professionals de competències lingüístiques avançades, coneixements culturals i terminològics, habilitats de documentació i domini de tècniques específiques. A més, la pràctica professional es desenvolupa dins d'un marc ètic i deontològic que estableix principis com la confidencialitat, la imparcialitat, la responsabilitat i la qualitat del servei. Aquest marc garanteix que la mediació lingüística es dugui a terme amb criteris estandarditzats i amb una consciència clara de les possibles conseqüències del missatge traduït.

Una altra diferència rellevant es troba en les condicions materials i contextuals en què es produeix la mediació. El traductor o intèrpret professional opera dins d'un entorn que reconeix i legitima la seva funció, i disposa d'un temps i uns recursos determinats per preparar la seva tasca. L'infant mediador, en canvi, acostuma a actuar en contextos improvisats, sense reconeixement institucional i amb expectatives implícites que naturalitzen la seva participació. Aquesta manca de reconeixement contribueix a la

invisibilització del seu esforç i reforça la percepció que la mediació lingüística és una habilitat informal i no una competència complexa.

La comparació entre ambdues formes de traducció també permet abordar la qüestió de la responsabilitat comunicativa. En la traducció professional, aquesta responsabilitat es distribueix entre institucions, professionals i codis reguladors. En el *language brokering*, en canvi, la responsabilitat recau de manera desproporcionada sobre l'infant, que pot veure's obligat a gestionar informació delicada, crítica o confidencial en àmbits com la salut, l'educació o l'administració. Aquesta situació pot generar estrès, pressió emocional i una exposició prematura a problemàtiques adultes, fet que planteja interrogants sobre els límits de la participació infantil en processos comunicatius complexos.

Des d'una perspectiva traductològica contemporània, l'anàlisi del *Child Language Brokering* contribueix a ampliar la definició de traducció més enllà dels límits estrictament professionals, incorporant pràctiques informals que tenen una rellevància social significativa. Tanmateix, reconèixer aquesta dimensió no implica legitimar-ne la institucionalització. Ans al contrari, posa de manifest la necessitat de reforçar sistemes de mediació professional que garanteixin l'accés equitatiu a la comunicació i protegeixin el benestar dels menors.

En conclusió, la distinció entre traducció espontània i traducció professional permet comprendre el *Child Language Brokering* com una pràctica situada en la intersecció entre competència lingüística, necessitat social i desigualtat estructural. Aquesta anàlisi evidencia que, tot i les habilitats demostrades pels infants mediadors, la seva participació no hauria de substituir els serveis professionals, sinó actuar com a indicador de la necessitat d'implementar polítiques lingüístiques inclusives que garanteixin una mediació adequada i responsable.

3.2.4 Aportacions del Grup Miras

L'anàlisi del *Child Language Brokering* en el context català i espanyol ha estat profundament enriquida per les investigacions desenvolupades pel Grup Miras, equip vinculat a la Universitat Autònoma de Barcelona que ha abordat la mediació lingüística infantil des d'una perspectiva interdisciplinària i aplicada. Les seves aportacions no només han contribuït a conceptualitzar teòricament el fenomen, sinó que també han impulsat projectes finançats amb impacte social i educatiu, orientats a visibilitzar i transformar les pràctiques de mediació lingüística exercides per infants.

Un dels projectes més rellevants desenvolupats pel grup és EYLBID (*Early Years Language Brokering in Digital contexts)*. Aquest projecte parteix de la premissa que la mediació lingüística infantil no és un fenomen marginal ni anecdòtic, sinó una pràctica recurrent en famílies migrades que requereix atenció institucional. En el marc d'EYLBID, el grup ha elaborat un manual amb marc teòric, que sistematitza els principals conceptes relacionats amb el *Child Language Brokering*, incloent-hi definicions, tipologies de tasques, implicacions emocionals i impacte educatiu. Aquest manual no es limita a descriure el fenomen, sinó que el contextualitza dins de les desigualtats lingüístiques estructurals i ofereix orientacions per a professionals de l'àmbit educatiu.

Una de les aportacions més significatives del projecte EYLBID és el desenvolupament de recursos pedagògics destinats a sensibilitzar sobre la realitat dels infants mediadors. Entre aquests recursos destaca el joc interactiu dissenyat pel grup, en què es plantegen situacions reals de mediació i es proposen diferents opcions d'actuació ("què faries en aquesta situació?"). Aquest tipus de material no només permet visibilitzar les tasques que assumeixen els infants, sinó que també convida a reflexionar sobre la complexitat de les decisions que han de prendre. El joc funciona com a eina de conscienciació, mostrant que la mediació lingüística no és un acte neutre ni mecànic, sinó una activitat que implica responsabilitat, interpretació i gestió emocional.

A més, el projecte inclou càpsules informatives en format vídeo, orientades a divulgar els resultats de la recerca i a facilitar la comprensió del fenomen per part de la comunitat educativa i del públic general. Aquestes càpsules contribueixen a trencar la invisibilitat que sovint envolta el *Child Language Brokering*, situant-lo en el debat públic com una qüestió

vinculada als drets lingüístics i a la protecció de la infància. La dimensió audiovisual del projecte reforça el seu caràcter aplicat i socialment compromès.

Paral·lelament, el Grup Miras ha desenvolupat el projecte ILM (*Joves intèrprets naturals: la intermediació lingüística a l'educació, serveis socials i sanitat*), centrat en la mediació lingüística infantil des d'una perspectiva d'inclusió i drets. Aquest projecte aprofundeix en l'anàlisi de les experiències dels infants mediadors i posa èmfasi en la necessitat d'articular respostes institucionals que redueixin la dependència de la traducció informal. ILM amplia la reflexió teòrica sobre el *language brokering* i consolida una línia de recerca que connecta la lingüística aplicada amb les polítiques públiques i la justícia social.

Un element destacable de l'activitat del Grup Miras és la seva producció acadèmica, recollida en diverses publicacions científiques que analitzen la mediació lingüística infantil des de múltiples angles: identitari, emocional, educatiu i institucional. Aquestes publicacions contribueixen a legitimar el *Child Language Brokering* com a objecte d'estudi dins dels estudis de traducció i de la recerca en educació intercultural, superant la percepció que es tracta d'una pràctica informal sense rellevància acadèmica.

Les aportacions del Grup Miras comparteixen una característica comuna: la voluntat de vincular teoria i pràctica. El fenomen no és analitzat únicament des d'un punt de vista descriptiu, sinó que es plantegen propostes concretes per transformar la realitat. En aquest sentit, la seva recerca insisteix en la necessitat de reconèixer institucionalment la mediació lingüística, formar professionals en competència intercultural i garantir serveis de traducció accessibles que alliberin els infants d'una responsabilitat que no els correspon assumir de manera sistemàtica.

Des d'una perspectiva crítica, el Grup Miras interpreta el *Child Language Brokering* com un indicador de les tensions entre diversitat lingüística i estructures institucionals monolingües. Quan les institucions no ofereixen mecanismes adequats de comunicació, són els infants qui omplen aquest buit. Aquesta constatació reforça la idea que la mediació infantil no pot ser considerada una solució estructural, sinó una resposta provisional a una manca de recursos.

En definitiva, els projectes EYLBID i ILM, juntament amb els materials pedagògics, les càpsules informatives i les publicacions científiques del Grup Miras, configuren un marc teòric i aplicat que resulta fonamental per entendre el *Child Language Brokering* en el context català. Les seves aportacions no només descriuen el fenomen, sinó que ofereixen eines concretes per repensar-lo i transformar-lo. Aquest enfocament resulta especialment rellevant per al present treball, ja que proporciona una base sòlida per justificar la necessitat d'un estudi empíric i per fonamentar futures propostes d'intervenció orientades a reduir la càrrega que recau sobre els infants mediadors.

4. Marc pràctic

4.1 Introducció al treball de camp

Després del desenvolupament del marc teòric, aquesta investigació incorpora una part pràctica orientada a contrastar les aportacions acadèmiques amb experiències reals vinculades al fenomen del *Child Language Brokering*. Aquesta fase del treball neix de la necessitat d'anar més enllà de la teoria i donar veu a les persones que han viscut directament aquesta realitat, especialment dins la comunitat marroquina resident a Catalunya.

Tot i que diversos estudis de grups de recerca, com per exemple el Grup Miras, han analitzat la mediació lingüística infantil des d'una perspectiva social, moltes de les experiències personals associades a aquest fenomen continuen invisibilitzades o poc representades dins els discursos institucionals. Per aquest motiu, aquesta part pràctica pretén aproximar-se a la dimensió humana del *Child Language Brokering*, explorant com els infants i adolescents viuen aquesta responsabilitat en el seu dia a dia i quina percepció en tenen aquelles persones adultes que també van assumir aquest rol durant la seva infància.

L'objectiu principal del treball de camp és comprendre de quina manera es manifesta la capacitat de traducció en fills i filles d'origen immigrant i identificar les possibles conseqüències emocionals, personals i socials derivades d'aquesta experiència. A més, aquesta fase de la investigació també busca detectar necessitats específiques relacionades amb l'acompanyament lingüístic de les famílies migrants i recollir propostes de millora formulades pels propis participants.

Per tal d'assolir aquests objectius, s'ha optat per una metodologia basada en la realització de dues enquestes diferenciades. La primera, adreçada a menors que actualment exerceixen tasques de mediació lingüística dins l'àmbit familiar, mentre que la segona està destinada a adults que van viure aquesta situació durant la seva infància o adolescència. Aquesta doble perspectiva permet establir una comparació entre experiències presents i retrospectives, així com identificar continuïtats i diferències en la manera com es percep el *Child Language Brokering* segons l'etapa vital dels participants.

Aquesta aproximació metodològica respon també a la voluntat de situar les experiències personals al centre de la investigació. Més enllà de les dades quantitatives, el treball busca comprendre les emocions, les dificultats i les responsabilitats associades a la mediació lingüística infantil, així com reflexionar sobre la normalització d'aquesta pràctica dins determinats contextos migratoris. En aquest sentit, el treball de camp es converteix en un

espai d'escolta i interpretació de testimonis que permeten humanitzar una realitat sovint reduïda a una simple qüestió de bilingüisme o competència lingüística.

Finalment, aquesta part pràctica també constitueix la base de la proposta d'intervenció desenvolupada posteriorment en el treball. Les experiències compartides pels participants permeten identificar mancances institucionals i imaginar possibles mecanismes de suport orientats a reduir la càrrega comunicativa que sovint recau sobre els menors dins les famílies migrants.

4.2 Elaboració dels qüestionaris

Per a la realització del treball de camp s'han elaborat dos qüestionaris digitals mitjançant la plataforma Google Forms, dissenyats específicament per adaptar-se als objectius de la investigació i al perfil dels participants. La decisió d'utilitzar enquestes en línia respon principalment a la voluntat de facilitar l'accés als participants, garantir l'anonimat de les respostes i afavorir una participació més còmoda i accessible, especialment tenint en compte que part de la mostra estava formada per menors d'edat.

La construcció dels qüestionaris ha estat directament vinculada al marc teòric desenvolupat en aquest treball. Els principals conceptes abordats durant la revisió bibliogràfica com el bilingüisme, la mediació lingüística, el desenvolupament cognitiu, la traducció espontània o les implicacions emocionals del *Child Language Brokering,* han servit com a base per formular les preguntes i definir els diferents blocs temàtics de les enquestes. Aquesta connexió entre teoria i pràctica ha permès elaborar uns instruments de recollida de dades coherents amb els objectius de la investigació i orientats a explorar tant aspectes lingüístics com emocionals i socials.

Des d'un primer moment, es va considerar necessari diferenciar els participants segons la seva etapa vital i la seva relació actual amb el fenomen estudiat. Per aquest motiu, es van crear dos qüestionaris diferenciats: un destinat a menors que actualment exerceixen tasques de mediació lingüística dins les seves famílies, i un altre adreçat a adults que van assumir aquest rol durant la seva infància o adolescència. Aquesta divisió permet obtenir una doble perspectiva del fenomen: d'una banda, l'experiència immediata dels menors que viuen aquesta realitat en el present; i de l'altra, la mirada retrospectiva dels adults, capaços d'analitzar amb més distància emocional l'impacte que aquesta responsabilitat va tenir en la seva vida.

Els qüestionaris es van estructurar en diversos blocs temàtics amb l'objectiu d'obtenir una visió àmplia i detallada del fenomen. En primer lloc, es van incloure preguntes sociodemogràfiques relacionades amb l'edat, el sexe, el país d'origen i les llengües parlades dins l'entorn familiar. Aquestes dades permetien contextualitzar les experiències dels participants i identificar possibles factors comuns vinculats a la pràctica de la mediació lingüística.

A continuació, els qüestionaris incorporaven preguntes orientades a identificar els principals contextos en què els participants havien exercit tasques de traducció o interpretació. En aquest apartat es preguntava, per exemple, si havien traduït en hospitals, escoles, administracions públiques o altres espais institucionals, així com la freqüència amb què realitzaven aquesta funció i l'edat aproximada en què havien començat a assumir aquest rol. Aquest bloc permetia observar fins a quin punt la mediació lingüística infantil apareix normalitzada dins la vida quotidiana de moltes famílies migrants.

Un altre dels eixos principals dels qüestionaris estava relacionat amb la dimensió emocional del *Child Language Brokering*. En aquest sentit, es van formular preguntes sobre les emocions experimentades pels participants durant aquestes situacions: pressió, nervis, responsabilitat, estrès o por a equivocar-se. També es van incloure preguntes més sensibles orientades a identificar si alguna vegada els participants havien hagut de traduir informació delicada o si s'havien sentit sobrepassats per determinades situacions. En el cas del qüestionari destinat als menors, es va considerar especialment important adaptar el llenguatge de les preguntes per garantir que fossin clares, accessibles i adequades a la seva edat.

A més de les preguntes tancades, els qüestionaris també incorporaven espais oberts perquè els participants poguessin explicar experiències personals, reflexions o opinions relacionades amb el fenomen. Aquestes preguntes qualitatives han tingut un paper fonamental dins la investigació, ja que han permès recollir testimonis molt més profunds i emocionals que les dades estrictament quantitatives. Moltes de les respostes obtingudes reflecteixen sentiments de responsabilitat prematura, vulnerabilitat o cansament emocional, però també experiències relacionades amb la maduresa, l'autonomia o el sentiment d'ajudar la família.

Finalment, els qüestionaris incloïen un apartat destinat a recollir possibles propostes de millora i mecanismes de suport. Aquesta secció tenia com a objectiu identificar quins recursos haurien pogut facilitar la comunicació entre les famílies migrants i les institucions, així com reduir la càrrega de traducció que sovint assumeixen els menors. Les respostes recollides en aquest apartat constitueixen una base essencial per al desenvolupament posterior de la proposta d'intervenció presentada en aquest treball.

L'elaboració dels qüestionaris va requerir un procés de reflexió constant sobre els límits ètics i emocionals de la investigació. Tractant-se d'un tema sensible i profundament vinculat a experiències personals, va resultar especialment important formular preguntes respectuoses i evitar plantejaments que poguessin generar incomoditat o malestar als participants.

4.2.1 Estructura dels qüestionaris

Els qüestionaris elaborats per a aquesta investigació es van estructurar seguint una organització temàtica progressiva, amb l'objectiu d'obtenir informació tant descriptiva com emocional sobre les experiències vinculades al *Child Language Brokering*. La seva construcció no es va limitar únicament a la recollida de dades quantitatives, sinó que també va buscar generar espais de reflexió personal on els participants poguessin expressar vivències, sentiments i opinions relacionades amb el seu paper com a mediadors lingüístics dins l'àmbit familiar. Aquestes preguntes es relacionen directament amb els conceptes treballats en el marc teòric sobre bilingüisme i mediació lingüística infantil, especialment pel que fa al desenvolupament de capacitats comunicatives en contextos familiars migrants.

Tant el qüestionari destinat a adults com el dirigit a menors comparteixen una estructura similar, encara que adaptada al nivell de maduresa i experiència dels participants. En tots dos casos, les preguntes es van dividir en diversos blocs temàtics relacionats amb el context familiar, la pràctica de la traducció, les conseqüències emocionals i les possibles mesures de suport institucional.

El primer bloc estava dedicat a la recollida de dades sociodemogràfiques bàsiques, com ara el país de naixement, l'any d'arribada al país i les llengües parlades dins l'entorn familiar. Aquestes preguntes permetien contextualitzar les experiències dels participants i identificar possibles relacions entre el fenomen de la mediació lingüística i aspectes vinculats al procés migratori. Aquest primer apartat resulta essencial per entendre la realitat sociolingüística dels participants i observar com el bilingüisme es desenvolupa dins les famílies d'origen marroquí residents a Catalunya.

A continuació, els qüestionaris incorporaven preguntes relacionades amb l'experiència directa de traducció dins la família. Es preguntava als participants si alguna vegada havien hagut de traduir pels seus pares o familiars, l'edat aproximada en què havien començat a fer-ho i la freqüència amb què exercien aquesta funció. Aquest bloc tenia com a finalitat identificar fins a quin punt el *Child Language Brokering* formava part de la quotidianitat dels participants i observar si aquesta responsabilitat apareixia des d'edats molt primerenques.

Posteriorment, es van incloure preguntes destinades a identificar els principals contextos institucionals en què els participants havien actuat com a traductors. Entre les opcions apareixien espais com l'escola, el metge, l'ajuntament, els bancs o les botigues.Aquest apartat permetia analitzar en quins àmbits la manca d'acompanyament lingüístic resultava més evident i com els infants acabaven assumint tasques pròpies d'un mediador o intèrpret adult.

Un dels blocs més importants dels qüestionaris estava relacionat amb la dimensió emocional del fenomen. En aquest sentit, es van formular preguntes sobre l'estrès, l'ansietat, el sentiment de responsabilitat o la pressió experimentada durant les situacions de traducció. També es preguntava si els participants consideraven que aquesta experiència els havia afectat negativament o si s'havien sentit més responsables del que corresponia a la seva edat.

A més, els qüestionaris incorporaven preguntes especialment sensibles relacionades amb els límits ètics i emocionals de la mediació lingüística infantil. Es preguntava, per exemple, si alguna vegada els participants havien hagut de signar documents en nom d'un adult, si havien sentit que se'ls exigia massa o si havien modificat o ocultat informació mentre traduïen. Aquest tipus de preguntes buscaven aprofundir en situacions de vulnerabilitat i pressió emocional que sovint queden invisibilitzades dins les experiències de mediació lingüística familiar.

D'altra banda, una part important dels qüestionaris es va destinar a la reflexió sobre possibles solucions o mecanismes de suport. Els participants podien seleccionar quines mesures consideraven més útils per reduir la càrrega comunicativa sobre els menors, com ara aplicacions de traducció, documents institucionals adaptats, serveis de mediació lingüística o campanyes de sensibilització.

Finalment, els qüestionaris concloïen amb un espai lliure destinat a comentaris o experiències personals addicionals[2].

[2] Els qüestionaris complets es poden consultar als annexos del treball.

4.3 Dificultats i limitacions del treball de camp

El desenvolupament del treball de camp va comportar diverses dificultats relacionades tant amb l'accés als participants com amb les característiques pròpies del fenomen estudiat. Tractant-se d'una investigació centrada en experiències personals vinculades a la migració, la llengua i l'àmbit familiar, el procés de recollida de dades va requerir una aproximació especialment curosa i adaptada a la realitat dels participants.

Inicialment, la idea principal per a la difusió dels qüestionaris era establir contacte amb la comunitat marroquina local a través del Centre Cultural Islàmic de Cardedeu, conegut també com la mesquita del municipi. Aquesta opció semblava especialment adequada, ja que es tracta d'un espai de reunió i socialització molt important per a moltes famílies marroquines de la zona. L'objectiu era apropar la investigació directament a la comunitat i facilitar una participació més propera i accessible, especialment en el cas de les famílies amb infants i adolescents.

Tanmateix, durant el procés de preparació del treball de camp, es va considerar que l'accés als participants podia resultar més eficaç a través dels centres educatius públics, ja que les escoles i els instituts constitueixen espais on molts dels menors que exerceixen tasques de mediació lingüística desenvolupen una part important de la seva vida quotidiana. Per aquest motiu, finalment es va optar per contactar directament amb diferents centres escolars amb la finalitat de demanar la seva col·laboració en la difusió dels qüestionaris entre alumnes d'origen marroquí i les seves famílies.

No obstant això, una de les principals dificultats trobades durant aquesta fase va ser la manca de participació o resposta per part de diversos centres educatius contactats. Alguns no van arribar a respondre la proposta de col·laboració i d'altres van decidir no participar en la investigació. Aquesta situació va limitar considerablement les possibilitats d'accés a una mostra més àmplia i diversa de participants, fet que constitueix una de les principals limitacions metodològiques del treball.

Malgrat aquestes dificultats, cal destacar especialment la col·laboració de l'escola Les Aigües, centre educatiu on vaig estudiar personalment. El director del centre, en Josep Cortada Simó, va mostrar una actitud molt receptiva davant la investigació i va facilitar la difusió del qüestionari entre infants d'origen marroquí i les seves famílies. Aquesta col·laboració va resultar fonamental per poder obtenir una part significativa de les respostes recollides durant el treball de camp i va permetre establir un contacte més directe amb els participants. A més, el suport rebut per part del centre educatiu va contribuir a reforçar la investigació dins l'entorn escolar.

D'altra banda, la utilització de qüestionaris digitals distribuïts en línia també va generar algunes limitacions relacionades amb el control de la mostra. Tot i que aquest format facilitava una difusió més ràpida i accessible, especialment entre joves acostumats a l'ús de plataformes digitals, també va provocar un cert creuament de participants entre els dos qüestionaris. En alguns casos, menors d'edat van respondre el qüestionari destinat a adults, mentre que algunes persones adultes van completar el qüestionari adreçat als menors. Aquesta situació va requerir una revisió posterior de les respostes per identificar possibles incoherències i classificar adequadament les dades segons el perfil dels participants.

Aquesta dificultat posa de manifest una de les limitacions habituals de les investigacions basades en formularis en línia: la manca de control directe sobre el perfil exacte de les persones participants. Tot i això, es considera que aquest aspecte no invalida els resultats obtinguts, ja que la major part de les respostes sí que s'ajustaven als grups previstos inicialment. A més, el creuament d'algunes respostes també reflecteix la complexitat del fenomen estudiat i la dificultat de delimitar clarament les experiències de mediació lingüística segons l'edat o l'etapa vital.

Finalment, una altra de les limitacions importants del treball està relacionada amb el caràcter sensible i emocional del tema investigat. En alguns casos, els participants podien sentir incomoditat a l'hora de recordar experiències personals vinculades a situacions de pressió, responsabilitat o vulnerabilitat durant la infància. Això podria haver condicionat algunes respostes o haver provocat que determinades experiències no fossin explicades amb total profunditat. Tot i així, molts participants van mostrar una gran predisposició a compartir les seves vivències i reflexions, fet que evidencia la necessitat de donar més visibilitat social i acadèmica a aquesta realitat sovint invisibilitzada.

4.4 Anàlisi dels resultats

L'anàlisi dels resultats obtinguts a través dels dos qüestionaris permet aprofundir en les experiències, percepcions i conseqüències associades al fenomen del *Child Language Brokering* dins les famílies d'origen marroquí. A partir de les dades quantitatives i qualitatives recollides, aquest apartat examina tant els perfils dels participants com els principals contextos de mediació lingüística, les implicacions emocionals derivades d'aquest rol i les necessitats de suport detectades pels mateixos enquestats. L'objectiu és interpretar de manera crítica com aquesta pràctica afecta la vida quotidiana dels menors i quines diferències s'observen entre la percepció dels infants que actualment exerceixen aquest paper i la visió retrospectiva dels adults que també el van assumir durant la seva infància.

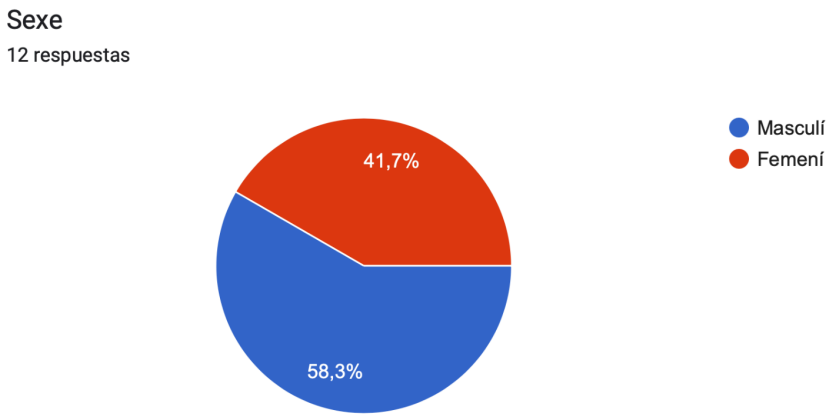
4.4.1 Perfil dels participants

L'estudi de les enquestes comença analitzant el perfil dels participants: l'edat, el sexe, el país de naixement, l'any d'arribada al país i les seves competències lingüístiques. Aquesta aproximació inicial permet posar en context la situació sociodemogràfica de la mostra i comprendre millor el rerefons de les persones que exerceixen de mediadores dins l'àmbit familiar. Per dur a terme aquesta recerca, es van administrar dos qüestionaris adaptats segons l'etapa vital de la població d'estudi: el primer, titulat *Traduir i ajudar a casa*, destinat a menors d'edat (amb un total de 12 respostes); i el segon, anomenat *El paper dels fills com a ponts culturals*, adreçat a joves i adults (amb 28 participants).

Pel que fa al gènere, s'observa una tendència inversa entre ambdues mostres. En el grup de menors, la participació va ser majoritàriament masculina, amb un 58,3 % de nois (7 participants) enfront d'un 41,7 % de noies (5 participants). Per contra, en el qüestionari d'adults es registra una clara predominança femenina, on les dones configuren el 64,3 % de la mostra (18 participants) i els homes el 35,7 % restant (10 participants).

Figura 3

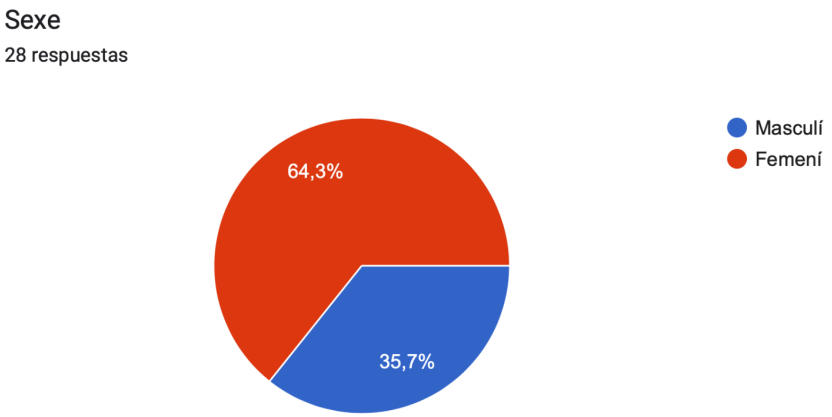
Distribució per sexe dels participants del qüestionari; Traduir i ajudar a casa

Font: Elaboració pròpia de Google Forms

Figura 4

Distribució per sexe dels participants del qüestionari; El paper dels fills com a ponts culturals: una mirada al Child Language Brokering

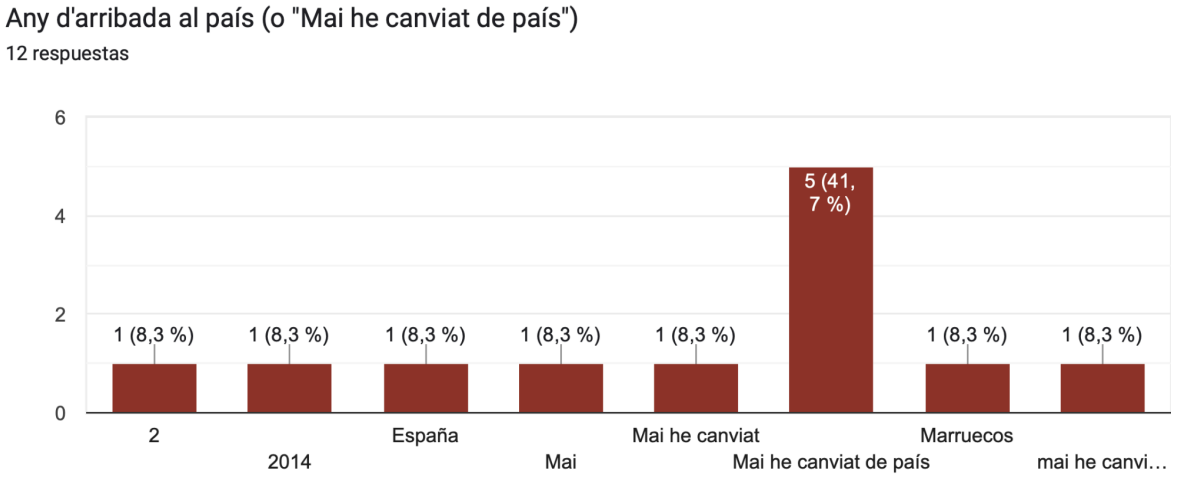
Font: Elaboració pròpia de Google forms

En relació amb l'edat, els participants se situen en moments vitals molt diferenciats. El grup de menors comprèn una franja d'entre els 13 i els 19 anys, amb una forta concentració en els 13 anys (5 participants), fet que evidencia que molts joves comencen a assumir tasques de traducció des d'edats molt primerenques. Per la seva banda, la mostra d'adults presenta una major dispersió, situant-se en una franja d'entre els 14 i els 38 anys. En aquest segon grup, les edats més representades són de manera homogènia els 19, 21, 23 i 26 anys, amb tres participants cadascuna (10,7 % per cada edat), aportant un perfil ideal per avaluar l'impacte d'aquesta mediació a llarg termini.

Pel que fa al lloc de naixement i la trajectòria migratòria, ambdós qüestionaris reflecteixen la convivència de perfils autòctons i migrants. En el cas dels menors, la major part va néixer a l'Estat espanyol i un 58,3% (8 persones) va indicar no haver canviat mai de país, confirmant la presència d'una generació de fills de famílies migrants nascuts, escolaritzats i socialitzats directament en el context d'acollida. Una realitat molt similar es constata en el grup d'adults, on el 64,3% (18 persones) va néixer a l'Estat espanyol i el 35,7% (10 persones) ho va fer al Marroc. Quant a la data d'arribada dels participants nascuts a l'estranger, en el qüestionari d'adults també es detecta una part significativa de segones generacions (un 18,2 % afirma explícitament "Mai he canviat de país"), mentre que els membres de primera generació documenten arribades en anys com el 1999, 2003 o 2005, consolidant un perfil de llarga durada i d'arribada durant la infància o l'adolescència.

Figura 5

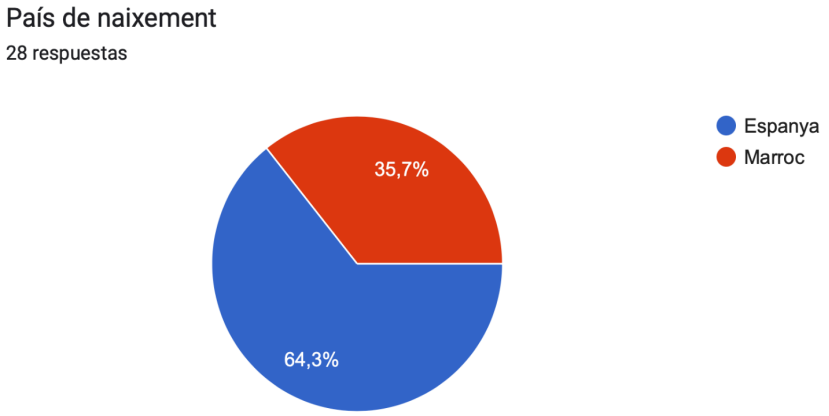
Any d'arribada al país dels participants del qüestionari; Traduir i ajudar a casa

Font: Elaboració pròpia de Google forms

Figura 6

País de naixement dels participants adults

Font: Elaboració pròpia de Google forms

Finalment, en l'àmbit lingüístic, els resultats refermen la riquesa i complexitat dels entorns plurilingües de les llars. En el grup de menors, el castellà s'erigeix com la llengua més utilitzada a casa per la totalitat de la mostra, seguida del dàrija en un 66,7 % dels casos (8 participants). En canvi, en el qüestionari d'adults el dàrija esdevé la llengua principal a la llar per al 92,9 % dels enquestats (26 participants), seguida molt de prop pel castellà (82,1 %, 23 participants). Una dada d'especial rellevància és l'ús del català en l'entorn privat: mentre que en el qüestionari infantil té una presència menor del 33,3 %, en el qüestionari d'adults assoleix un espai molt significatiu, essent utilitzat a casa pel 53,6 % dels enquestats (15 participants). Altres llengües com l'amazic apareixen de manera més testimonial en tots dos grups (8,3 % en menors i 3,6 % en adults).

Aquesta competència a la llar es complementa amb l'autoavaluació que fan els menors sobre el seu domini d'ambdós idiomes oficials. Pel que fa al català, el 50 % afirma tenir un nivell alt i el 41,7 % un nivell mitjà; en quant al castellà, la seguretat és encara major, amb un 83,3 % que declara un domini alt. Aquestes dades d'autopercepció lingüística posen de manifest com el sistema educatiu català ha esdevingut un eix clau en la capacitació dels fills, dotant-los de les eines necessàries per actuar de ponts de comunicació eficaços per a les seves famílies.

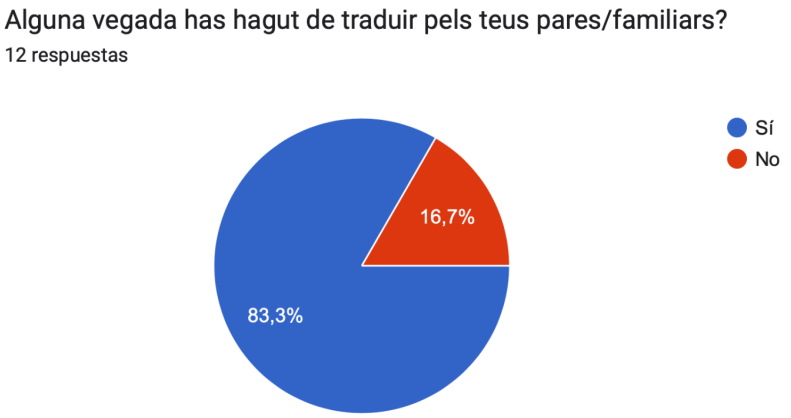
4.4.2 Contextos de mediació lingüística

L'anàlisi de les enquestes permet aprofundir en les situacions i els espais on es desenvolupa la mediació lingüística, contrastant l'experiència actual dels menors amb el record retrospectiu del grup d'adults. Aquesta aproximació ajuda a delimitar la freqüència de les traduccions, l'edat d'inici en aquestes pràctiques i la tipologia dels espais (públics o privats) on els fills actuen com a ponts culturals per a les seves famílies.

En primer lloc, la pràctica de la traducció familiar es confirma com un fenomen pràcticament generalitzat en ambdues mostres. En el qüestionari de menors (*Traduir i ajudar a casa*), un 83,3 % dels enquestats (10 participants) afirma haver hagut de traduir alguna vegada per als seus pares o familiars. Aquesta realitat és encara més accentuada en el qüestionari d'adults (*El paper dels fills com a ponts culturals*), on el 92,9 % (26 participants) reconeix haver assumit aquest rol. El fet que el percentatge d'adults sigui superior suggereix que, al llarg de tota la infància i l'adolescència, la probabilitat d'haver d'intervenir com a mediador s'incrementa notablement.

Figura 7

Percentatge de menors que han hagut de traduir pels seus pares o familiars

Font: Elaboració pròpia de Google forms

Figura 8

Percentatge d'adults que han hagut de traduir pels seus pares o familiars

Font: Elaboració pròpia de Google forms

Pel que fa a la freqüència de les traduccions, s'observa una distribució molt similar en una escala de l'1 (poca freqüència) al 5 (molta freqüència). En el grup de menors, la majoria de les respostes es concentren en els valors intermedis: un 33,3 % se situa en el nivell 2 i un 25 % en el nivell 3, mentre que nomes un 8,3 % afirma fer-ho amb la màxima freqüència (nivell 5). De manera paral·lela, els adults, recordant la seva etapa com a menors, situen la freqüència principalment en el nivell 3 (40,7 %), seguit d'un 22,2 % en el nivell 5 i un 18,5 % en el nivell 4. Aquestes dades indiquen que la mediació no és un fet aïllat o anecdòtic, sinó que esdevé una tasca recurrent i sostinguda en el temps durant el procés de criança.

Aquesta continuïtat temporal es lliga directament amb la precocitat del fenomen. Segons les respostes dels adults sobre l'edat d'inici (amb 27 respostes registrades), s'evidencia que la mediació comença a edats molt primerenques. El gruix de la mostra se situa entre els 7 i els 10 anys (destacant un 11,1 % que es va iniciar exactament als 10 anys i un 7,4 % en franges com els 7 o els 8 anys). A més, diverses respostes de caràcter qualitatiu com *"desde petita suposo"* o *"al voltant dels 10 anys"* reforcen la percepció que la traducció s'integra de forma naturalitzada en la rutina familiar des de la primera infància.

Quant als contextos específics on es requereix aquesta mediació (on els participants podien marcar múltiples opcions), s'observa una divergència important en el volum de respostes entre menors i adults, tot i que els espais més freqüentats coincideixen plenament:

- Àmbit educatiu i sanitari: Són els espais més corporatius i formals. En el qüestionari d'adults, l'escola (85,2%) i el metge (81,5%) apareixen com els llocs on més es va haver de traduir. En el cas dels menors, l'escola també encapçala la llista amb un 83,3%, seguida de les consultes mèdiques (66,7%).
- Àmbit institucional i financer: L'ajuntament representa un context molt exigent per a la traducció de tràmits de l'administració; va requerir la mediació del 77,8% dels adults però dels menors només un 8,3%. D'altra banda, les gestions al banc van ocupar el 55,6 % dels adults, en contrast amb una representació molt menor entre els infants (16,7%).
- Àmbit quotidià o informal: Els espais de proximitat, com les botigues o la interacció amb el veïnat, mostren percentatges elevats en la mostra d'adults (59,3% i 48,1% respectivament), mentre que els menors actuals hi tenen un pes més reduït (50% a les botigues i un 8,3% per a veïns).

Finalment, la recerca aborda el nivell de responsabilitat civil o burocràtica que de vegades s'imposa de manera delegada sobre els fills. En preguntar als menors si han hagut de signar documents en nom d'un adult, un 25% respon afirmativament, mentre que un 8,3% no n'està segur i la majoria (66,7%) afirma que no ho ha fet. En quant als adults, el 53,6% afirma que alguna vegada han hagut de signar documents en nom d'adults.

4.4.3 Conseqüències emocionals i personals

D'una banda, l'acció d'ajudar es percep majoritàriament com un element positiu que reforça el vincle filial. En el qüestionari infantil, un aclaparador 83,3% dels menors se situa en el valor màxim (nivell 5) en afirmar que els fa sentir bé poder ajudar els seus progenitors. De manera homòloga, en el relat retrospectiu dels adults (amb 26 respostes en aquest ítem), s'evidencien respostes qualitatives recurrents com *"bé"*, *"molt bé"*, *"em sentia útil"* o *"orgullós de tenir un impacte real en tasques d'adults"*, i fins i tot hi ha qui ho descriu positivament com una *"mena de poder"* o una *"eina"* per obrir portes a la seva família. A més, el 58,3% dels menors afirma explícitament sentir-se responsable de la família quan tradueix, una dada que es correlaciona directament amb el qüestionari d'adults, on el 82,1 % reconeix haver experimentat un augment de la responsabilitat en l'àmbit familiar durant la infància.

No obstant això, aquesta responsabilitat sovint depassa els límits del que és desitjable per a l'etapa evolutiva del menor, derivant en un procés de parentalització. Un clar exemple d'això és que el 78,6% dels adults manifesta que aquesta tasca els va fer sentir més responsables del

que els tocava per la seva edat. Aquest excés de càrrega es tradueix en malestar emocional: en el qüestionari d'adults, el 50% afirma que la mediació els va generar estrès o ansietat en algun moment, i el 17,9% considera que el fenomen els va afectar de manera negativa. En contraposició, els menors actuals minimitzen aquest impacte directe a curt termini, on el 83,4% es posiciona en els nivells 1 i 2 (poca incomoditat o estrès) i un 83,3% nega que hagi afectat el seu rendiment escolar o les seves amistats. Aquesta discrepància suggereix que el malestar i la percepció del greuge emocional es processen i es fan conscients principalment des de la distància de l'etapa adulta, quan es disposa de més perspectiva crítica sobre la pròpia infantesa.

Un dels focus de major angoixa descrits en ambdues mostres es troba en la bretxa de comprensió lingüística i conceptual de documents formals, la qual s'agreuja per la pressió de l'entorn. Davant la pregunta de si han tingut problemes per comprendre allò que calia traduir, el 75% dels menors i el 57,1% dels adults responen afirmativament. Així mateix, el 57,1% dels adults sent que en algun moment se'ls va demanar massa, i en les seves justificacions escrites detallen la frustració de gestionar documents de l'ajuntament, entitats públiques, entorns mèdics, lloguers o bancs que *"escapaven a la seva comprensió"* per l'ús d'un *"vocabulari molt avançat i tècnic per a l'edat"* que tenien. Aquesta situació genera un conflicte d'autoestima reflectit en retrets familiars que apareixen literalment en ambdues enquestes sota la fórmula: *"tant estudiar per no saber traduir-me un paper"* o *"com que he estudiat ho he d'entendre"*, provocant en els joves un sentiment de *"no ser suficient"* o d'inseguretat.

Aquest escenari d'incomprensió o por d'equivocar-se condueix, en ocasions, a la manipulació de la informació com a estratègia de protecció. El 16,7% dels menors i el 21,4% dels adults admeten haver mentit o canviat dades deliberadament durant una traducció. Segons exposen els mateixos participants en l'enquesta, els motius principals responen a dues necessitats clares: d'una banda, camuflar el fet de no estar entenent el text per *"no demostrar als pares que no ho entenia"* i, de l'altra, per *"minimitzar la negativitat d'algunes converses"* formalment complexes o conflictives.

Finalment, l'avaluació a llarg termini recollida en la mostra d'adults sintetitza la dualitat irreversible del fenomen. En ser preguntats per l'impacte emocional en la seva vida adulta, les respostes apunten cap a una maduració accelerada: d'una banda, es reconeix com un factor *"beneficiós"* que fomenta la *"maduresa emocional"*, la *"empatia"* i la capacitat de *"gestionar situacions complexes"* de la vida quotidiana. Per l'altra, es constata de forma unànime un cost personal explícit: *"t'obliga a prendre responsabilitats abans d'hora"*, genera *"inseguretat i por d'equivocar-se"*, i provoca el sentiment de *"no haver gaudit ben bé de la infantesa"* (com recull una de les participants, qui lamenta haver crescut massa ràpid a

causa d'unes exigències que la privaven de *"gaudir de les petites coses de quan tenia 11 o 12 anys"*).

4.4.4 Diferències entre menors i adults

L'anàlisi comparativa entre els dos qüestionaris permet observar diferències significatives entre la percepció que tenen els menors sobre el *Child Language Brokering* i la interpretació que en fan els adults de manera retrospectiva. Aquest contrast constitueix un dels elements més reveladors de la investigació, ja que posa de manifest com moltes de les conseqüències emocionals i psicològiques derivades de la mediació lingüística no són plenament conscients durant la infància, sinó que acostumen a ser identificades i reinterpretades amb el pas del temps.

La primera gran diferència es troba en la manera com cada grup percep l'impacte personal d'aquesta responsabilitat. En el cas dels menors, la mediació lingüística és viscuda majoritàriament amb naturalitat. Molts dels participants interpreten el fet de traduir com una ajuda necessària dins la dinàmica familiar i no com una càrrega excepcional. Això explica que el 83,3% afirmi que aquesta tasca no els ha afectat negativament. A més, la gran majoria declara sentir-se bé ajudant els seus pares, associant aquest rol amb sentiments d'utilitat, orgull i responsabilitat positiva.

Tanmateix, el discurs dels adults evidencia una lectura molt més crítica i conscient del fenomen. A diferència dels menors, molts participants adults reconeixen que durant la seva infància van normalitzar situacions que actualment consideren inadequades o excessives per a un infant. Aquesta reinterpretació retrospectiva fa que el *Child Language Brokering* deixi de percebre's exclusivament com una ajuda familiar i passi a entendre's també com una forma de sobrecàrrega emocional i responsabilització prematura. De fet, el 39,3% dels adults considera que aquesta experiència va tenir com a conseqüència sentir-se marginats socialment, i el 78,6% afirma que es van sentir més responsables del que els tocava.

Aquest canvi de percepció es relaciona directament amb la maduresa emocional i la distància temporal. Durant la infància, molts menors no disposen de les eines cognitives necessàries per identificar que certes responsabilitats no corresponen a la seva etapa vital. El desig d'ajudar la família, la necessitat de protegir els progenitors i la normalització constant d'aquestes pràctiques dins la llar fan que el fenomen sigui percebut com una obligació habitual. No obstant això, amb el pas dels anys, molts adults afirmen haver pres consciència de la pressió psicològica que implicava actuar com a pont lingüístic en situacions complexes o delicades.

Una altra diferència important apareix en la naturalesa dels contextos de mediació. Els adults descriuen experiències molt més vinculades a espais burocràtics, administratius i legalment sensibles. Percentatges elevats dels participants adults afirmen haver traduït en bancs, ajuntaments i consultes mèdiques. En canvi, els menors actuals concentren principalment les seves experiències dins l'àmbit escolar i sanitari. Aquesta diferència podria indicar una certa evolució institucional respecte a dècades anteriors, encara que les dades demostren que el fenomen continua plenament vigent.

Tot i això, aquesta possible reducció dels espais de mediació no implica una desaparició del problema. De fet, tant menors com adults coincideixen en assenyalar la manca gairebé absoluta de suport lingüístic institucional. El 83,3% dels menors i el 96,4% dels adults afirmen no haver disposat mai d'un traductor o mediador professional durant aquestes situacions. Aquesta dada evidencia que les institucions continuen delegant indirectament funcions comunicatives complexes sobre infants i adolescents, especialment dins famílies migrants amb dificultats lingüístiques.

També s'observen diferències en la manera com cada grup gestiona emocionalment la responsabilitat. Els menors tendeixen a minimitzar l'estrès derivat de la traducció, mentre que els adults identifiquen retrospectivament sentiments de por, ansietat, inseguretat i pressió constant per "no equivocar-se". Molts expliquen que sentien que un error de traducció podia tenir conseqüències importants per a la seva família, especialment en contextos mèdics o administratius. Aquesta responsabilitat emocional desproporcionada genera un procés de maduració accelerada.

En definitiva, la comparació entre ambdós grups permet concloure que el *Child Language Brokering* és un fenomen profundament normalitzat durant la infància, però reinterpretat de forma molt més crítica en l'edat adulta. Aquesta divergència evidencia la necessitat de generar espais de reflexió social i institucional que permetin visibilitzar les implicacions emocionals, psicològiques i socials que comporta delegar responsabilitats comunicatives adultes sobre menors.

4.4.5 Necessitats detectades i propostes dels participants

Les respostes recollides en ambdós qüestionaris no només permeten identificar les conseqüències del *Child Language Brokering*, sinó també detectar les principals mancances estructurals que afavoreixen la seva aparició i perpetuació. Tant els menors com els adults participants coincideixen en assenyalar la necessitat urgent d'implementar mecanismes de suport lingüístic i institucional que evitin que els infants continuïn assumint responsabilitats comunicatives que no els corresponen.

Una de les demandes més recurrents és la incorporació de serveis professionals de traducció i mediació intercultural accessibles dins les institucions públiques. El 74,1 % dels adults considera que la presència de mediadors lingüístics professionals hauria reduït considerablement la càrrega emocional assumida durant la seva infància. De manera similar, el 50 % dels menors afirma que disposar d'un traductor adult els hauria ajudat en situacions complexes. Aquestes dades evidencien una manca estructural d'accessibilitat lingüística dins serveis essencials com hospitals, escoles, ajuntaments o entitats bancàries.

Molts participants denuncien que, en nombroses ocasions, les institucions assumeixen de manera implícita que els fills traduiran automàticament per als seus pares. Aquesta normalització provoca que els menors siguin exposats a documents, converses i responsabilitats que sovint superen la seva capacitat emocional i cognitiva. Diverses respostes obertes descriuen situacions en què els infants havien de gestionar informació que ni tan sols ells entenien.

Paral·lelament, també emergeix una reflexió important sobre la necessitat de reforçar la formació lingüística dels adults migrants. Diversos participants adults insisteixen que la responsabilitat de la comunicació institucional no hauria de recaure exclusivament sobre els fills, sinó que les administracions haurien d'oferir més recursos formatius perquè les persones adultes puguin adquirir autonomia lingüística. En aquest sentit, es proposa ampliar els cursos gratuïts de català i castellà, facilitar horaris compatibles amb la vida laboral i crear espais d'aprenentatge accessibles per a persones amb baixos nivells d'alfabetització.

A més del suport lingüístic, molts participants reclamen una major sensibilització social i institucional sobre les implicacions emocionals del *Child Language Brokering*. Diverses persones pensen que estaria bé incloure programes de suport emocional pels joves, on compartir experiències i parlar amb seguretat i confiança d'aquestes situacions per sentir-se escoltats i recolzats.

Finalment, una part significativa de les propostes se centra en l'àmbit tecnològic. Alguns participants suggereixen desenvolupar aplicacions mòbils de traducció adaptades específicament als tràmits administratius i sanitaris, amb vocabulari accessible i opcions d'àudio per facilitar la comprensió de persones amb dificultats lectores.

En conjunt, totes aquestes propostes reflecteixen una idea central: la necessitat de deixar de considerar la mediació lingüística infantil com una solució informal acceptable davant les barreres idiomàtiques de les famílies migrants. Els participants reclamen una resposta institucional estructural basada en la protecció dels drets lingüístics, la igualtat d'accés als serveis públics i la preservació del benestar emocional dels infants.

4.5 Interpretació dels resultats

La interpretació global dels resultats obtinguts confirma que el *Child Language Brokering* constitueix un fenomen molt més complex del que sovint es percep socialment. Lluny de limitar-se a una simple ajuda puntual dins l'àmbit familiar, la mediació lingüística infantil implica processos de responsabilització prematura que poden afectar el desenvolupament emocional, social i psicològic dels menors.

Els resultats evidencien que els infants d'origen migrant desenvolupen competències lingüístiques avançades gràcies a la seva escolarització i al contacte constant amb les llengües oficials de la societat d'acollida. Aquesta situació els converteix progressivament en els principals interlocutors entre les seves famílies i les institucions públiques. Tanmateix, aquesta aparent avantatge lingüística comporta també una càrrega emocional significativa, especialment quan els menors han de gestionar informació complexa o prendre decisions que excedeixen les seves responsabilitats.

L'estudi posa de manifest un clar procés de parentalització. Els infants deixen d'ocupar exclusivament un rol dependent i passen a assumir funcions pròpies dels adults: traduir documents, explicar diagnòstics mèdics, gestionar tràmits administratius o actuar com a representants de la família davant les institucions. Aquesta inversió de rols altera les dinàmiques familiars i accelera el procés de maduració dels menors.

Al mateix temps, la investigació confirma la coexistència de dues dimensions aparentment contradictòries. D'una banda, molts participants associen el *Child Language Brokering* amb sentiments positius com l'orgull, la utilitat o la satisfacció d'ajudar la família. De l'altra, també emergeixen emocions negatives relacionades amb la pressió, l'ansietat, la por d'equivocar-se i la sensació d'haver assumit responsabilitats inadequades per a la seva edat.Aquest caràcter ambivalent explica per què molts menors no identifiquen

immediatament les conseqüències negatives del fenomen. La normalització d'aquestes pràctiques dins la família i la societat fa que molts infants interpretin la mediació com una obligació natural. No obstant això, l'anàlisi retrospectiva dels adults mostra que aquesta experiència deixa sovint empremtes emocionals duradores.

Els resultats també permeten qüestionar el paper de les institucions en la reproducció d'aquest fenomen. La manca gairebé absoluta de serveis professionals de traducció evidencia que moltes administracions continuen depenent indirectament dels fills migrants per garantir la comunicació amb les famílies. Aquesta situació genera desigualtats d'accés als serveis públics i trasllada responsabilitats estructurals als sectors més vulnerables.

En definitiva, els resultats obtinguts en aquesta investigació confirmen la hipòtesi de partida, segons la qual els fills i filles d'origen immigrant desenvolupen habilitats de mediació lingüística des de la infància, assumint responsabilitats comunicatives pròpies de l'àmbit adult que poden repercutir en el seu benestar emocional, social i evolutiu.

4.6 Reflexió final del treball de camp

La realització d'aquest treball de camp ha representat molt més que una simple recollida de dades acadèmiques. Al llarg del procés d'investigació, les enquestes han evidenciat fins a quin punt el *Child Language Brokering* és una realitat profundament normalitzada dins moltes famílies d'origen migrant, especialment dins la comunitat marroquina resident a Catalunya.

Un dels aspectes més impactants de la investigació ha estat comprovar la similitud existent entre les experiències dels participants. Malgrat les diferències d'edat, context familiar o trajectòria migratòria, moltes de les situacions descrites es repeteixen constantment: infants traduint documents oficials, acompanyant els pares a visites mèdiques, gestionant tràmits administratius o assumint responsabilitats emocionals que no corresponen a la seva etapa vital.

Personalment, aquest procés també ha tingut una dimensió emocional important. El fet de formar part de la comunitat marroquina ha permès apropar-me a les experiències dels participants des d'una perspectiva molt més humana i propera. Moltes de les situacions descrites a les enquestes no s'han percebut com realitats alienes o excepcionals, sinó com experiències compartides per una gran part de la comunitat migrant. Aquesta proximitat ha reforçat encara més la necessitat de donar visibilitat acadèmica i social a una problemàtica que sovint queda invisibilitzada dins el debat públic.

Al mateix temps, el treball de camp també ha posat de manifest les dificultats metodològiques inherents a aquest tipus de recerca. La participació de centres educatius va resultar més limitada del previst, i alguns espais inicialment considerats per a la difusió de les enquestes finalment no van participar. Tot i així, la col·laboració de l'escola Les Aigües de Cardedeu i la implicació dels participants van permetre obtenir testimonis i dades especialment valuoses per a la investigació.

Finalment, aquest treball reafirma la importància de continuar investigant el *Child Language Brokering* des d'una perspectiva interdisciplinària que combini la lingüística, la sociologia, la psicologia i els estudis migratoris. Donar veu als infants i joves que han assumit aquest rol resulta fonamental per avançar cap a models d'inclusió lingüística més justos, accessibles i respectuosos amb els drets dels menors.

5. Proposta d'intervenció

Els resultats obtinguts en aquesta investigació posen de manifest la necessitat de reforçar els recursos de traducció i mediació lingüística dins les institucions públiques, especialment en l'àmbit educatiu. Tant les dades de les enquestes com les aportacions recollides durant les reunions amb professionals evidencien que molts infants i adolescents continuen assumint tasques de traducció en situacions complexes per manca d'alternatives accessibles i eficients. Aquesta realitat provoca que els menors hagin d'intervenir en reunions escolars, tràmits administratius o converses delicades que sovint excedeixen les seves responsabilitats i competències per edat.

Actualment, el Departament d'Educació disposa d'un servei de traducció destinat a facilitar la comunicació entre les famílies nouvingudes i els centres educatius. No obstant això, tal com va explicar el director de l'Escola Les Aigües de Cardedeu durant la reunió mantinguda en el marc d'aquest treball, aquest servei presenta diverses limitacions importants. En primer lloc, es tracta d'un sistema principalment telemàtic, fet que dificulta la proximitat i la naturalitat de les interaccions. En segon lloc, el servei s'ha de sol·licitar amb una antelació aproximada de quinze dies, una condició que sovint resulta incompatible amb situacions urgents o imprevistes. Finalment, moltes de les converses que es produeixen entre escola i família impliquen qüestions personals, emocionals o sensibles que requereixen un tracte més proper.

Davant d'aquesta situació, la proposta d'intervenció plantejada en aquest TFG consisteix en la millora i reformulació del servei de traducció del Departament d'Educació, apostant per un model de mediació lingüística presencial, immediat i comunitari. L'objectiu principal és reduir la dependència dels menors com a traductors dins l'àmbit escolar i garantir una comunicació més accessible i digna per a les famílies migrants.

La proposta defensa la incorporació de mediadors lingüístics presencials vinculats directament als centres educatius o als municipis, especialment en aquelles zones amb una elevada presència de famílies nouvingudes. Aquests professionals podrien intervenir en reunions escolars, entrevistes amb tutors, processos d'acollida o situacions urgents sense necessitat de sol·licituds amb tanta antelació. D'aquesta manera, es facilitaria una resposta més ràpida i adaptada a les necessitats reals de les famílies i dels centres.

Alhora, aquesta proposta també pretén humanitzar el procés de mediació lingüística. La presencialitat permetria generar espais de confiança, comprensió i proximitat emocional impossibles d'assolir mitjançant traduccions telemàtiques impersonals. Això resulta

especialment important en contextos delicats relacionats amb dificultats acadèmiques, problemes de conducta, situacions familiars vulnerables o qüestions emocionals dels infants.

A més, la implementació d'un servei més accessible podria contribuir a reduir la càrrega emocional que recau sobre els fills i filles de famílies migrants, evitant que hagin d'assumir responsabilitats comunicatives pròpies dels adults. Aquesta intervenció no pretén eliminar la col·laboració familiar habitual dins moltes llars migrants, sinó garantir que els infants no es converteixin en l'únic recurs lingüístic disponible davant les institucions.

Aquesta proposta busca avançar cap a un model educatiu més inclusiu, accessible i respectuós amb els drets lingüístics de les famílies migrants, promovent una mediació professional que protegeixi el benestar emocional dels menors i reforci la relació entre escola i comunitat.

6. Conclusions

Aquest Treball de Fi de Grau ha tingut com a objectiu principal analitzar com es manifesta la capacitat de traducció i mediació lingüística en fills i filles d'origen marroquí a Catalunya, així com les conseqüències emocionals i socials derivades de l'assumpció prematura d'aquest rol. A partir de la combinació d'un marc teòric interdisciplinari i d'un treball de camp basat en qüestionaris dirigits a menors i adults, la investigació ha permès aprofundir en una realitat quotidiana sovint invisibilitzada dins les famílies migrants: el fenomen del *Child Language Brokering*.

Pel que fa al marc teòric, l'estudi ha evidenciat que la mediació lingüística infantil és un fenomen complex que no es pot entendre únicament des d'una perspectiva lingüística. Les aportacions de la lingüística, la psicologia del desenvolupament i els estudis sobre bilingüisme han permès comprendre com molts infants desenvolupen capacitats comunicatives avançades gràcies a l'exposició constant a diferents llengües i contextos culturals. En aquest sentit, teories com la gramàtica universal de Chomsky han servit per contextualitzar la capacitat innata d'adquisició lingüística, mentre que les investigacions sobre bilingüisme han posat de manifest els beneficis cognitius que pot comportar créixer en entorns plurilingües.

Tanmateix, el treball també ha demostrat que aquestes habilitats lingüístiques poden convertir-se en una font de responsabilitat prematura quan les institucions o les famílies deleguen en els menors funcions pròpies dels adults. La distinció entre traducció espontània i traducció professional ha resultat especialment rellevant, ja que ha permès evidenciar les limitacions i riscos que implica situar infants en contextos comunicatius sensibles sense suport especialitzat. Igualment, les aportacions del Grup MIRAS han estat fonamentals per comprendre el *Child Language Brokering* com una pràctica vinculada als processos migratoris, la mediació intercultural i les desigualtats d'accés lingüístic dins la societat d'acollida.

Els resultats obtinguts en el marc pràctic confirmen clarament la hipòtesi inicial del treball. Tant els qüestionaris dirigits a menors com els adreçats a adults mostren que els fills i filles d'origen marroquí desenvolupen capacitats de traducció i mediació lingüística des d'edats molt primerenques, especialment en espais com l'escola, els centres mèdics o l'administració pública. Aquesta funció és percebuda sovint com una manera d'ajudar i protegir la família, i molts participants associen aquesta experiència a valors com la responsabilitat, la maduresa o l'empatia.

No obstant això, la investigació també posa en evidència les conseqüències emocionals i socials derivades d'aquesta realitat. Les dades recollides mostren situacions d'estrès, ansietat, inseguretat i pressió emocional associades a la necessitat de traduir documents o converses que superen la capacitat de comprensió pròpia de la seva edat. Molts adults participants, analitzant retrospectivament la seva experiència, afirmen haver assumit responsabilitats pròpies del món adult durant la seva infància, fet que reforça la idea de parentalització present en nombrosos estudis sobre el *Child Language Brokering*.

Un dels aspectes més significatius de la recerca és la diferència existent entre la percepció dels menors i la dels adults. Mentre que molts infants actualment normalitzen aquesta tasca i no identifiquen immediatament el seu impacte negatiu, els adults tendeixen a interpretar-la amb més distància crítica, reconeixent les conseqüències emocionals i la pèrdua parcial d'espais propis de la infància. Aquesta diferència evidencia fins a quin punt el fenomen es troba normalitzat dins moltes famílies migrants i dins les mateixes institucions.

La investigació també ha permès identificar una manca clara de recursos institucionals de mediació lingüística accessibles i eficients. Tant les enquestes com les reunions mantingudes amb professionals educatius mostren que, en moltes ocasions, els serveis de traducció existents són insuficients, poc immediats o excessivament burocratitzats. Aquesta situació provoca que els infants continuïn actuant com a ponts comunicatius principals entre les seves famílies i les institucions públiques.

Per aquest motiu, la proposta d'intervenció desenvolupada en aquest treball defensa la necessitat de reforçar els serveis de traducció i mediació lingüística dins l'àmbit educatiu, apostant per models més presencials, humans i accessibles. Garantir el dret a la comunicació de les famílies migrants no hauria de dependre de les capacitats lingüístiques dels seus fills, sinó d'un compromís institucional real amb la inclusió i la igualtat d'oportunitats.

Finalment, aquest TFG també ha representat una reflexió personal i comunitària sobre una realitat viscuda per moltes persones d'origen migrant. Com a estudiant i membre de la comunitat marroquina, aquest treball m'ha permès donar veu a experiències sovint silenciades i reivindicar la necessitat de reconèixer els infants com a infants, i no com a traductors professionals improvisats. Visibilitzar aquestes situacions és un primer pas per construir institucions més conscients, més accessibles i més respectuoses amb la diversitat lingüística i cultural de la societat actual.

7. Bibliografia

Abahaj, S. (2019, 16 de juny). *Entre las dificultades y la integración exitosa de los marroquíes en España*. *Atalayar*. https://www.atalayar.com/articulo/sociedad/dificultades-integracion-exitosa-marroquies-espana/20140711151040142302.html

El-Akrouch, H. Facultad Pluridisciplinar de Nador / Marruecos Vol. XIII Edición Nº 52 (s. d.). *Argus-a Artes & Humanidades. Problemas culturales en la integración del inmigrante marroquí en España*. https://argus-a.org/publicacion/1782-problemas-culturales-en-la-integracion-del-inmigrante-marroqui-en-espana.html

Albuquerque, D. L. (2025, 19 de setembre). Revisió exploratòria sobre el Child Language Brokering en escoles. *Bellaterra Journal of Teaching & Learning Language & Literature*, *18*(3), e1482. https://revistes.uab.cat/jtl3/article/view/v18-n3-albuquerque

Altraducciones. (2025, 7 d'abril). *¿Qué distingue a un traductor profesional?*. AbroadLink. https://altraducciones.com/blog/que-distingue-a-un-traductor-profesional

Anna Queralt Traducción. (s. d.). Servicios de creación y traducción de contenidos web (SEO). *¿Qué es la traducción profesional?* https://annaqueralt.pro/blog/traduccion/que-es-la-traduccion-profesional/

Apolitical: la red de aprendizaje social para el gobierno (s. d.). *Los niños migrantes suelen ser los traductores de sus padres, y esto puede conducir a problemas de salud*. Apolitical. https://apolitical.co/solution-articles/es/los-ninos-migrantes-suelen-ser-los-traductores-de-sus-padres-y-esto-puede-provocar-problemas-de-salud

Aragall, X. (s. d.). *La inmigración marroquí en España: potencial de desarrollo*. Instituto Europeo del Mediterráneo (IEMed). https://www.iemed.org/publication/la-inmigracion-marroqui-en-espana-potencial-de-desarrollo/

Aragall, X., & Aubarell, G. (s. d.). *El papel creciente de las remesas de los emigrantes entre España y Marruecos*. Instituto Europeo del Mediterráneo (IEMed).

https://www.iemed.org/publication/el-papel-creciente-de-las-remesas-de-los-emigrantes-entre-espana-y-marruecos/

BOE-A-2000-544 Ley Orgánica 4/2000, de 11 de enero, sobre derechos y libertades de los extranjeros en España y su integración social. (s. d.). Boe.es. https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-2000-544

Casa Árabe. (s. d.). *Entre dos orillas: voces de mujeres marroquíes*. Casaarabe.es. https://casaarabe.es/eventos-arabes/show/entre-dos-orillas-voces-de-mujeres-marroquies

Cebolla Boado, H., & Requena, M. (2010, 6 d'abril). *Marroquíes en España, los Países Bajos y Francia: gestión de la diversidad e integración*. *Real Instituto Elcano*. https://www.realinstitutoelcano.org/documento-de-trabajo/marroquies-en-espana-los-paises-bajos-y-francia-gestion-de-la-diversidad-e-integracion/

Ceuta Ahora. (2025, 25 de març). *Con casi 1 millón de habitantes, la marroquí es la nacionalidad más numerosa en España*. Casaarabe.es. https://ceutaahora.com/art/18505/con-casi-1-millon-de-habitantes-la-marroqui-es-la-nacionalidad-mas-numerosa-en-espana

Cheddadi El Haddad, Z. (2025). *Inmigración marroquí en el País Vasco y la experiencia del duelo migratorio*. *Athenea Digital. Revista de Pensamiento e Investigación Social, 25*(1). https://atheneadigital.net/article/download/v25-n1-cheddadi/2484?inline=1

Consejo de Ministros. (2011, 23 de setembre). *El Gobierno aprueba el Plan Estratégico de Ciudadanía e Integración 2011-2014*. Ministerio de Inclusión, Seguridad Social y Migraciones. https://www.inclusion.gob.es/w/el-gobierno-aprueba-el-plan-estrategico-de-ciudadania-e-integracion-2011-2014

DeepL: traducción de texto, voz y API. (s. d.). *DeepL Translator*. https://www.deepl.com/es

Defensor del Pueblo. (2017, 5 de juny). *Derechos humanos*. https://www.defensordelpueblo.es/el-defensor/derechos-humanos/

Eurostat. (s. d.). *EU population diversity by citizenship and country of birth*. Europa.Eu. https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=EU_population_diversity_by_citizenship_and_country_of_birth

Gómez-Olano, I. (2024, 25 de juliol). *Chomsky, la revolución de la gramática y la política*. Filosofía & Co. https://filco.es/chomsky-10-claves/

González Enríquez, C., & Martínez, J. P. (2025, 9 de juny). *Inmigración y mercado de trabajo en España*. *Real Instituto Elcano*. https://www.realinstitutoelcano.org/analisis/inmigracion-y-mercado-de-trabajo-en-espana/

González González, H. (2024, 10 de juny). *Verificación de hipótesis sobre child language brokers: un estudio cualitativo en occidental college*. e_BUAH. Biblioteca digital Universidad de Alcalá. https://ebuah.uah.es/dspace/handle/10017/64855

Halip, M. (2022, setembre). *Actitudes de las language brokers ante la discriminación en los servicios públicos*. Universitat Jaume I. *Repositori UJI*. https://repositori.uji.es/items/1b54986a-bc89-440e-89b7-90c137c24810

Hall, N., & Guéry, F. (2010). *Child language brokering: Some considerations*. https://e-space.mmu.ac.uk/621707/1/Hall%20and%20Guery%20Child%20Language%20Brokering%20Some%20considerations%20Mediazioni%202010.pdf

Institut d'Estadística de Catalunya. (s. d.). *Població*. https://www.idescat.cat/tema/xifpo

Instituto Nacional de Estadística. (s. d.). *Inmigración procedente del extranjero, por trimestre y nacionalidad (10 principales países)*. INE. https://www.ine.es/jaxiT3/Datos.htm?t=59011#_tabs-tabla

Instituto Nacional de Estadística. (s. d.). *Población residente por fecha, sexo, grupo de edad y nacionalidad (agrupación de países)*. INE. https://www.ine.es/jaxiT3/Datos.htm?t=9689#_tabs-tabla

Juan, J. (2025, 24 de març). *La realidad migratoria española y su gestión: hechos y percepciones*. Fundación de Estudios de Economía Aplicada. https://fedea.net/la-realidad-migratoria-espanola-y-su-gestion-hechos-y-percepciones/

López, B. G., Lezama, E., & Heredia, D. (2019). *Language brokering experience affects feelings toward bilingualism, language knowledge, use, and practices: A qualitative approach*. *Hispanic Journal of Behavioral Sciences, 41*(4), 0739986319879641. https://www.researchgate.net/publication/336545343_Language_Brokering_Experi

ence_Affects_Feelings_Toward_Bilingualism_Language_Knowledge_Use_and_Practices_A_Qualitative_Approach

Ministerio de Inclusión, Seguridad Social y Migraciones. (2025, 24 de febrer). *Inclusión abre a consulta pública el nuevo Plan de Integración y Convivencia Intercultural. La Moncloa*. https://www.lamoncloa.gob.es/serviciosdeprensa/notasprensa/inclusion/Paginas/2025/240225-consulta-plan-integracion.aspx

Ministerio de Inclusión, Seguridad Social y Migraciones. (2025, 27 de gener). *Proyecto Wafira: una fórmula ganadora gracias a las mujeres temporeras marroquíes*. https://www.inclusion.gob.es/w/proyecto-wafira-una-formula-ganadora-gracias-a-las-mujeres-temporeras-marroquies

Moroccan Carpet. (2019, 3 de febrer). *La Historia de la lengua amazigh en Marruecos*. https://moroccan-carpet.com/es/blogs/noticias/historia-de-la-lengua-amazigh-en-marruecos/

Parc Científic de Barcelona. (2007, 12 de febrer). *El bilingüisme millora la capacitat d'atenció*. Universitat de Barcelona. https://www.pcb.ub.edu/el-bilinguisme-millora-la-capacitat-datencio/

Pérez Castelló, P. (2020, 18 de febrer). *Canviar de llengua voluntàriament és beneficiós pel cervell*. Universitat de les Illes Balears. https://idel.uib.cat/canviar-de-llengua-voluntariament-es-beneficios-pel-cervell/

Pomar Pons, J., & Andrés Benito, P. (2013). *El bilingüisme com a factor protector de l'envelliment cognitiu. Anuari de l'envelliment*. Universitat de les Illes Balears. https://ibdigital.uib.es/greenstone/collect/anuariEnvelliment/archives/2013_anu/ari_enve/lliment_.dir/2013_anuari_envelliment_p065.pdf

Regader, B. (2016, 10 de maig; actualitzat 2026, 3 de març). *La teoría del desarrollo del lenguaje de Noam Chomsky*. pymOrganization. https://psicologiaymente.com/desarrollo/teoria-desarrollo-lenguaje-noam-chomsky

Rosas, P. (2025, 18 de juliol). *Cómo los marroquíes se convirtieron en la principal fuerza laboral inmigrante en España (y cómo se compara con la de otros países). BBC*. https://www.bbc.com/mundo/articles/cj613zrjdl7o

RTVE Noticias. (2025, 7 d'agost). *La inmigración lleva a España a un nuevo máximo de población, con 49,3 millones*. https://www.rtve.es/noticias/20250807/inmigracion-lleva-espana-nuevo-maximo-poblacion-493-millones/16690004.shtml

Rue20 Español. (2025, 10 de març). *Mujer marroquí: motor de la diversidad e integración en España*. https://es.rue20.com/2025/03/10/mujer-marroqui-motor-de-la-diversidad-e-integracion-en-espana/

Soussi, O. (2025, 26 de març). *Un millón de marroquíes en España: panorama de una presencia en constante evolución*. Yabiladi Español. https://es.yabiladi.com/articles/details/162456/mill-marroqu-espa-panorama-presencia.html

Tajibo Association. (2023, 24 d'octubre). *La Teoría de la Adquisición del Lenguaje de Noam Chomsky: La Revolución del Innatismo - Asociación Tajibo*. https://tajibo.org/teoria-adquisicion-lenguaje-noam-chomsky/

Traductor Jurado Barcelona. (s. d.). *La figura del traductor profesional*. https://traductorjuradobarcelona.com/la-figura-del-traductor-profesional/

UGT. (2025, 14 de febrer). *España alcanza récord de población en 2025 gracias a la inmigración*. Por un trabajo digno; Proyecto "Por un trabajo digno" de UGT. https://poruntrabajodignougt.org/espana-alcanza-record-de-poblacion-en-2025-gracias-a-la-inmigracion/

Universitat Autònoma de Barcelona. (s. d.). *MIRAS: Mediació, Interpretació i Recerca en l'Àmbit Social*. https://webs.uab.cat/miras/ca/noticies/

Universitat Pompeu Fabra. (s. d.). *FAQs bilingüisme*. https://www.upf.edu/web/lsc-lab/faqs-bilinguisme

Valls, A. D. i., & Carrasco, J. B. i. (2007). *Movilidad, vivienda y distribución territorial de la población marroquí en Cataluña. Papers de demografia*, *320*, 1. https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=7426930

Vargas-Urpí, M., Crafter, S., Prokopiou, E., & Aran, J. R. (2022). *"Adventures of a Young Language Broker". Teacher's companion*. Portal de Recerca de la Universitat Autònoma de Barcelona.

https://portalrecerca.uab.cat/ca/publications/adventures-of-a-young-language-broker-teachers-companion

Vaillié, G. (2025, 16 de juliol). *Migración hacia España: Marruecos primer país de origen de los inmigrantes en 2025*. Yabiladi Español. https://es.yabiladi.com/articles/details/171863/migraci-hacia-espa-marruecos-primer.html

Villegas, A. (2022, 6 de desembre). *¿Cuántos marroquíes viven en España y cuál es la comunidad con mayor porcentaje?* AS.com https://as.com/actualidad/cuantos-marroquies-viven-en-espana-y-cual-es-la-comunidad-con-mayor-porcentaje-n-2/

Villanueva López, C. (2001, març). *Los modelos de aculturación e intervención psicosocial en la inmigración. Gazeta de antropología*. https://www.ugr.es/~pwlac/G17_06Claudio_Villanueva_Lopez.html

Zlobina, A., Basabe, N., & Darío Páez, Y. (2008). *Las estrategias de aculturación de los inmigrantes: su significado psicológico*. Ehu.eus. https://www.ehu.eus/documents/1463215/1504270/Zlobina_Basabe_Paez_RPS_2008.pdf

8. Annexos

Índex

Annex 1 Qüestionari pels menors.....**64**
Annex 2 Qüestionari pels adults.....**72**
Annex 3 Resultats dels qüestionaris dels menors.....**80**
Annex 4 Resultats dels qüestionaris dels adults.....**88**

Annex 1 Qüestionari pels menors

Traduir i ajudar a casa

Hola! 😊👋

Aquest qüestionari és per a nois i noies que, a casa, ajuden a traduir o explicar coses entre els seus pares i altres persones (com professors, metges o treballadors d'oficina).
Pots respondre en català, castellà o àrab, com et sigui més fàcil.
Aquest qüestionari és anònim: no recullo el teu nom ni cap dada personal que et pugui identificar. Les teves respostes s'utilitzaran només per a finalitats educatives dins del meu treball universitari.

No hi ha res correcte o incorrecte. Només vull conèixer la teva experiència i com et sents quan has d'ajudar a traduir o explicar coses.

Si tens menys de 18 anys, és important que demanis permís al teu pare, mare o tutor/a abans d'omplir-lo. Pots deixar el qüestionari en qualsevol moment.
Gràcies per la teva ajuda! 🌟🌷

* Indica que la pregunta es obligatoria

1. Consentiment per participar *

Marca solo un óvalo.

- ◯ Tinc menys de 18 anys i el meu pare, mare o tutor/a està d'acord que hi participi.
- ◯ No vull participar.

2. Edat

3. Sexe

Marca solo un óvalo.

- Masculí
- Femení

4. País de naixement

_____

5. Any d'arribada al país (o "Mai he canviat de país")

_____

6. Llengua/s que parles a casa

Selecciona todos los que correspondan.

- [ ] Darija
- [ ] Català
- [ ] Castellà
- [ ] Amazigh
- [ ] Otro: _____

7. Quin nivell creus tenir de català?

Marca solo un óvalo.

- Baix
- Mitjà
- Alt

8. I de castellà?

Marca solo un óvalo.

- Baix
- Mitjà
- Alt

9. Alguna vegada has hagut de traduir pels teus pares/familiars?

Marca solo un óvalo.

- Sí
- No

10. Amb quina freqüència tradueixes o expliques converses per a un adult (pares/altres)

Marca solo un óvalo.

	1	2	3	4	5	
Mai	◯	◯	◯	◯	◯	Molt Sovint

11. Tradueixes per a la família en contextos: (marca tots els que hagin passat)

Selecciona todos los que correspondan.

- [ ] Escola
- [ ] Metge
- [ ] Ajuntament
- [ ] Banc
- [ ] Botigues
- [ ] Veí
- [ ] Otro: _____

12. Has hagut de signar documents en nom d'un adult?

Marca solo un óvalo.

- ◯ Sí
- ◯ No
- ◯ No estic segur

13. Em sento responsable de la família quan faig traduccions.

Marca solo un óvalo.

- ◯ Sí
- ◯ No

14. Em fa sentir bé poder ajudar

Marca solo un óvalo.

1	2	3	4	5
◯	◯	◯	◯	◯

15. A vegades em sento incòmode o estressat/da quan he de traduir.

Marca solo un óvalo.

1	2	3	4	5
◯	◯	◯	◯	◯

16. M'ha afectat (a l'escola, amistats, temps d'estudi) haver d'ajudar amb la comunicaci

Marca solo un óvalo.

1	2	3	4	5
◯	◯	◯	◯	◯

17. Has tingut problemes per comprendre allò que calia traduir?

Marca solo un óvalo.

- ◯ Sí
- ◯ No

18. Alguna vegada has sentit que un adult t'havia demanat traduir massa estona?

Marca solo un óvalo.

- Sí
- No

19. Si la resposta anterior és "Sí", explica breument què va passar

20. Has mentit alguna vegada o has canviat la informació mentre traduïes per a la teva família?

Marca solo un óvalo.

- Sí
- No

21. Si la resposta anterior és "Sí", explica breument per què

22. Quina solució creus que t'hauria ajudat més en aquells moments?

Selecciona todos los que correspondan.

- [ ] Un traductor (persona) professional
- [ ] Una aplicació de traducció
- [ ] Un full informatiu fàcil
- [ ] Que l'escola/el metge... hagués ajudat
- [ ] Otro: _____

23. Has rebut ajuda professional alguna vegada?

Marca solo un óvalo.

- ◯ Sí
- ◯ No

24. Si és que "Sí", de quin tipus?

_____

25. Si poguessis dissenyar una cosa per ajudar (aplicació, cartell, campanya, etc), què seria?

_____

_____

_____

_____

_____

26. Vols afegir alguna experiència o comentari?

Moltes gràcies!🌟🌷

Este contenido no ha sido creado ni aprobado por Google.

Google Formularios

Annex 2 Qüestionari pels adults

El paper dels fills com a ponts culturals: una mirada al Child Language Brokering

Hola!😊👋

Aquesta enquesta forma part del meu Treball de Fi de Grau en Traducció i Interpretació, centrat en el fenomen del Child Language Brokering, la mediació lingüística i cultural que duen a terme molts fills i filles d'origen immigrant quan ajuden els seus familiars a comunicar-se en una nova llengua i cultura.

L'objectiu d'aquest estudi és analitzar com es manifesta aquesta capacitat de traducció i interpretació en la infància i l'adolescència, així com les seves repercussions personals, emocionals i socials. Alhora, pretén donar visibilitat al paper que aquests joves exerceixen com a ponts culturals entre la seva família i la societat d'acollida.

Les respostes són totalment anònimes i confidencials, i s'utilitzaran exclusivament amb finalitats acadèmiques.

Moltes gràcies per la teva col·laboració i per contribuir a aquest estudi🌟🌷

1. Edat

_____

2. Sexe

Marca solo un óvalo.

- ◯ Masculí
- ◯ Femení

3. País de naixement

Marca solo un óvalo.

- Espanya
- Marroc

4. Any d'arribada al país (o "Mai he canviat de país")

_____

5. Llengua/s que parles a casa

Selecciona todos los que correspondan.

- [ ] Darija
- [ ] Català
- [ ] Castellà
- [ ] Amazigh
- [ ] Otro: _____

6. Alguna vegada has hagut de traduir pels teus pares/familiars?

Marca solo un óvalo.

- Sí
- No

7. A quina edat vas començar a fer traduccions per a la teva família?

_____

8. Amb quina freqüència ho feies (quan erets menor)?

Marca solo un óvalo.

	1	2	3	4	5	
Mai	◯	◯	◯	◯	◯	Molt sovint

9. En quins contextos vas haver de traduir?

Selecciona todos los que correspondan.

- [ ] Escola
- [ ] Metge
- [ ] Ajuntament
- [ ] Banc
- [ ] Botigues
- [ ] Veí
- [ ] Otro: _____

10. Com et senties quan havies de traduir?

_____

11. Et va generar estrés o ansietat en algun moment?

Marca solo un óvalo.

◯ Sí

◯ No

12. Et senties més responsable?

Marca solo un óvalo.

- Sí
- No

13. Algun cop has hagut de signar documents en nom d'un adult?

Marca solo un óvalo.

- Sí
- No

14. Creus que et va afectar de manera negativa?

Marca solo un óvalo.

- Sí
- No

15. T'has sentit marginat socialment?

Marca solo un óvalo.

- Sí
- No

16. Et va fer sentir més responsable del que tocava per la teva edat?

Marca solo un óvalo.

- Sí
- No

17. Has tingut problemes per comprendre allò que calia traduir?

Marca solo un óvalo.

- Sí
- No

18. Alguna vegada has sentit que un adult t'havia demanat massa?

Marca solo un óvalo.

- Sí
- No

19. Si la resposta anterior és "Sí", explica breument què va passar

20. Has mentit alguna vegada o has canviat la informació mentre traduïes per a la teva família?

Marca solo un óvalo.

- Sí
- No

21. Si la resposta anterior és "Sí", explica breument per què.

22. Com avalues l'impacte a llarg termini a nivell emocional?

23. Quina d'aquestes solucions creus que hauria tingut millor efecte?

Selecciona todos los que correspondan.

- [ ] Aplicació mòbil amb funció de traducció
- [ ] Documents institucionals adaptats
- [ ] Campanya de sensibilització per escoles i administracions
- [ ] Servei d'acompanyament/mediació lingüística

24. Alguna vegada has rebut ajuda professional?

Marca solo un óvalo.

- Sí
- No

25. Si la resposta anterior és "Sí", de quin tipus?

26. Tens suggeriments per a solucions que t'haguessin ajudat de petit?

27. Si poguessis dissenyar una cosa per ajudar, què seria?

28. Vols afegir alguna experiència o comentari?

Moltes gràcies!🌟🌹

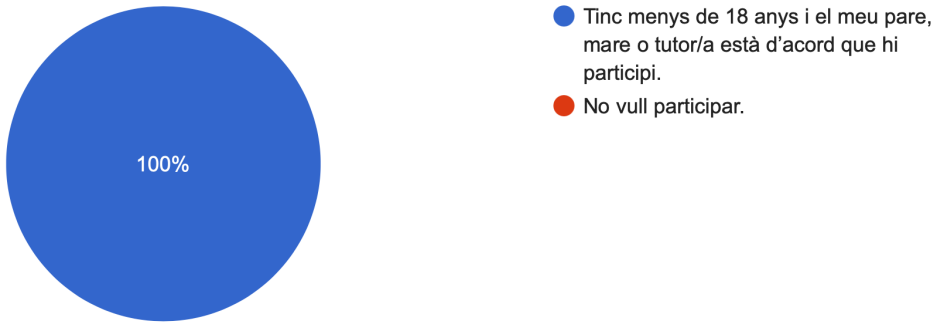
Este contenido no ha sido creado ni aprobado por Google.

Google Formularios

Annex 3 Resultats dels qüestionaris dels menors

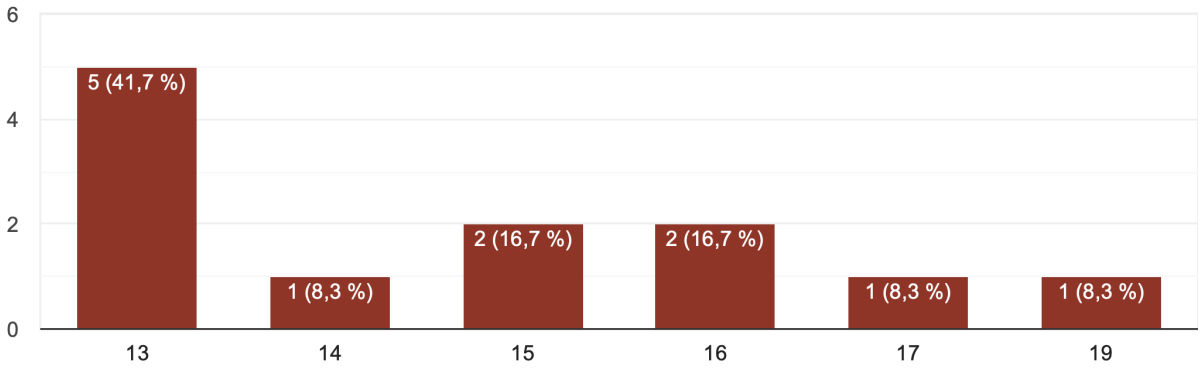
Consentiment per participar

12 respuestas

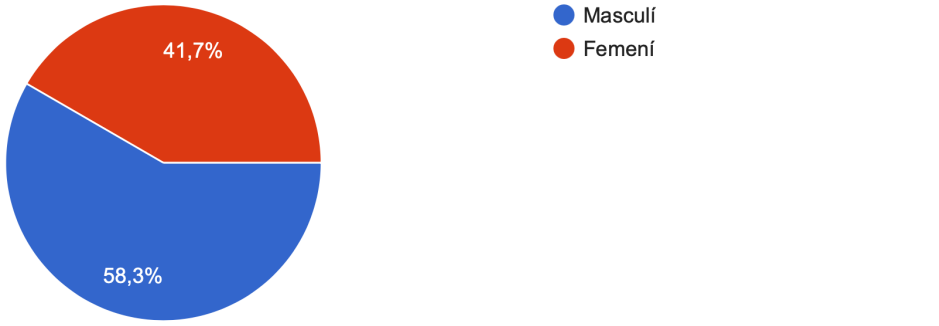
Edat

12 respuestas

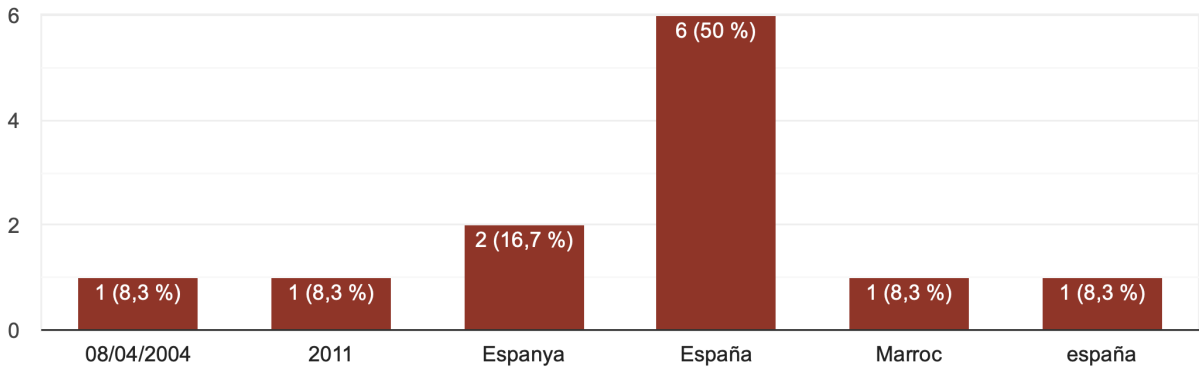
Sexe

12 respuestas

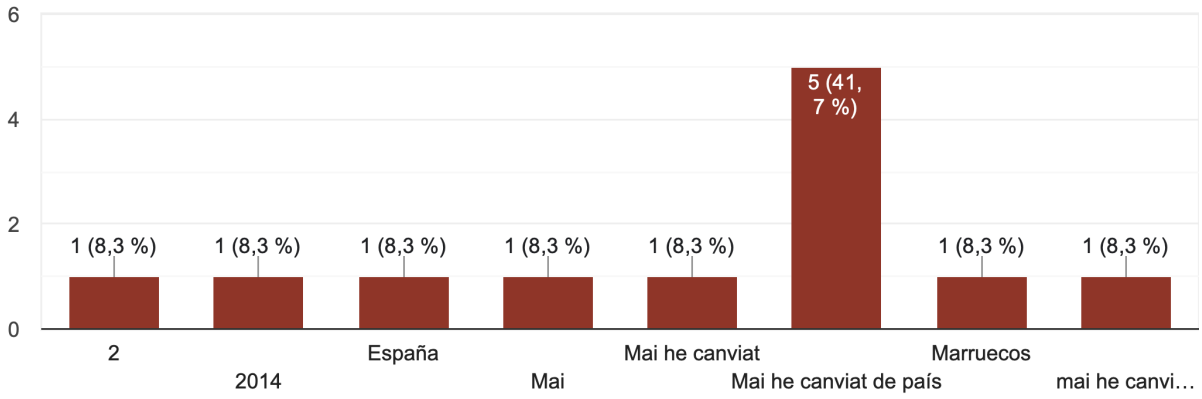
País de naixement

12 respuestas

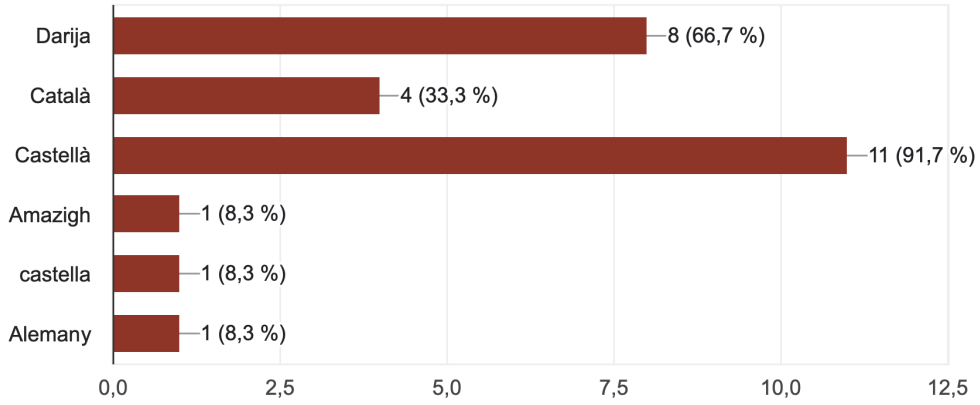
Any d'arribada al país (o "Mai he canviat de país")

12 respuestas

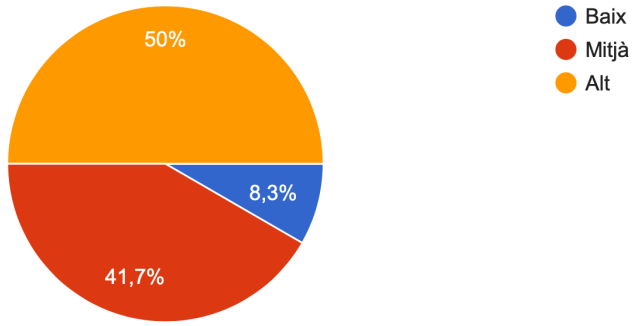
Llengua/s que parles a casa

12 respuestas

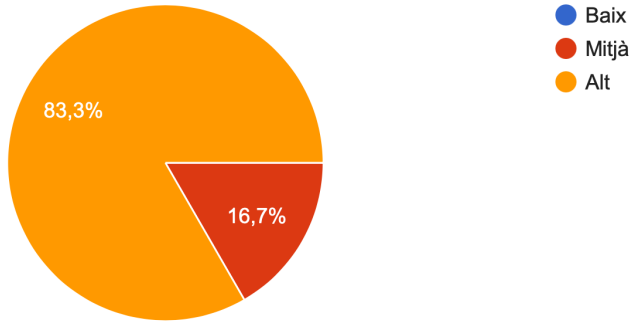
Quin nivell creus tenir de català?

12 respuestas

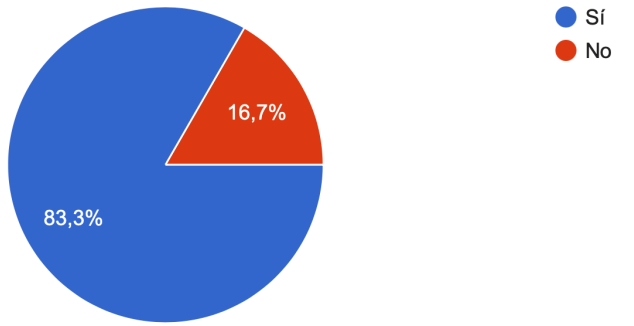
I de castellà?

12 respuestas

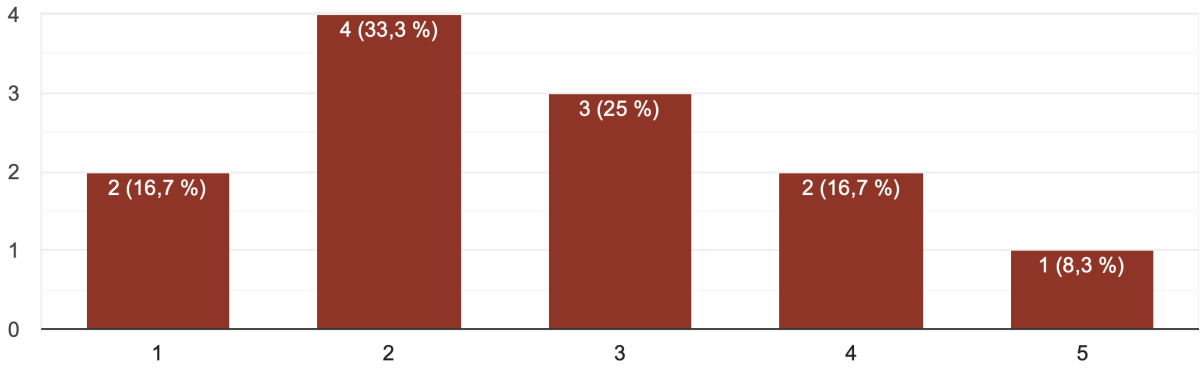
Alguna vegada has hagut de traduir pels teus pares/familiars?

12 respuestas

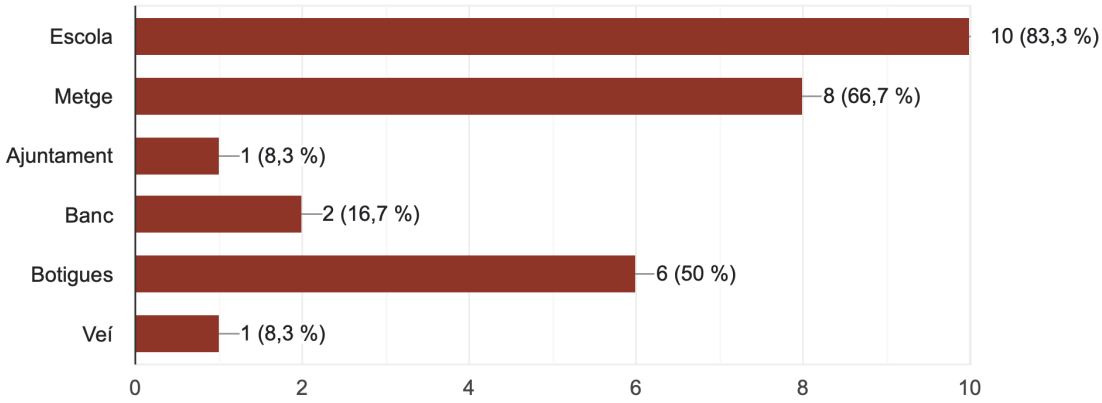
Amb quina freqüència tradueixes o expliques converses per a un adult (pares/altres)

12 respuestas

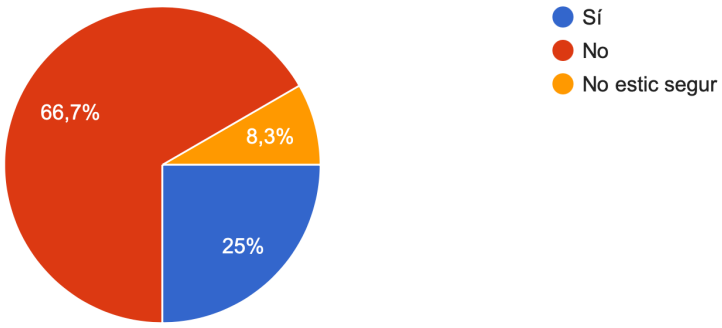
Tradueixes per a la família en contextos: (marca tots els que hagin passat)

12 respuestas

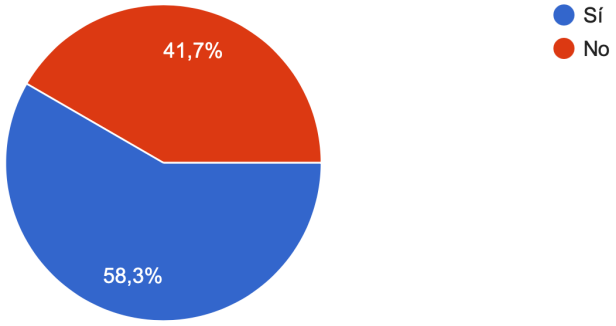
Has hagut de signar documents en nom d'un adult?

12 respuestas

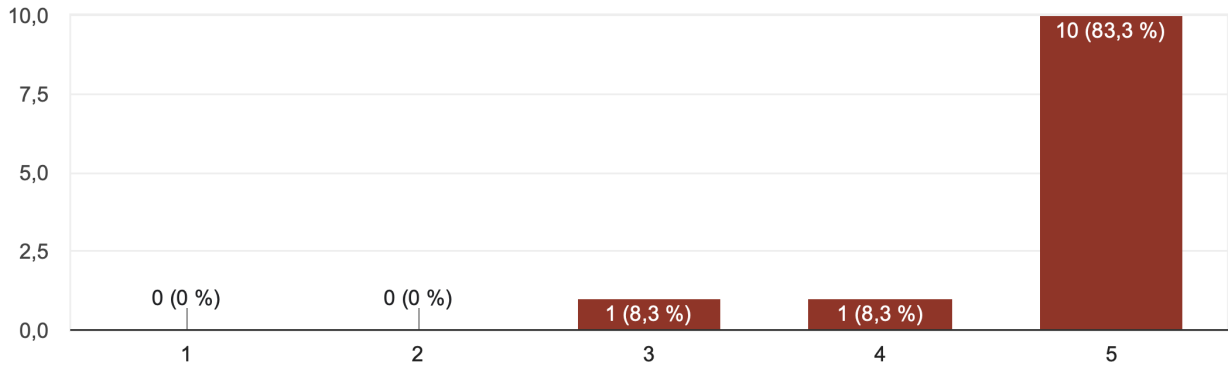
Em sento responsable de la família quan faig traduccions.

12 respuestas

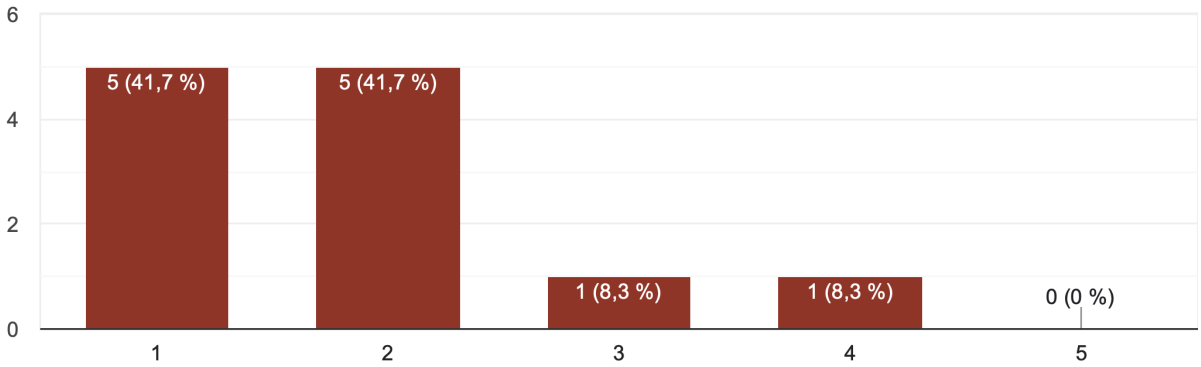
Em fa sentir bé poder ajudar

12 respuestas

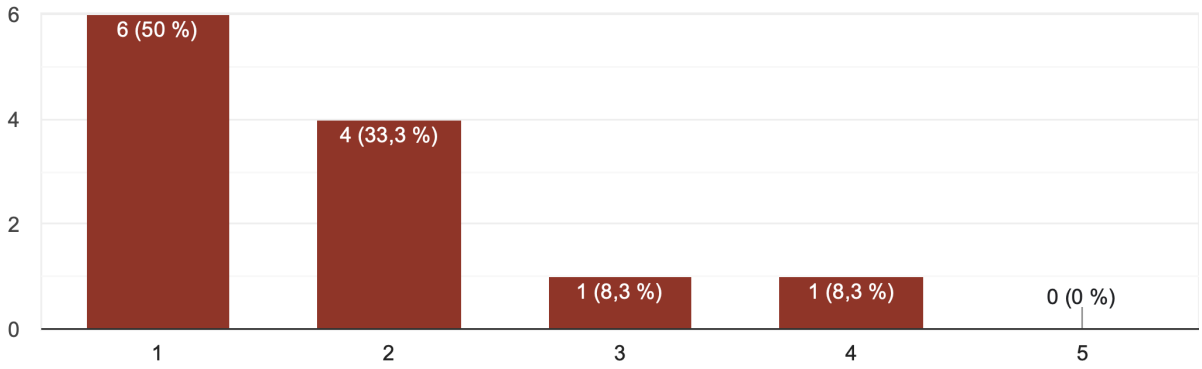
A vegades em sento incòmode o estressat/da quan he de traduir.

12 respuestas

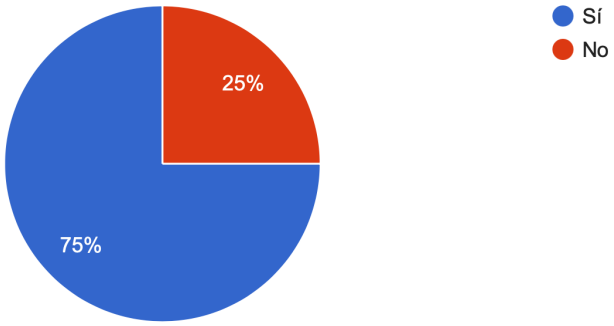
M'ha afectat (a l'escola, amistats, temps d'estudi) haver d'ajudar amb la comunicació.

12 respuestas

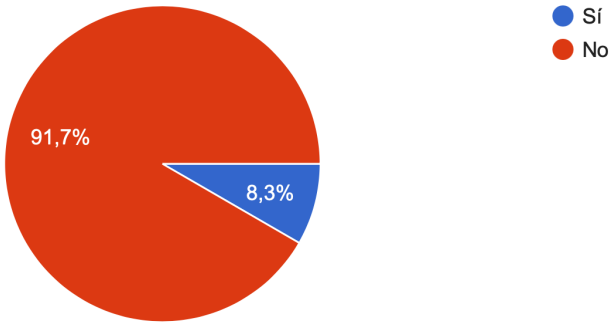
Has tingut problemes per comprendre allò que calia traduir?

12 respuestas

Alguna vegada has sentit que un adult t'havia demanat traduir massa estona?

12 respuestas

Si la resposta anterior és "Sí", explica breument què va passar

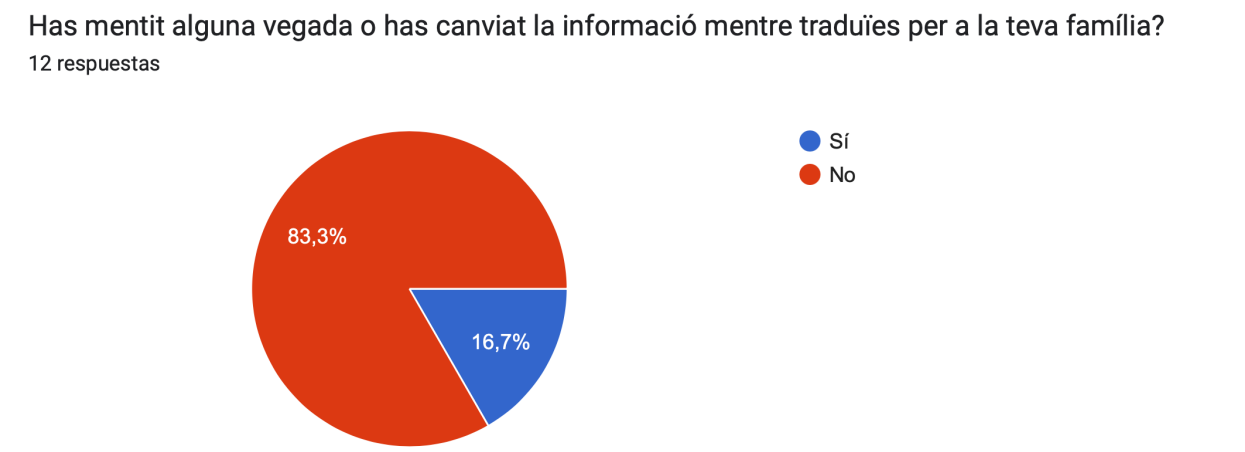
4 respuestas

.

No

Em deien que com que he estudiat ho he d'entendre

Res

Si la resposta anterior és "Sí", explica breument per què

5 respuestas

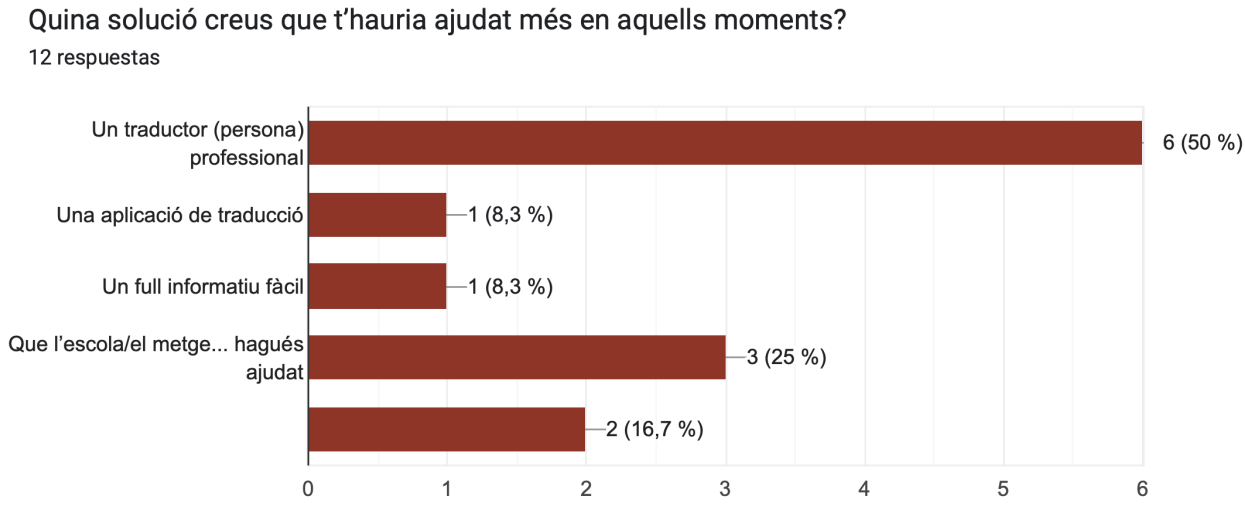
Perquè moltes vegades no entens ni tu mateix el que llegeix i intentes interpretar per sobre una mica el que està escrit

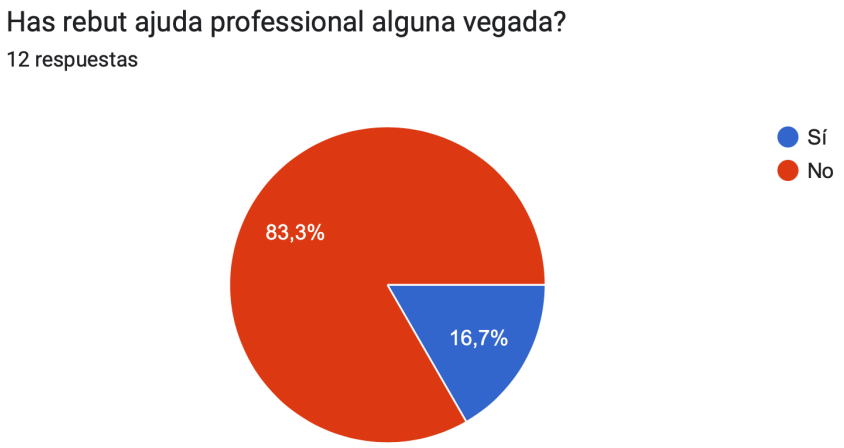
.

No

Vaig mentir perque sentia que ho havia d'entendre si o si i no volia demostrar als meus pares que no ho entenia

Res

Si és que "Sí", de quin tipus?

3 respuestas

Acadèmies d'estudi

No

Professora de reforç

Si poguessis dissenyar una cosa per ajudar (aplicació, cartell, campanya, etc), què seria?

12 respuestas

app

Aplicación

Una aplicacio com el traductor pero mes complexe y facil

Una aplicació

Una aplicació en la que ajudés a les famílies estrangeres a poder traduir els textos a la seva llengua materna.

Res

Auriculares de traducciones

Aplicació

nose

Campanya

Un cartell amb paraules en catalá

No se

Vols afegir alguna experiència o comentari?

6 respuestas

No

No

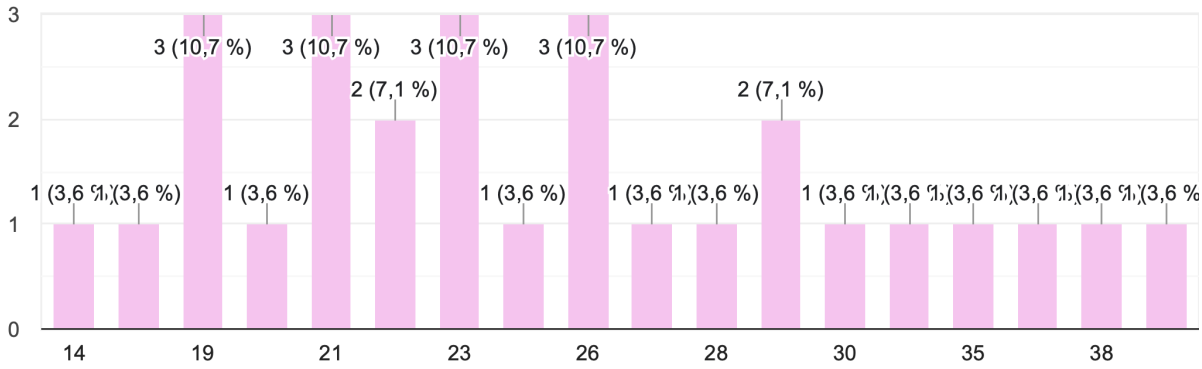
Eso es todo

No

Annex 4 Resultats dels qüestionaris dels adults

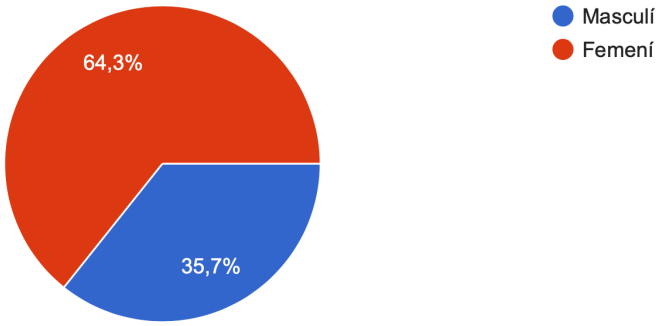
Edat

28 respuestas

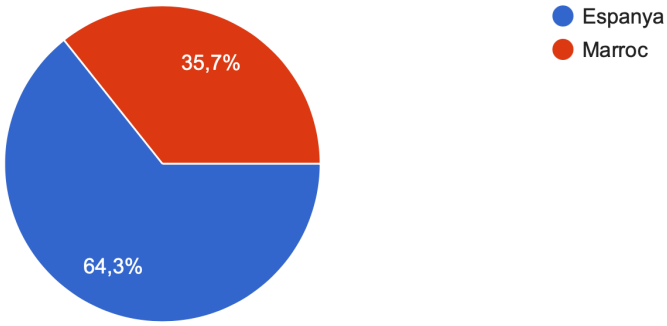
Sexe

28 respuestas

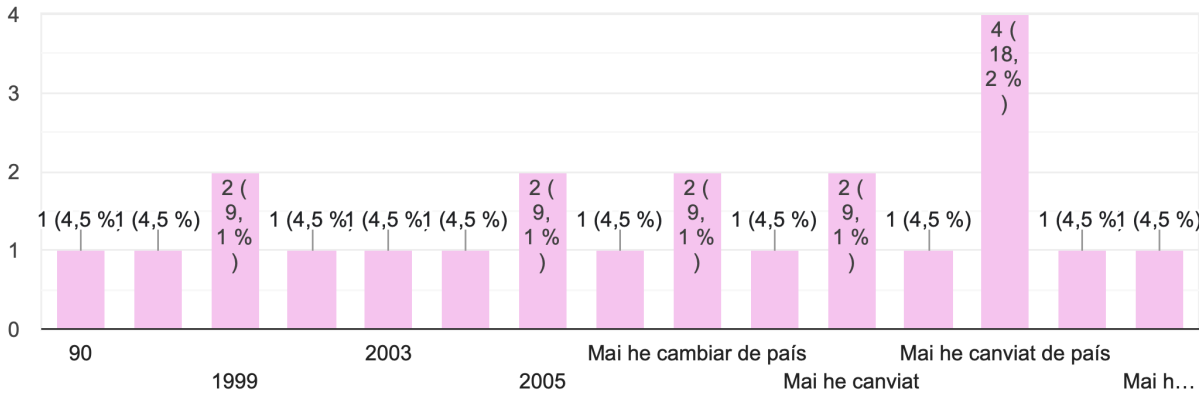
País de naixement

28 respuestas

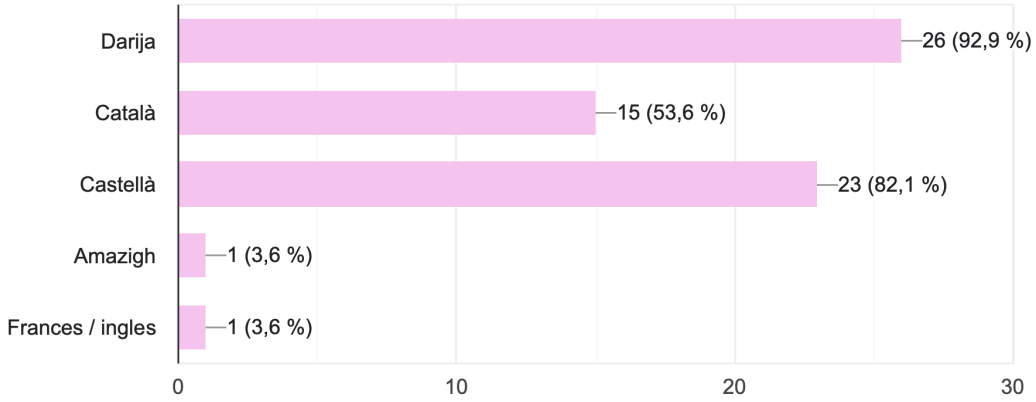
Any d'arribada al país (o "Mai he canviat de país")

22 respuestas

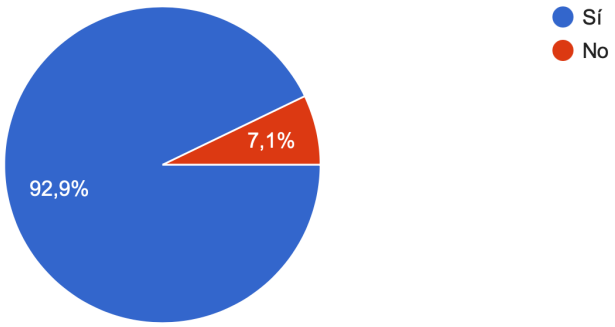
Llengua/s que parles a casa

28 respuestas

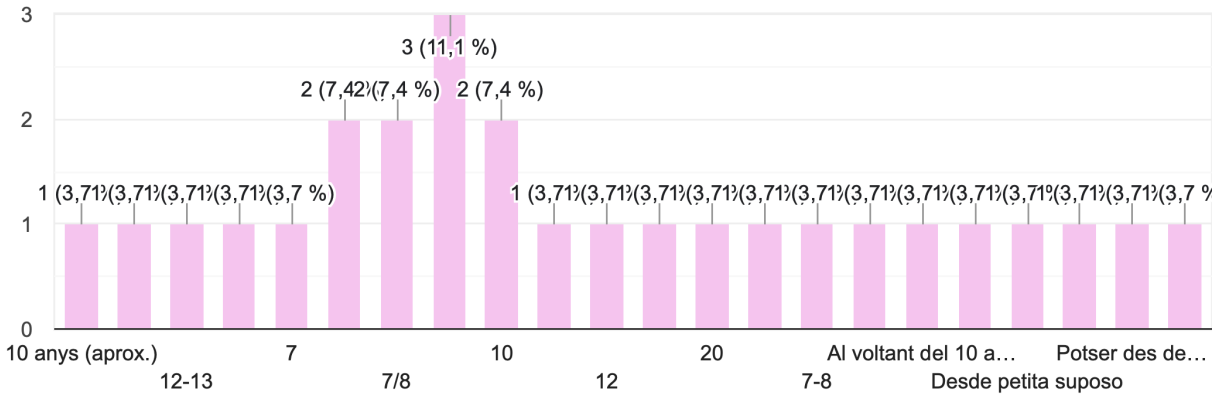
Alguna vegada has hagut de traduir pels teus pares/familiars?

28 respuestas

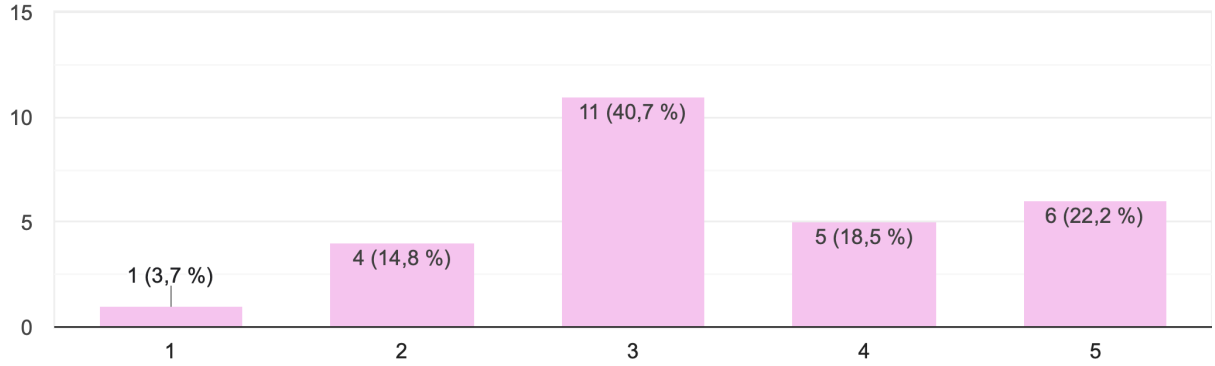
A quina edat vas començar a fer traduccions per a la teva família?

27 respuestas

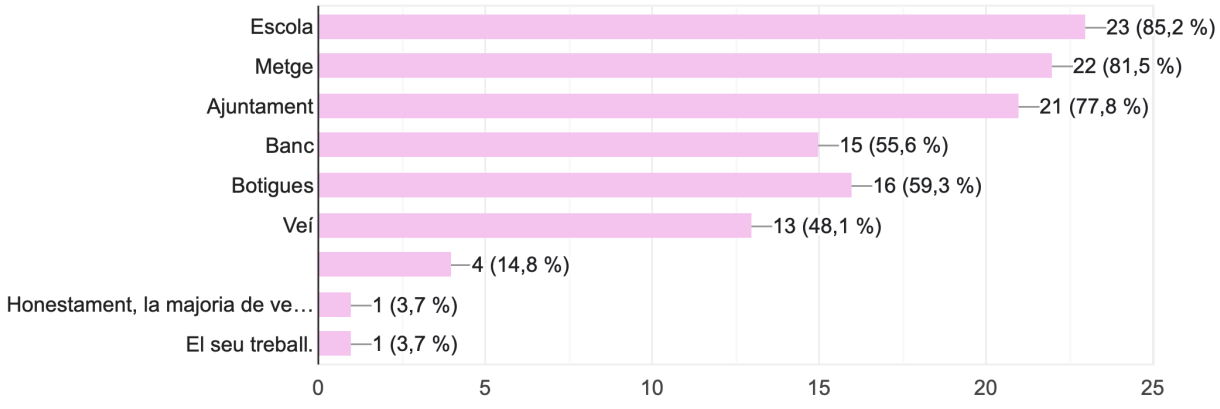
Amb quina freqüència ho feies (quan erets menor)?

27 respuestas

En quins contextos vas haver de traduir?

27 respuestas

Com et senties quan havies de traduir?

26 respuestas

Bé

Em sentía útil

Inseguretat

Be

Be, amb normalitat

be, pero perque ja sabía que algunes coses no entenien

No he hagut de traduir mai als meus familiars.

Hem donaba igual ja que entenc q els mejs pares no entendran el Català igua q jo

Útil, em sentia una persona útil per la meua familia, pero quan es feis massa sovint que hi venia mes gent de la familia per lo mateix y per fer traducción en qualsevol lloc, fatigava i es feia molt pesat, com sis fos un treball gratuït.

Amb pressió i responsabilitat de transmetre bé el missatge. Timidesa i por a ser jutjats també.

útil

Molt be

Responsable

Amb presio i responsabilitat per poder transmetre el missatge bé.

Em sentia molt util, i tambe els hi ajudava a aprendre.

Jo penso que no em sentia malament per haver de traduir als meus pares, al contrari, ho vivia com si tingués una mena de poder, una eina que ells no tenien, i sentia que l'havia d'aprofitar. Em feia sentir útil, com si pogués obrir-los portes que, d'una altra manera, quedarien tancades per a ells. Tot i així, també em feia una mica de pena per ells, perquè sabia que arribar a un país on no domines la llengua és molt dur. És com començar de zero, dependre dels altres per coses quotidianes, i això pot fer-te sentir petit o insegur. Per això, d'alguna manera, jo volia ser aquest suport per a ells.

Pressio

Rara

Vergonyós perquè era un nen pero al mateix temps molt orgullós en poder tenir un impacte real en tasques d'adults

Vulnerable

Normal

...

Malament

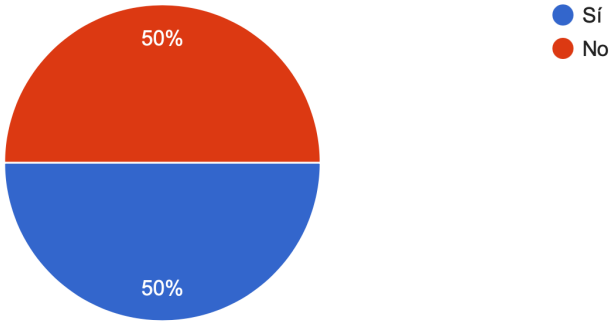
Incomode

Normal, com si fos una conversa.

Be

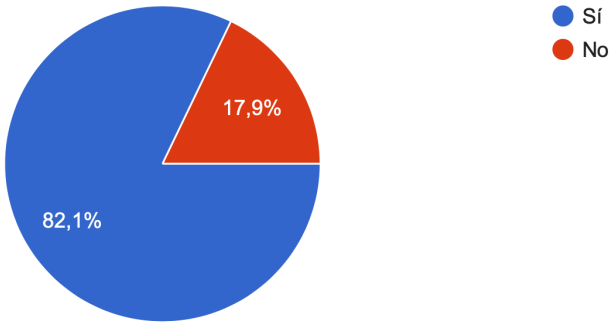
Et va generar estrés o ansietat en algun moment?

28 respuestas

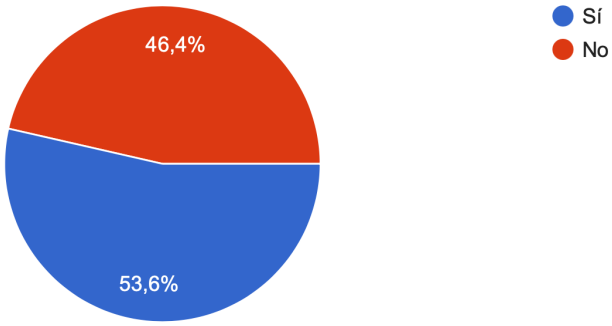
Et senties més responsable?

28 respuestas

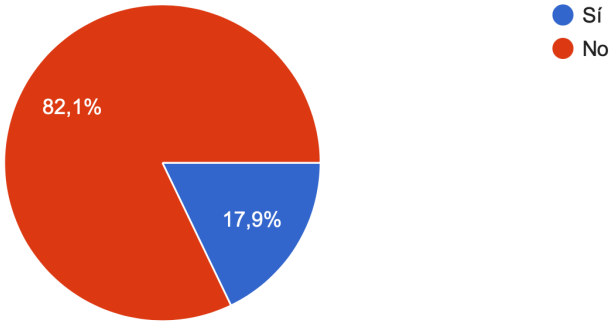
Algun cop has hagut de signar documents en nom d'un adult?

28 respuestas

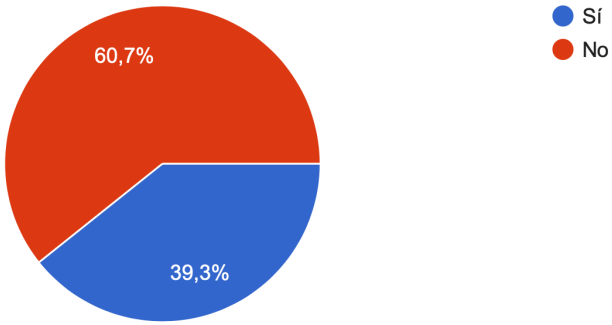
Creus que et va afectar de manera negativa?

28 respuestas

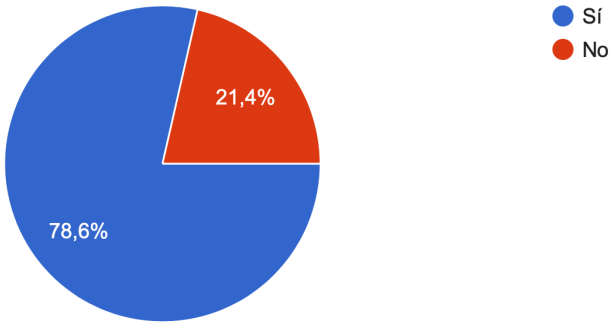
T'has sentit marginat socialment?

28 respuestas

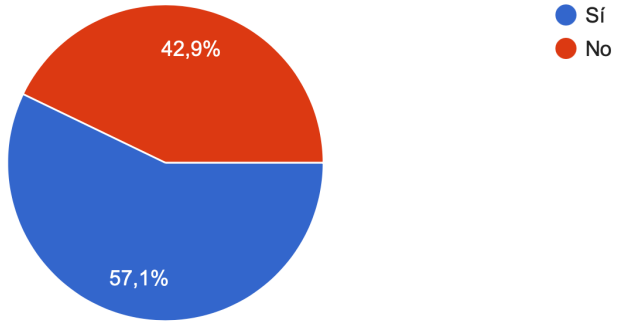
Et va fer sentir més responsable del que tocava per la teva edat?

28 respuestas

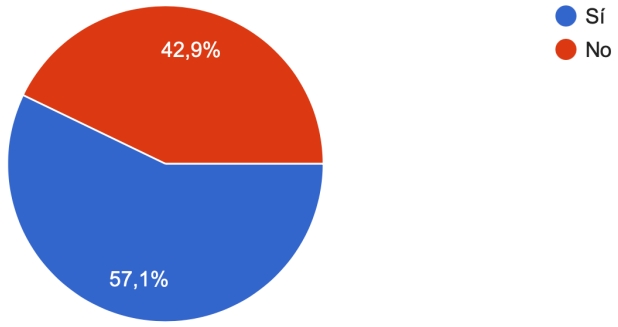
Has tingut problemes per comprendre allò que calia traduir?

28 respuestas

Alguna vegada has sentit que un adult t'havia demanat massa?

28 respuestas

Si la resposta anterior és "Sí", explica breument què va passar

14 respuestas

Continuadament havia de fer tasques a altres familiars de bancs, lloguers quan jo no tenia ni idea

vaig haver de traduïr papers d'una entitat publica i no entenia res

Hi havia molta demanda i pressió a l'hora de traduir documentació legal o sensible. A vegades era frustrant, perquè senties que ho havies de fer perfectament tot i ser molt jove. Prefereixo no donar exemples concrets.

Llegir i traduir documents tècnics (com cartes de l'ajuntament) escapava de la meva comprensió a determinades edats. Ni jo mateixa comprenia la informació i em sentia inútil.

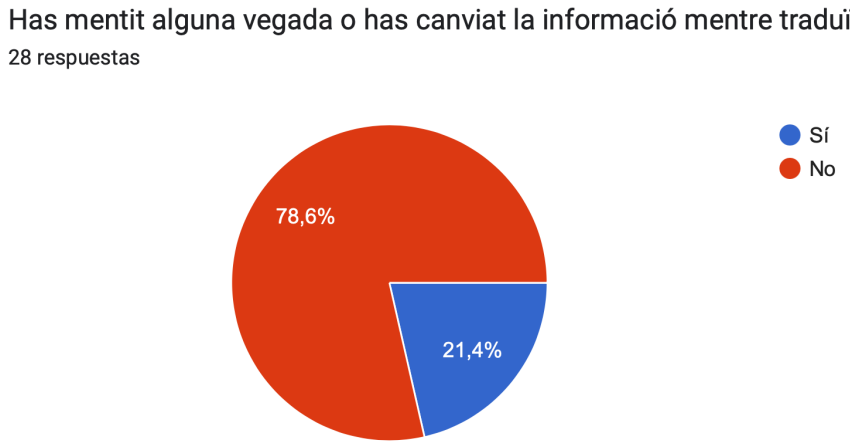
Documents on la complexitat em superava.

Haver de traduir coses sobre administracions públiques

Textos molt formals que no entenia que deien i vocabulari molt avançat per l'edat i els coneixements que tenia.

Sí, alguna vegada he sentit que un adult m'havia demanat massa. Sobretot en temes legals o administratius, on havia d'ajudar o traduir coses que, sincerament, potser no controlava prou per la meva edat. Em feia una mica de pressió perquè sabia que eren coses importants i no volia

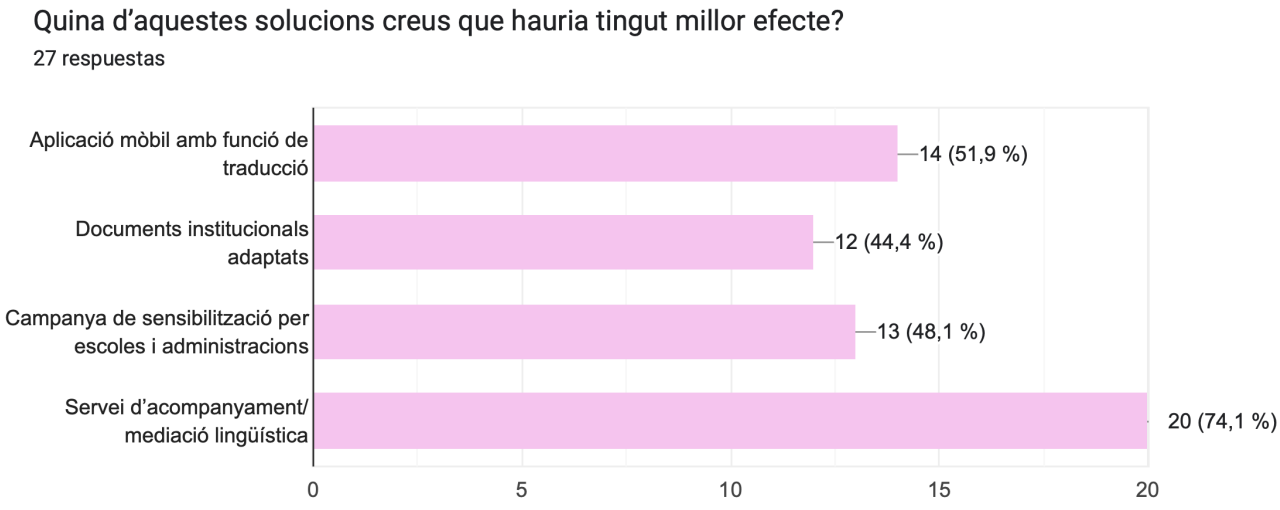
equivocar-me, però al mateix temps sentia que no tenia prou coneixement o experiència per assumir tanta responsabilitat.
Termes que no coneguia de res en castella i potser la traduccio no era la correcta tampoc
Anar amb un familiar al metge
Quan havies de llegir alguna carta i no entenies molt bé el continugt
Contextos que no em tocaven
Amb una certa edat de 11-12 anys encara no tens les capacitats de traduir documents tan formals o amb llenguatge mes tecnic. I sempre et deien “tant estudiar per no saber traduirme un paper important” i aixo feia sentir que no era suficient i que no estaven orgullosos de mi
Em demanaven explicar cartes que tenían un llenguatge bastant complex y no ho entenía.

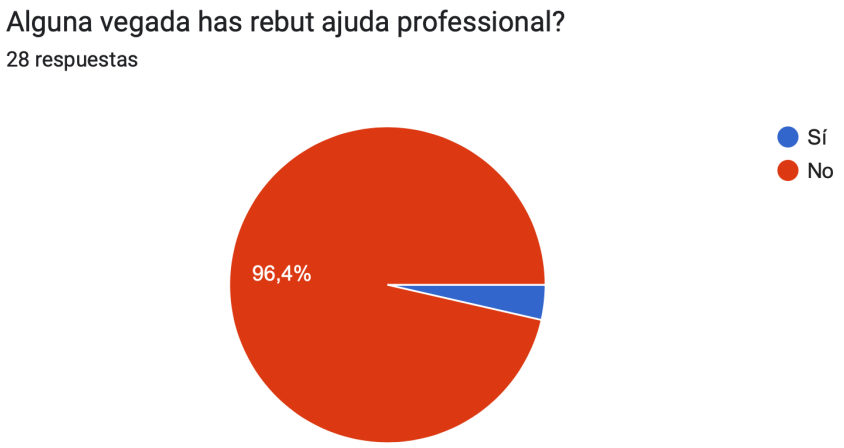

Si la resposta anterior és "Sí", explica breument per què.
3 respuestas
No
Per minimitzar la negativitat d’alguna conversacio
Alguna vegada ho he fet, però ara no recordo el motiu

Com avalues l’impacte a llarg termini a nivell emocional?
20 respuestas
Major responsabilitat i maduresa emocional, certa tendencia a fer de adulta i acostumar-se a prendre decisions pels altres i sentir que sense tu no funcionarien les coses
Bastant positiu
Beneficiós
Positiu
be
Nose
Crec que, a llarg termini, pot tenir un impacte emocional important. Per una banda, la persona pot desenvolupar més maduresa, responsabilitat i intel·ligència emocional, ja que aprèn des de petit a gestionar situacions complexes i a comunicar-se entre diferents cultures.

Tot i això, també pot generar pressió, estrès o sentir massa responsabilitat a una edat primerenca, especialment quan han d'ajudar en situacions delicades o importants.
Inseguretat i por d'equivocar-me (cosa que s'ha traslladat a altres àmbits i s'ha convertit en trets que formen part de la meva personalitat).
T'obliga a prendre responsabilitats abans d'hora.
.
Nul, no crec que hi hagi cap impacte perque no m'afectava, es mes, els hi ajudava a aprendre.
Per una banda, t'ajuda a madurar abans d'hora, a ser més responsable i a tenir més empatia cap als altres, sobretot cap als teus pares. També et pot donar confiança en tu mateix, perquè veus que ets capaç d'assumir situacions difícils.
Però, per altra banda, també pot generar certa pressió o estrès, perquè has hagut de gestionar responsabilitats que potser no et tocaven encara. A vegades pots sentir que t'has perdut una part de la teva etapa com a jove, o que has hagut de créixer massa ràpid. Fins i tot pot quedar una mica d'inseguretat, pensant si ho vas fer bé o no en situacions importants.
Potser no he gaudit ben be de la meva infantesa
Normal
Sempre ens sentirem diferents
No crec qe m'hagi afectat emocionalment mai
Negatiu
et fa madurar molt mes aviat del que toca. Pot ser bo pero a la vegada no et permet disfrutar de les petites coses que hauria una nena o nen de 11-12 anys
Et fa més conscient de moltes coses de la vida sent bastant jove.
Be

Si la resposta anterior és "Sí", de quin tipus?

1 respuesta

Coaching emocional actualment

Tens suggeriments per a solucions que t'haguessin ajudat de petit?

16 respuestas

No

Gent amb més paciència i tolerant a l'hora d'explicar

Doncs adaptar aquets llocs amb personal cualificat

no

Ser mes dura i no deixar q ningu es rigui de mi

Hauria ajudat molt tenir més disponibilitat de traductors o intèrprets en llocs públics com escoles, hospitals o administracions, per evitar que els nens haguessin d'assumir tanta responsabilitat. També crec que s'hauria de donar més suport i reconeixement a les persones que fan aquest paper des de petites.

M'hauria ajudat tenir més suport per a les famílies migrants, com traductors accessibles o mediadores (lingüístiques i culturals). Considero molt important aquesta última figura, ja que no sempre és suficient tenir la mateixa informació en un altre idioma, perquè en el meu cas els meus pares eren analfabetes.

Una traducció en documents oficials a l'àrab

Sí, crec que hi ha algunes coses que m'haurien ajudat molt quan era més petit:

Primer, que els adults no haguessin de delegar tantes responsabilitats importants als petits, sobretot en temes legals o administratius. Hauria estat millor tenir sempre un professional o algú adult amb coneixements que pogués assegurar que tot es feia bé. També m'hauria ajudat tenir més suport a l'escola, com professors o orientadors que entenguessin la situació i poguessin donar un cop de mà, tant amb la llengua com amb la pressió emocional que comportava. Una altra cosa important hauria estat poder parlar obertament de com em sentia, amb algú de confiança. A vegades simplement necessites que algú t'escolti i et digui que és normal sentir-se així.

I finalment, crec que hauria estat útil que hi hagués més recursos per a famílies nouvingudes: serveis de traducció accessibles, informació clara en diferents idiomes... així no hauria recaigut tant en mi aquesta responsabilitat.
que las constitusions mateixes tinguin un departament de traduccio
Que l'altre persona digui conscient de que estic traduint per la meva mare, ajudar em comptes de complicar
Disposar de traductors qualificats o una alternativa
Que els adults no em donesin una responsabilitat que no em tocava
Tenir un germà gran que ho fes ell. (Jo sóc el gran)
Que jo haguin mes mediadora en centres de salut y centre socials així els mes perita no ha de fer d'adults

Vols afegir alguna experiència o comentari?
8 respuestas
no
No
No, gràcies
Crec que moltes vegades no es visibilitza prou aquesta càrrega emocional que forma part de la realitat de la majoria dels fills de migrants. Fins i tot penso que aquest tipus d'experiències poden influir en el que sovint es coneix com a "crisi d'identitat" que vivim moltes persones filles de famílies migrants, etiquetades com de "segona generació" (tot i que políticament no m'agrada gaire utilitzar aquest terme). Amb el temps he entès que molts de nosaltres hem crescut massa ràpid, convertint-nos en ponts entre institucions i les nostres famílies.
Sí, potser afegiria que, tot i que en aquell moment no ho veus gaire clar, amb el temps entens millor tot el que has viscut. En el meu cas, hi havia moments en què em sentia molt responsable, com si no em pogués equivocar perquè les conseqüències podien afectar la meva família. Això feia que, de vegades, ho visqués amb una mica d'angoixa.
Però també és veritat que aquesta experiència m'ha ajudat a entendre millor els meus pares i el que van haver de passar en arribar a un lloc nou. Ara ho veig amb més perspectiva: no era tant que em demanessin massa perquè volguessin, sinó perquè realment no tenien altra opció.
Tot i així, crec que és important dir-ho i reconèixer-ho: hi ha situacions en què els joves assumeixen rols que no els corresponen, i parlar-ne ajuda a que es puguin buscar alternatives i donar més suport a qui ho necessiti.
No
Crec que qualsevol cosa/situació en la que et veus obligat/da a realitzar no és una bona experiència i quan és en una edat que no et toca fer-ho encara és pitjor. És cert, però que ara vist amb distància he de dir que no estic traumatitzada ni res per l'estil per haver traduït quan no e mm tocava ni estava preparada per fer-ho.